MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR

T. C.
MAARİF VEKÂLETİ
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

CİLT: 20 — 7 EKİM 1957 — SAYI: 976

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar s.: 215 — ÖZET:
Karar t.: 21-9-1957 — Liselerin yeni müfredat programı h.

1957-1958 ders yılı başından itibarken tatbik edilmek üzere, üç yıllık rejime tabi resmî liselerde ilişik ders tevzi cetveline ve müfredata göre öğretim yapılması uygun görülerek keyfiyetin Vekâlet Yüksek Makamının tasviplerine arzı kararlaştı.

Uygundur.
21-9-1957
Maarif Vekili
Tevfik İleri

LİSE PROGRAMI(*)

Haftalık Ders Cetveli

Dersler	SINIFLAR I.	II. Fen	II. Edb.	III. Fen	III. Edb.
Türk Dili ve Edebiyatı	5	4	5	3	6
Psikoloji	—	2	2	—	—
Felsefe, Mantık ve Sosyoloji	—	—	—	3	6
Tarih	2	2	2	2	3
Sanat Tarihi	—	—	2	—	1
Coğrafya	2	2	2	1	2
Matematik	5	6	4	8	3
Tabiat Bilgisi	3	2	2	1	—
Fizik	3	3	2	4	2
Kimya	3	3	2	3	1
Yabancı Dil	5	4	5	4	5
Beden Eğitimi	1	1	1	1	1
Millî Savunma	1	1	1	1	1
Seçime tabi dersler	2	2	2	1	1
Toplam	32	32	32	32	32

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Derslerin Bölünüşü:

Bilindiği gibi, dil ve edebiyat öğretiminin pratik hedefleri, öğrencilerin, 1) dinlediklerini, okuduklarını incelikleriyle ve derinlikleriyle kavrama; 2) bildiklerini, gördüklerini, duyup düşündüklerini doğru ve maksada uygun olarak sözle ve yazı ile anlatma kabiliyetlerini geliştirmektir. Bundan dolayı dersler de *Okuma* ve *Kompozisyon* bölümlerine ayrılmıştır. Dilbilgisi, bu iki çeşit çalışma ile, aşağıda açıklanacak esaslara göre, kaynaştırılacaktır.

Programın hazırlanması:

Programın hazırlanmasında şu düşünceler göz önünde tutulmuştur:

1 — Dil ve edebiyat öğretimini metinlere dayamak suretiyle öğrenciyi doğrudan doğruya sanatçı ile temasa getirmek;

2 — Öğretimi, bilhassa, milletimizin zevkini ve dehasını tarih boyunca temsil eden üstün eserler üzerinden yürütmek;

3 — Öğrenciyi mühim şahsiyetlerle, her defasında bunların değişik cephelerini vererek, türlü sınıflarda birkaç kere karşılaştırmak;

4 — Öğretmenin, programı yer yer serbestçe tamamlanmasına imkân bırakmak;

5 — Öğrencinin, çağdaş ve çağımıza yakın sanat eserleriyle temasını geniş aralıklarla kesmeksizin, her sınıfta, edebiyatımızın şekil ve muhteva bakımından seviyeye uygun örnekleriyle karşılaşmasını sağlamak;

6 — Bilgileri ve itiyatları, öğrenci çalışmalarının ve sanat eserlerinin hazırlıyacağı zemin üzerinde sınıftan sınıfa genişletip derinleştirerek vermek;

7 — Kompozisyon çalışmalarına hayati bir hüviyet kazandırmak;

8 — Öğrenciyi Batı şaheserleriyle ilk sınıftan itibaren ilgilendirmek.

I. OKUMA

Okuma programına, edebiyatımızın belli başlı devrelerini ve bölümlerini temsil eden şahsiyetlerden bir kısmının adları alınmıştır. Öğretmen, gerek bunlardan, gerek programda adları belirtilmemiş bulunan mühim şahsiyetlerden bizzat seçeceği metinleri, *zamanının müsaadesi nisbetinde*, okutacaktır. Meselâ, II. sınıf ders konuları arasında "Dede Korkut, Yunus Emre ve Karacaoğlan'dan seçilmiş örnekler" kaydı vardır. Bütün liselerde bu üç kaynaktan alınmış örnekler gösterilecektir. Bunun yanında "Halk Edebiyatımızdan seçilmiş başka örnekler" kaydı da bulunmaktadır. Şu halde aynı sınıfta Emrah, Zihnî v.b. şairlerden alınmış şiirlerle Halk temaşa ve hikâye örnekleri de okutulabilecek ve öğretmenin, ders kitaplarındaki metinlerden ve bizzat seçeceği parçalardan serbestçe tertipliyebileceği bu çeşit küçük antolojilerle, çalışmaların çeşitliliği ve ünitenin bütünlüğü sağlanmış olacaktır. Batı edebiyatı örneklerinin seçilmesinde ve okutulmasında da aynı esaslara göre hareket edilecektir.

"Türk Dili ve Edebiyatı" derslerinde birinci derecede üzerinde çalışılacak metinler Türk edebiyatı örnekleridir. Batı edebiyatına ayrılan zaman, Türk Dili ve Edebiyatına ayrılan zamanın dörtte birini geçmiyecektir.

Seçilecek metinlerin vasıfları aşağıda "Metin seçimi" bahsinde belirtilmiştir.

I. Sınıflarda:

I. Sınıflarda okuma, bilhassa Batı anlayışına uygun hikâye ve roman, şiir, tiyatro, deneme, tenkid, ilim ve fikir yazıları ve hitabet nevilerine ait örnekler üzerinde toplanacaktır. Bunlara, eski edebiyatımız hakkında da bir fikir vermek için, Halk edebiyatımızın destan ve hikâye ilâhi, konuşma, türkü, temaşa nevilerinden ve Divan edebiyatımızın mesnevi, gazel, şarkı, tarih (mensur), seyahat, ahlâk ve fikir yazıları nevilerinden örnekler ilâve edilecektir. Öbür yazı çeşitleri, seçilecek örnekler dolayısiyle ve kendiliğinden gelecek fırsatlarda, *bu sınıfta veya ileriki sınıflarda* tanıtılacaktır. *I. sınıfta örneklerin zaman sırasiyle verilmesi şart değildir.* Sadece, Halk ve Divan edebiyatımızdan alınacak metinler ayrı birer küme teşkil edecek, bunlarla yeni edebiyat nevileri arasında gerekli mukayeseler yaptırılacaktır. Divan edebiyatından seçilecek metinler kısa olmalıdır (Bk. "İnceliyerek okuma", "Şekil meseleleri").

II. Sınıflarda:

II. sınıfta İslâmlıktan önceki Türk edebiyatı, Halk edebiyatı, Divan edebiyatı ünitelerlyle Tanzimat sonrası edebiyatımızın muhtelif safhaları ve Batı edebiyatı üniteleri vardır. Her ünitenin içinde, metinler zaman sırasiyle verilecektir. Halk ve Divan edebiyatlarımız birer bütün olarak kabul edilmelidir.

III. Sınıflarda:

III. sınıfta edebiyatımızın ve Batı edebiyatının daha seviyeli örnekleri gösterilecektir. Edebiyat kolu ders konularının başında, yine bir ünite olarak, "Divan şiirinden ve nesrinden seçilmiş parçalar" yer almaktadır. Burada meselâ bir kaside başlangıcı, bir mesnevi parçası, birkaç tarih ve ahlâk yazısı, tezkirelerden alınmış parçalar, v.b. incelenebilir. Sürekli ve güdümlü okumada öğrenciler, öğretmenin seçeceği birkaç eser üzerinde, toplu ve kontrollü olarak çalışacaklardır. Batı edebiyatından seçilecek örneklerden birkaçının uzun, kalanlarının kısa olması ve böylelikle öğrencilerin bazı eserler üzerinde fazlaca durmalarının sağlanması maksada daha elverişlidir. (Aynı şekil I. ve II. sınıflarda da uygulanmalıdır.)

Fen kollarının okuma programları, bu sınıflarda Türk Dili ve Edebiyatı derslerine ayrılan zamana göre ayarlanmıştır.

Okuma çeşitleri: inceliyerek okuma:

Lise sınıflarında, okumanın muhtelif şekilleri uygulanabilir. Bir yazarın, bir nev'in, bir cereyanın, bir devrin karakterini belirtmek üzere seçilen kısa parçalar, incelenerek okunacaktır. Bu okumada her türlü işaret ve açıklama, her türlü

(*)Programın sonundaki nota bakınız.

mukayese, yazarı harekete geçirmiş bulunan düşünceyi aydınlatma, bizi onun duygularına götürme, onun gayelerini sezdirme, dolayısiyle yazarın mensup bulunduğu devri ve çığırı hissettirme maksadiyle yapılmalıdır. Bir metni incelemenin belli bir tipi olmamakla beraber, umumi yol "daima metinden hareket etme, metnin vereceği imkânlarla yetinme, onun açılışını ve devamını takibetme" yoludur. Metni bahane ederek esasla ilgisi olmıyan ve açıklamaya yardımı dokunmıyan izahlara girişmek, şekil meselelerini yazarın bile düşünmediği tahlillere tabi tutmak, asla doğru değildir.

İncelenecek metnin daha önceki derslerden birinde öğretmen tarafından kısaca tanıtılması ve bir kere sınıfta okunması lâzımdır. Bu suretle öğrencilerde metne karşı ciddî bir alâka uyandırılacağı gibi, okumaya verilecek ton sayesinde mânanın da gereği gibi kavranması kolaylaştırılmış olacak ve dolayısiyle ilk temasta parçanın bırakabileceği şaşırtıcı intıba önlenecektir. Bu sırada, öğrencinin kendi imkânlariyle çözemiyeceği düğümlü noktalar öğretmen tarafından açıklanmalı, metinle ilgili bazı hazırlık konuları (aranılacak kelimeler, başka kitaplardan çıkarılacak kısa notlar, v.b.) ve bazı problemler (metnin özünü buldurmaya yarıyacak sorular) öğrencilere veya öğrenci gruplarına, lüzumlu bibliyografya notlariyle birlikte, verilmeli veya dağıtılmalıdır. Hazırlıkların sözlü veya yazılı olması öğretmenin takdirine bağlıdır. (Bunların sözlü veya yazılı kompozisyon çalışmaları olarak değerlendirilmesi mümkün ve faydalıdır.)

Metnin incelenmesi bundan sonraki derste veya derslerde tamamlanacaktır. Bu incelemede ele alınacak başlıca meseleler, parçanın bütünü (gerekiyorsa alındığı eserdeki veya yazarın öbür eserleri arasındaki yeri; şekli, ana fikri [fikir yazılarında ve tezli eserlerde], teması [bilhassa duyguları ifade eden eserlerde]ve benzerleri), kompozisyonu (başlıca bölümleri ve bunlar arasındaki bağlar), üslûp vasıfları, çevre ile ve devrin umumi fikirleriyle veya eski yeni başka eserlerle olan ilgileri v.b. dir. İncelemenin, seviyeye göre tertiplenmiş *açık, sınırları belli, çeşitli* fakat birleşince öğrenciyi *metnin özüne götüren* sorularla ve münakaşa konulariyle *öğretmen tarafından idare edilmesi gerekir.* Bütün bu çalışmalar, öğrencileri, yazının değerini belirtecek toplu bir görüşün ifadesine ve güzel bir okuyuşa götürecek şekilde, ifrata vardırılmadan yapılmalıdır. Güzel bir okuyuşun, mübalâğalı tonlarla değil, ancak, sade bir ahenkle elde edilebileceği de öğrencilere daima hatırlatılmalı ve okumanın akışı zedelenmeden, bazı kelimelerin ve cümlelerin doğru ve tabiî söylenişleri üzerinde, sözlü kompozisyon çalışmalarına da yardım edecek ufak alıştırmalar yaptırılmalıdır.

Sürekli ve güdümlü okuma:

Sürekli okuma, ya tam bir eser (meselâ bir piyes), yahut bir yazardan seçilmiş aynı cinsten parçalar (meselâ hikâyeler, şiirler), yahut da başka başka yazarlardan seçilmiş yakın nevilerde geniş parçalar üzerinde yapılır. Bu okumada öğrenciler teferruata gitmiyecekler; eserin umumi mânasını, başlıca meselelerini, karakterini, gayesini çıkarmaya çalışacaklar; yazarın, yaşadığı çevredeki ve çağdaki yeri ile eseri arasındaki münasebetleri araştıracaklardır. Okunan eser, benzerleriyle veya zıtlariyle karşılaştırılabilir.

Güdümlü okumada, metne geçilmeden önce, bunun anlaşılmasını kolaylaştıracak lüzumlu ve faydalı bilgiler, öğretmen tarafından verilir. Ancak bu bilgiler, dikkati eserin hususi cephelerine ve teferruatına çekecek mahiyette olmamalıdır. Öğretmenin en mühim vazifesi, öğrencileri yazarın görüş noktasına getirmektir. Okuma sırasında da mühim noktalarda durup incelemeler yaptırmak mümkündür. Her bölümün sonunda, eserin mânasiyle, değerleriyle ilgili sorular sorularak, yazarın maksadını öğrencilerin kavrayıp kavramadıkları kontrol edilir.

Uygulamada sürekli ve güdümlü okuma şekilleri birleştirilebilir. Seçilen eserin başlıca bölümleri sesli olarak okunmalı (Eser bir piyes ise, gerekli tonun verilmesi için, rollerden birini bizzat öğretmen okur), arada kalan kısımlar öğretmen tarafından özetlenmelidir. Bu çeşit okumaların hedeflerinden biri öğrencilere bir metni ilk temasta kavrama alışkanlığı vermek olduğundan, okunacak parçaların önceden hazırlatılmasına lüzum yoktur. Ancak uzun eserlerde, bir kısım bölümlerin özetlerini bazı öğrencilere yaptırmak mümkündür.

Bir metnin incelenmesi, öğrencileri, ilk intibalarla yetinmemeye, okuduklarını daha iyi anlamaya alıştırır ve, ifrattan kaçınmak şartiyle, fikir terbiyesinde mühim faydalar sağlar. Daha geniş ve serbest olan okuma şekilleri ise, bir eseri bütüniyle anlamaya alıştırma ve okuma zevki verme bakımından değerlidir.

İkinci derecedeki küçük parçalarda, umumi olarak mânanın kavranmasını sağlıyacak bir okuma yeter sayılmalıdır.

Şekil meseleleri:

Yazar, şekil ve muhtevayı ayrı ayrı düşünmüş değildir. Bu sebeple şekil meselelerine de, eserin özünü ve yazarın psikolojisini aydınlattıkları ölçüde yer verilmesi doğru olabilir.

I. sınıflarda nesrin hususiyetleri hikâye ve roman örnekleri üzerinde, nazmın hususiyetleri şiir örnekleri üzerinde gösterilecek, başlangıçta elde edilen kazançlar, yine metinlerin hazırlıyacakları fırsatlardan faydalanılarak, zamanla beslenecektir. Öğrenciler bu sınıfta edebî nevileri tanımaya ve nevilere, çağlara, zümrelere (Divan edebiyatı, Halk .edebiyatı, v. b.) göre değişen üslûpları ayırdetmeye, yazardan yazara değişen hususiyetleri sezmeye başlıyacaklar ve bunlar ileriki sınıflarda kuvvetlendirilecektir. Her ifadede aranması gereken açıklık, zenginlik, canlılık gibi vasıflar ve bunlara engel olan ihmaller ve eksiklikler hakkında, yeri geldikçe, gerekli müşhedeler yaptırılmalıdır. Söz figürleri (edebî sanatlar) süs olarak değil, daha ziyade bir ifade zarureti olarak benimsetilmelidir. Gerek mecazların (istiare, alegori, mürsel mecaz), gerek söz diziminden (hazf, tedriç, tekrir, v.b.) ve düşünüş tarzından (teşbih, tezat, canlılaştırma, mübalâğa, nida, soru, v.b.) doğan öbür figürlerin ifadeye kazandırdıkları canlılık, tipik örneklerine raslandıkça belirtilmelidir.

Nevilerle ve şekillerle ilgili müşahedeler ve incelemeler kompozisyon faaliyetleriyle kaynaştırılıp tamamlanmalıdır.

Veznin, kafiyelerin, nazım şekillerinin ve mecazların mücerret ve kuru tahlillere tabi tutulması, metinlerin bunları anlatmaya yarıyacak vasıtalar veya sadece sözlük ve gramer malzemesi tarzında kullanılması, cümlelerin ve mısraların aynen veya değişik şekillerle tekrarlanması, tekrarlatılması ve bunun açıklama sayılması, bir cümlede her kelimenin ayrı ayrı izah edilmesi ve ettirilmesi, biyografilerin ve basma kalıp şahsiyet tahlillerinin hiçbir gayeye hizmet etmiyecek şekilde ezberletilmesi, soruların basit, vuzuhsuz ve bilhassa sistemsiz olması, kelimelerin, cümlelerin kullanılmasında sarihliğe ehemmiyet verilmemesi, derslerde şahsî zevklerin ve kesinleşmemiş görüşlerin hâkim kılınması, v.b., yazının değerleriyle öğrencinin alâkasını kesen, dikkati dağıtan, zamanla okuma zevkini ve duyup anlama kabiliyetlerini felce uğratan zararlı yollardır; dil ve edebiyat öğretimimizin zayıflıkları bilhassa bu noktalarda aranmalıdır.

Edebiyat tarihi:

II. ve III. sınıflardaki üniteler, edebiyat tarihimizin umumî seyrini takibetmektedir. Her ünitede, adları belirtilen ve belirtilmiyen yazarlardan seçilecek metinlerin, yukarıda da açıklandığı gibi, ahenkli bir bütün teşkil etmesine dikkat edilmeli ve *öğretimin dağınık, sistemsiz kalmasına meydan verilmemelidir.*

Dil ve edebiyat bilgileri gibi, edebiyat tarihi de müstakil kurlar tarzında ve ezberlenmek üzere verilmiyecektir. Ancak, a) her üinitenin başında, buna dâhil örneklerin edebiyat tarihindeki yerlerini, başka eserlerle ve birbirleriyle olan ilgilerini tesbite yarıyacak, bilhassa öğrencilerde konuya karşı alâka uyandıracak zaruri ve aydınlatıcı bilgiler topluca verilmeli; b) inceleme sırasında, *müşahede ettirilmek suretiyle*, metinle, *yazarın devri, çevresi, hayatı ve mizacı* arasındaki ilgiler; c) metinden metne geçilirken, aradaki münasebetlere dayanılarak, ünitenin başlıca inkişaf merhaleleri; d) üniteden üniteye geçilirken, üniteler arasındaki bağlar ve farklar açıklanmalı; e) Batı edebiyatından alınacak örneklerle kendi edebiyatımızın örnekleri arasında da, Türk ve Batı edebiyatlarının hususiyetlerini, Tanzimattan sonraki edebiyatımızın Batı anlayışına adım adım nasıl yaklaştığını göstermek için, faydalı karşılaştırmalar yapılmalıdır. Dikkat edilecek bir cihet, bunlardan bir kısmının, kabil olduğu kadar, öğrenciye buldurulmasıdır.

Öğretmen, her metnin hazırlığını ayrı zamanda bu esaslara göre yapmalı, bizzat açıklıyacaklarını tesbit ettikten sonra, öğrencilere aratacaklarını, belli bir görüş noktasından çıkan çekici ve düşündürücü problemler şeklinde ortaya koymalı, bunların çözülüşünü ihtimamla takibetmelidir. Zaman zaman, problemlerin

öğrenciler tarafından bulunup ortaya konmasını ve çözülmesini kolaylaştıracak tedbirler almalıdır.

Her ders yılının sonunda beş altı saat ayrılarak, bu süre içinde, o yıl okunanların topluca gözden geçirilmesi faydalı olur. Bununla ilgili olarak, "Türk Dili ve Edebiyatı" kitaplarının sonunda, edebiyat tarihimizin umumi seyrini ve ana hatlarını belirten bir özetin bulunması, öğrencilere üzerinde çalıştıkları metinlerin zaman içindeki yerlerini ve devirleriyle ilgili hususiyetlerini topluca hatırlatmak bakımından, lüzumludur.

Hâsılı, Türk edebiyatının gelişme merhalelerinin gösterilip edebî mahsullerinin devir ve çevre içinde değerlendirilmesi, okunmamış ve tanınmamış eserlerin hikâyesi şeklinde olmıyacaktır.

Biyografinin de, eseri izah bakımından mühim olduğu hatırdan çıkarılmamalıdır.

Yabancı edebiyatlardan ve şahsiyetlerden bazıları, sözlü kompozisyon saatlerinde, konuşma veya konferans konusu olarak öğrencilere verilebilir.

Derslerde ve ders dışı faaliyetlerde müracaat kitabı olarak kullanılmak üzere, her öğrencide metinli veya metinsiz bir edebiyat tarihi de bulunmalıdır.

Metin seçimi:

1 — Derslerde ve dolayısiyle kitaplarda kullanılacak metinler, a) sınıf seviyesine uygun, b) fikir, sanat ve bilgi değeri bulunan, c) icabında incelenerek okunmaya müsait, d) ifadece sağlam ve vuzuhlu, zevk verici ve yetiştirici parçalar olmalıdır.

2 — Örnekler, şahsiyetlerin ve bunların bağlı bulundukları çığırların karakterlerini vermelidir. Aynı devrin başka başka yazarlarından alınacak parçaların birbirini tamamlaması, aynı şahsiyetten muhtelif sınıflarda alınacak parçaların da, her sınıfta, bu şahsiyetin belli bir cephesini veya belli cephelerini tanıtması gerekir.

3 — Mâna ve tesir bakımından her metnin: a) sınıf havasına uygun bulunması, b) öğrencileri kötümserliğe sürüklemiyecek, inançlarını sarsmıyacak, onları iyiye, güzele, hayata doğru şevkle, cesaretle yürütecek mahiyette olması şarttır. Halk ve Divan şiiri ünitelerinde, mücerret aşk yazılarından ziyade, millî hasletlerimizi, mefahirimizi belirten parçalar yer almalıdır. Muhtelif devirlerden seçilecek örneklerin, *sınıflarda konuşulması arzu edilmiyen konulara yol açmıyacak vasıfta olmasına* itina edilecektir. Batı edebiyatı örnekleri sağlam tercümelerden alınmalıdır. Hâsılı her parça, doğrudan doğruya veya dolayısiyle, Türk çocuklarına millî ve insani terbiye verebilmelidir.

4 — Okunacak örneklerin sayısı, vaktin müsaadesine ve yazarların ehemmiyetlerine göre ayarlanır.

5 — Her parça, uzun bir eserden seçilmiş bile olsa, konu ve fikir bakımından bir bütün sayılabilmelidir.

6 — İslâmlıktan önceki edebiyatımızdan seçilecek parçaların bugünkü dilimize çevrilmiş şekilleri verilecektir. Bunların yanına, dilimizin o devirlerdeki durumunu göstermek için, asıllarından alınmış beş on satır konulabilir. İslâm medeniyeti çerçevesinde gelişen edebiyatımızdan seçilecek manzum metinlerin, bilhassa çekimlerde, zamanlarındaki söylenişleriyle değil, mümkün olduğu kadar yabancı ve garip görünmekten kurtarılarak, bugünkü canlı dilimize yakın söylenişleriyle verilmesi uygun görülmüştür. Herhangi bir engel bulunmadıkça, "gelürsün" yerine "gelirsin" yazmak kabilinden tasarruflar, her dilde yapılmaktadır. Dili bakımından anlaşılması güç olan mensur metinlerin, çağımız için değerli bulunan üslûp vasıfları elden geldiği kadar muhafaza edilmek şartiyle, bugünkü dilimize *yaklaştırılması* artık zaruret haline gelmiştir. Öğrenci birtakım engellere takılmaktan ve birçok kelimeleri ezberlemekten kurtarılarak, yazının gerçek değerleriyle ve özü ile temasa getirilmelidir. Bu metinlerden birkaçının asıllarından da örnekler vermek, tabiatiyle mümkündür.

7 — Dilimizin bünyesini kavratma ve fikir terbiyesi verme bakımından, eski ve yeni edebiyatımızın nesir örneklerinden fazlasiyle faydalanılmalıdır.

DERS KONULARI

I. SINIF

(Haftada 3 saat)

1 — Tanzimat sonrası edebiyatımız:

a) Namık Kemal, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Mehmet Akif Ersoy, Ziya Gökalp, Yahya Kemal Beyatlı, Ömer Seyfettin, Memduh Şevket Esendal, Halide Edib Adıvar, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Reşat Nuri Güntekin ve Falih Rıfkı Atay'dan örnekler. — Atatürk'ün nutuklarından seçilmiş parçalar.

b) XX. yüzyıl edebiyatımızdan seçilmiş başka örnekler.

2 — Eski edebiyatımız:

a) Halk edebiyatı: *Dede Korkut*, Yunus Emre ve Karacaoğlan'dan örnekler.

b) Divan edebiyatı: Süleyman Çelebi, Fuzulî, Nedim ve Evliya Çelebi'den örnekler.

c) Halk ve Divan edebiyatımızdan seçilmiş başka örnekler.

3 — Batı edebiyatı:

a) Homeros, Aiskhylos, Sophokles, Herodotos, Molière, La Fontaine, La Bruyère, Daudet, Cervantes, Swift ve Dickens'ten örnekler.

II. SINIF

EDEBİYAT KOLU

(Haftada 4 saat)

1 — İslâmlıktan önceki Türk Edebiyatı: *Orhun* yazıtlarından, Kâşgarlı Mahmut'tan ve *Oğuzname*'den seçilmiş parçalar.

2 — Halk edebiyatı:

a) *Dede Korkut*, Yunus Emre ve Karacaoğlan'dan örnekler.

b) Halk edebiyatımızdan seçilmiş başka örnekler.

3 — Divan edebiyatı:

a) Nevaî, Fuzulî, Bakî, Nef'î, Nedim, Galip ve başka Divan şairlerinden örnekler.

b) Kâtip Çelebi, Evliya Çelebi, Naima ve başka divan nesir yazarlarından seçilmiş örnekler.

4 — Tanzimat sonrası edebiyatımız:

a) Namık Kemal, Ahmet Mithat ve Recaizade Ekrem'den örnekler.

b) Tevfik Fikret, Halit Ziya Uşaklıgil ve Hüseyin Rahmi Gürpınar'dan örnekler.

c) XX. yüzyıl edebiyatımızdan seçilmiş örnekler (Mehmet Emin Yurdakul, Ömer Seyfettin, Halide Edib Adıvar, Reşat Nuri Güntekin v.b.).

5 — Batı edebiyatı:

a) Yunan ve Lâtin edebiyatları: Euripides, Vergilius ve Tacitus'tan örnekler.

b) Yeni edebiyatlardan seçilmiş başka örnekler.

II. SINIF

FEN KOLU

(Haftada 3 saat)

1 — İslâmlıktan önceki Türk edebiyatı: *Orhun* yazıtlarından, Kâşgarlı Mahmut'tan ve *Oğuzname*'den seçilmiş parçalar.

2 — Halk edebiyatı:

a) *Dede Korkut*, Yunus Emre ve Karacaoğlan'dan örnekler.

b) Halk edebiyatımızdan seçilmiş başka örnekler.

3 — Divan edebiyatı:

a) Nevaî, Fuzulî, Bakî, Nef'î, Nedim ve Galip'ten örnekler.

b) Kâtip Çelebi, Evliya Çelebi ve Naima'dan seçilmiş örnekler.

4 — Tanzimat sonrası edebiyatımız:

a) Namık Kemal, Ahmet Mithat ve Recaizade Ekrem'den örnekler.

b) Tevfik Fikret, Halit Ziya Uşaklıgil ve Hüseyin Rahmi Gürpınar'dan örnekler.

c) XX. yüzyıl edebiyatımızdan seçilmiş örnekler (Mehmet Emin Yurdakul, Ömer Seyfettin, Halide Edib Adıvar, Reşat Nuri Güntekin v.b.).

5 — Batı edebiyatı:

a) Yunan ve Lâtin edebiyatları: Euripides, Vergilius ve Tacitus'tan örnekler.

b) Yeni edebiyatlardan seçilmiş örnekler.

III. SINIF

EDEBİYAT KOLU

(Haftada 5 saat)

1 — Divan şiirinden ve nesrinden seçilmiş örnekler.

2 — Tanzimat sonrası edebiyatımız:

a) Şinasi, Ziya Paşa, Namık Kemal, Abdülhak Hâmid Tarhan, Ahmet Vefik Paşa, Ahmet Cevdet Paşa ve çağdaşlarından seçilmiş örnekler.

b) Tevfik Fikret, Halit Ziya Uşaklıgil, Cenap Şehabettin ve çağdaşlarından seçilmiş örnekler.

c) Ziya Gökalp, Fuad Köprülü, Mehmet Akif Ersoy, Ahmet Haşim, Yahya Kemal Beyatlı, Memduh Şevket Esendal, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Falih Rıfkı Atay, Peyami Safa ve çağdaşlarından seçilmiş örnekler.

d) Cumhuriyet devri şiir ve nesrinden seçilmiş örnekler.

e) Atatürk'ün nutuklarından seçilmiş parçalar.

3 — Batı edebiyatı:

a) Yunan ve Lâtin debiyatları: So-

phokles, Eflâtun, Cicero ve Seneca'dan örnekler.

b) Yeni edebiyatlar: Dante, Montaigne, Pascal, Voltaire, Rousseau, Balzac, Stendhal, Hugo, Flaubert, Geothe, Schiller, Shakespeare, Tolstoy, İbsen, Poe ve Mark Twain'den örnekler.

c) Batı edebiyatından seçilmiş başka örnekler.

4 — Sürekli ve güdümlü okuma:

a) Bir Türk romanından veya piyesinden seçilmiş parçalar.

b) Bir Türk şairinden seçilmiş parçalar.

c) Bir Batı klâsiğinden seçilmiş parçalar, v.b.

III. SINIF

FEN KOLU

(Haftada 2 saat)

1 — Tanzimat sonrası edebiyatımız:

a) Şinasi, Namık Kemal, Abdülhak Hâmid Tarhan ve Ahmet Vefik Paşa'dan örnekler.

b) Tevfik Fikret ve Halit Ziya Uşaklıgil'den örnekler.

c) Ziya Gökalp, Fuad Köprülü, Mehmet Akif Ersoy, Ahmet Haşim, Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve Falih Rıfkı Atay'dan örnekler.

d) Cumhuriyet devri şiir ve nesrinden seçilmiş örnekler.

e) Atatürk'ün nutuklarından seçilmiş parçalar.

2 — Batı edebiyatından seçilmiş örnekler.

II. KOMPOZİSYON

Dil ve edebiyat öğretiminde öğrencilerin ilerleme dereceleri, kendilerini ifade edişlerinden anlaşılır. Şu halde okumanın ve dil ile ilgili öbür çalışmaların başlıca hedeflerinden biri, onları kompozisyona hazırlamak, bildiklerini, duyduklarını ve düşündüklerini doğru, açık ve tesirli bir şekilde tam olarak söylemeye, yazmaya alıştırmaktır. Yeni edebiyatımızdan ve Batı edebiyatından alınan her okuma parçasının aynı zamanda *kompozisyon örneği* olarak incelenmesi ve dilbilgisinin bilhassa dilin kullanılışı bakımından ele alınması, bundan dolayı lüzumludur.

Güzel konuşmak veya güzel yazmak, sadece bazı formülleri maharetle kullanmak demek değildir. Güzel konuşup yazabilmek için, hâtıralardan, duygulardan, fikirlerden ve hayallerden meydana gelmiş zengin bir malzeme ile, gerçeği müşahede ve düşünceleri, duyguları tahlil edebilme kabiliyetleri de lâzımdır. Okunacak metinler, yapılacak konuşma ve yazma alıştırmaları, öğrencinin muhtaç bulunduğu kültür zenginliğine yardım edecek, onun müşahede ve tahlil kabiliyetlerini geliştirecektir.

Yazılı kompozisyon çalışmaları birinci derecede ehemmiyetli olmakla beraber, gerek hayatımızdaki rolü, gerek kelime ve cümle zenginliğine yardımı bakımından, sözlü çalışmaların da ihmal edilmemesi gerekir. Sözlü kompozisyon çalışmalarında öğrenci, başkalariyle, yersiz heyecanlara kapılmadan, tabiî ve rahat konuşmayı, başkalarını dikkatle ve sabırla dinlemeyi öğrenecektir. Onu, bir meselenin değişik cephelerini görmeye, değerli ve değersiz görüşleri ayırdetmeye, çabuk düşünmeye, düşüncelerinin olgun delillerini bulmaya, âdilâne hüküm vermeye, peşin hükümlerden sakınarak mantıklı bir muhakeme ile karara varmaya alıştırırken, konuşmalardan fazlasiyle faydalanabiliriz. Öğrenci, güzel, canlı, çekici bir konuşmanın insan şahsiyeti hakkında başkalarına lehte kanaatler vereceğini de görecektir. Mantıklı görüşlerin ergeç kazanacağını anlıyacağı için, sağduyuya, mantıka, ciddîliğe olan güveni artacak, inanmadıklarını körü körüne tasdik etmekten kurtulacaktır.

Konuşma konularının okul havasına ve sınıf seviyesine uygun ve yükseltici olmasına, lâubaliliğe ve çatışmalara yol açmamasına bilhassa dikkat edilmeli, sözü aykırılığa, konu dışına, şahsiyata vardırmama dürüstlüğü her vesile ile öğrencilere aşılanmalıdır.

Konuşmalarda, yazıda olduğu gibi, konunun iyi anlaşılmış bulunması şarttır. Münakaşa, münazara, sözlü rapor gibi konuşma çeşitlerinde, konunun ve zamanın sınıfça evvelden tesbit edilmesi, öğrencilerin hazırlıklı gelmeleri, bu sebeple, mutlaka sağlanmalıdır.

Öğrencilerin, seslerini kullanışlarında, jestlerinde, yüz hareketlerinde, bilhassa kelimeleri ve cümleleri söyleyişlerinde çeşitli aykırılıklara, yapmacıklara, hatalara düştükleri görülmektedir. İyi konuştuğunu sanıp konudan uzaklaşan, ciddîlikten ayrılan, boş sözlerle zamanı dolduran, sözü kendine inhisar ettirmek isitiyen, başkalarının sözlerini kesen, kendi düşüncesine aykırı fikirler ortaya atılınca bunu haysiyet meselesi yapan tipler vardır. Bunların her biri için alınması gereken tedbirler ihmal edilmemelidir. Konuşmaktan kaçınanların da muhtelif vesilelerle teşvik edilmesi lâzımdır. Her öğrenci, konuşmaya alâkalı fikirler katabileceğine, konunun aydınlanmasına yardım edebileceğine inanmalıdır.

Sözlü ve yazılı kompozisyonun, bu çalışmalara ayrılan saatlere inhisar ettirilmesi gerekmez. Bütün dil ve edebiyat dersleri, okulun iç ve dış hayatı, öbür dersler, bu faaliyetlere zemin olabilir.

Kelime hazinesi ve cümleler:

Dile hâkim olmak, mânaları ve değerleri iyi bilinen kelimelerden meydana gelmiş zengin bir kelime hazinesini ve çok sayıda çeşitli cümleleri kurma maharetini kazanmış olmak demektir.

Öğrencilerin kelime hazinelerini beslerken şunları dikkate almamız gerekir:

1 — Kelimeleri, ifade ettikleri eşyadan ve fikirlerden ayırarak (meselâ, hazır listeler halinde) öğretmemeliyiz. En doğru yol, bunları psikolojik alâkalara göre gruplandırmaktır. Bazan kökteş kelimeler bile, bu bakımdan birbirlerinden uzak kalırlar. Fakat aynı fikir nizamına, aynı hayal grupuna giren, biri düşünülünce öbürü az çok vâzıh bir şekilde hatıra gelen kelimeler arasında psikolojik bir alâka var demektir. Uygulamada, isim, sıfat, fiil olarak aynı duyguyu ifade eden kelimeleri buldurmak; içinde boşluklar bulunan metinlerde, cümlenin umumi mânasına göre, birbirine yakın kelimelerden uygun düşecekleri kullandırmak; verilen bir konu üzerinde cümleler kurdurmak; aynı cümlede iki boşluk bırakarak bunlardan her birine eş mânalı iki kelimeden hangisinin uyacağını buldurmak, v. b. şekillere başvurulur. Daima göz önünde bulundurulacak bir nokta, kelimelerin tek başlarına sarih mânalar taşımamaları ve kendilerini daha çok cümlede belli etmeleri keyfiyetidir.

2 — Çalışmalar umumi kültür dilimizde yaşıyan kelimeler üzerinde toplanmalı, eski, az kullanılan veya tutunmamış kelimelerde ısrar edilmemelidir.

3 — Her kelime, doğru telâffuziyle birlikte kavratılmalıdır.

4 — Kelimeler üzerinde çalışılırken sözlüklerden, ansiklopedilerden, ilgili kaynaklardan faydalanılmalı, edinilen bilgiler ve yapılan karşılaştırmalar, v. b., fişlere veya alfabeli defterlere not ettirilmelidir.

5 — Kelime çalışmalarının ifrata vardırılması mahzurludur.

Cümle, dilde en küçük canlı unsurdur. Kelimenin benimsetilmesinde, kelime çeşitlerinin belirtilmesinde, kelime gruplarının vazifelerinin açıklanmasında,... daima bir mâna bütünlüğü taşıyan cümlelerden faydalanılır.

Cümleler üzerinde çalışılırken, yapılacak işlerden bazıları şunlardır:

1 — Basit, bağlı, sıra cümleleri doğru yazıp noktalamak; bileşik cümleleri bağlı cümleler haline getirmek veya bunun aksini yapmak;

2 — Bir hareketi, bir görünüşü, bir duyguyu, bir fikri, yerine göre çeşitli cümlelerle ifade etmek;

3 — Cümleleri dil ve mâna bakımından incelemek;

4 — Yanlış cümleleri düzeltmek v.b.

Başlıca sözlü ve yazılı kompozisyon çeşitleri:

Aşağıda, sözlü ve yazılı kompozisyon çeşitlerinden bazıları, kısa notlarla açıklanmıştır.

A. Yazılı:

Paragraf teşkili: Derece derece, okuma parçalarındaki paragrafları tanıma, eve veya arkadaşa yazılacak mektuplarda geçecek mâteryelleri paragraflara bölme, vaka, tasvir, tahlil, duygu ve fikir paragraflarının başlangıç (giriş veya geçiş) cümlelerini yazabilme; basit makalelerde, haber yazılarında paragrafları düzenleme; türlü yazılarda paragrafları doğru kurma alıştırmaları. Bunların grup çalışmaları halinde yaptırılması da mümkündür.

Plân ve özet çıkarma, not alma:

1 — *Plân çıkarma:* Bir kitabın fihrist (içindekiler) sahifesini inceleme, herhangi bir ders kitabından belli bir bölümün plânını çıkarma, sözlü veya yazılı bir raporun, bir açıklamanın, bir gazete haberinin... ana fikirlerini başlıklar halinde yazarak plânını yapabilme şekillerinde olur. Paragraf çalışmalariyle birlikte yürütülür. Okuma parçalarında da uygulanır.

2 — *Özet çıkarma:* Bir hikâyenin bütününü veya bir parçasını özetleme; bir paragrafın, bir gazete veya fikir yazısının ana fikrini çıkarma, bir makalenin paragraflarını özetleme gibi çeşitleri vardır. Özetler kısa, açık cümlelerle yapılır. Bu çalışmalar bir yazının hatırda rasgele kalan kısımlarını bir araya toplıyarak bunu özet sayma alışkanlığını da önlemeye yarar.

3 — *Not alma:* Dinlerken, müşahede sırasında, okurken, derse çalışırken gerekli notları alma. Not almanın, her şeyi aynen kâğıda geçirme demek olmadığı, rasgele alınan notların değersiz kalacağı öğrencilere anlatılmalıdır. Ayrıca fiş çıkarma, kupür biriktirme, alınan notları değerlendirip ilgili yazılarla zenginleştirme, tasnif etme ve daima kullanılabilir durumda bulundurma alışkanlıklarının kazandırılması lâzımdır.

Raporlar, kısa gazete haberleri, ilânlar, gezi ve seyahat notları: Yazılı rapor, sözlü kompozisyon bölümünde "sözlü rapor, haber verme" başlığı altında toplanmış bulunan konularda olur. Gezilerle, günlük vakalarla ilgili haberler, gazete haberleri, çeşitli ilân örnekleri bu grupa girer.

Yazılı yoklama sorularını cevaplandırma: Bu konuda öğrenciye, yazılı yoklamalarda başarının yolları gösterilmelidir. Yoklama kâğıdının nasıl kullanılacağı (kâğıdın itinalı kullanılması, yazının temiz ve okunaklı olması, boş bırakılacak yerler, sınıf, numara, isim ve tarih kayıtları, paragraf başları, tasniflerin belirtilmesi, v.b.) soruyu iyi anlamak için nelere dikkat edileceği, sorunun nasıl cevaplandırılacağı (cevapların soruyu karşılaması, konu dışına çıkmama, cevabın lüzumundan fazla kısa veya uzun olmaması, sorunun cevaplarını paragraflara bölme, dil, ifade düzgünlüğü, v.b.) hususlarında öğrenciye bilgi verilmeli, çeşitli derslere ait yazılı yoklama soru ve cevapları üzerinde incelemeler yapılmalıdır.

Mektup yazma: Önce mektup kâğıdının, zarfın nasıl kullanılacağı öğretilecek; eve, arkadaşa, küçüğe, büyüğe yazılacak mektuplarda hitaplar, başlangıç ve bitim cümleleri gösterilecek, mektubu bütün halinde yazabilmek için dikkat edilmesi gereken noktalar belirtilecektir. Daha sonra öğrenci, iş mektuplariyle hususi mektuplar arasındaki farkları görecek, toplantı, müsamere gibi fırsatlardan faydalanarak davet ve teşekkür mektupları yazacak, telgraf çeşitlerini öğrenecektir.

Öğrenci, türlü konulardaki dilekçeleri, yine bu gruptaki çalışmalar sırasında görür.

Konuşmalı yazılar, hikâyeler yazma: İşe diyaloglarla başlanmalı, iki insan (veya iki bitki, iki hayvan...) belli bir mesele üzerinde konuşturulmalı, sonra konuşmalı fıkralara, hikâyelere geçilmelidir.

Kitap inceleme: Öğrencilere, ders saatleri dışında okudukları veya inceledikleri kitapları, arkadaşlarına tanıtmaları için, sözlü incelemelerde tavsiye edilen esaslara göre, raporlar hazırlatılacak, son sınıfta tenkidci görüş üzerinde ısrar edilecektir. (Sözlü kompozisyon bölümüne de bakınız).

Edebi yazılar: Şiirler, okul toplantılarında okunacak monologlar, okul hayatını canlandıran radyo skeçleri, küçük piyesler, denemeler, v.b.

Öğrenciler, sınıfları ilerledikçe, bilhassa fikir konularına sevk edilmelidirler.

B. Sözlü:

Karşılıklı konuşma: Bunlar, gündelik hayatta raslanan konuşmalardır. Öğrenciye cemiyet hayatındaki kısa beraberliklerde nasıl konuşacağı öğretilir:

a) Kendini tanıtma, arkadaşlarla konuşma;

b) İki arkadaşı tanıştırma;

c) Telefonla konuşma;

d) Özür dileme, teşekkür etme;

e) Büyüklerle konuşma;

f) Bir topluluğa veya misafirliğe gidildiği zaman yahut buralardan ayrılırken söylenecek sözler;

g) Bir yemekte çeşitli konular üzerinde, öteden beriden konuşma... gibi basit örneklerden başlanarak, süreksiz ve tesadüfi konuşma tipleri gösterilir.

Bu çalışmaların, suni bir atmosfer yaratılmadan, istihzaya ve küçümsemeye meydan verilmeden yaptırılması, ders içi ve ders dışı fırsatlardan (sınıftaki normal konuşmalar, okul toplantıları, geziler, müsamereler ve eğlenceler, öğretmen-öğrenci münasebetleri, kol faaliyetleri, v.b.) faydalanılarak tabiilik içinde yürütülmesi gerekir.

Açıklama: Bu çalışmalar, geniş konuşmaların unsurları üzerinde öğrenciyi ayrı ayrı meşgul etmek için yapılan alıştırmalardır. Başlıca çeşitleri şunlardır:

a) Yol gösterme (Resmî bir binaya, çevrede belli bir yere nasıl gidileceğinin kısa ve açık bir şekilde ifadesi);

b) Tarif (Türkçe derslerinde veya başka derslerde geçen mühim kelimelerin, terimlerin, çevredeki eşyanın tarifleri);

c) Farkları gösterme (Aynı çeşitten, birbirine pek yakın, çok kere biribirine karıştırılan şeylerin, aynı konu etrafında iki hikâyenin, iki piyesin, iki şiirin... birbirine benziyen ve benzemiyen taraflarının belirtilmesi);

d) Sebep-netice arasındaki bağlantının gösterilmesi. (Bir fikrin doğruluğunun veya yanlışlığının sebepleri, bir vakanın sebepleri, bir maçta, bir güreşte alınan neticenin sebepleri, bir edebî eserin belli bir özelliğini meydana getiren sebepler, v.b.);

e) Bazı cümle ve mısralar üzerinde yapılacak açıklamalar, v.b.

Sözlü rapor, haber verme: Bir havadis, günlük bir vaka, yeni bir kitap, yeni bir filim, yeni bir ilmî keşif, bir kahraman, yapılacak bir iş, bir ders konusu, bir deney, bir tatil günü, v.b. konular üzerinde sınıf arkadaşlarına doğru ve toplu bilgi verme.

Bir kitabın tanıtılmasında, belli bir zaman süresi içinde bitirilmek şartiyle, şu plân uygulanabilir:

a) Kitabın ve yazarının adı;

b) Eserin kısa bir özeti veya belli bir parçasının özeti;

c) Kitaptan seçilmiş tipik metinler;

d) Konuşan öğrencinin eser hakkındaki düşünceleri;

e) Kitabın nereden ve nasıl alınabileceği.

Hikâye anlatma: Öğrencilere, seviyelerine ve zevklerine göre, şu tip hikâyeler anlattırılmalıdır:

a) Fıkralar (Nasreddin Hoca fıkraları gibi);

b) Kahramanlara ait menkibeler;

c) Geçmiş vakalar, geziler;

d) Okunmuş hikâyeler, v. b.

Bu konuşma çeşidi öğrencileri okumaya ve özetlemeye sevk edeceği gibi, onlara konuşma zevk ve sevgisini de aşılıyacaktır. Ancak konuların seçimine dikkat edilmeli, sınıfa uymıyacak konuşmalara meydan verilmemelidir.

Münakaşa: Münakaşada göz önünde tutulacak esaslar şunlardır:

1 — Konular öğrenciler tarafından seçilmelidir;

2 — Çocuklar arasında ders dışı zararlı ve şahsi ihtilâflar yaratacak meseleler ele alınmamalıdır.

3 — Konu, daha önceden sınıf ve ev vazifesi olarak verilip kaynaklar tavsiye edilmek suretiyle iyice hazırlatılmalıdır;

4 — Münakaşalar başlangıçta öğretmen, daha sonra sınıfça seçilecek bir başkan tarafından idare edilmelidir.

Ayrıca öğrencilerin:

1 — Peşin hükümlere ve kararlara saplanmamaları, aydınlanmış meseleler üzerinde ısrar etmemeleri;

2 — Söylenenleri, konuşanın sözlerini kesmeden, dikkat ve sabırla dinlemeleri, kararlarını düşündükten sonra vermeleri;

3 — Bağırmadan, herkesin işitebileceği bir sesle konuşmaları, sözü kendilerine inhisar ettirmemeleri;

4 — Başkalarına karşı nazik ve müsamahalı davranabilmeleri, şahsiyattan ve dedikodudan kaçınmaları;

5 — Konu dışına çıkmamaları; misallerin, başkalarından alacakları sözlerin doğru ve fikirlerini destekliyecek nitelikte olmasına dikkat etmeleri;

6 — Başkana saygı göstermeleri, kendilerine söz verilmeden konuşmamaları, neticeyi iyi kalblilikle karşılamaları gerekir.

Üzerinde münakaşa yapılabilecek konular:

1 — Sınıfça okunan veya sınıfça bilinen bir hikâye, şiir veya temsilin değerlendirilmesi; bir sanat meselesinin çeşitli yönleri;

2 — Bir kitap, günlük bir vaka, bir filmin taşıdığı yenilikler;

3 — Tavsiye edilmiş hikâye, roman, piyes ve biyografilerdeki şahıs ve vakaların benzer şahıs ve vakalardan ayrıldıkları noktalar, v.b.

Söz korosu: Söz korosu, bir şiir veya nesir parçasının bir grup öğrenci tarafından birlikte okunması demektir. Öğrenciye şiir zevki vermek için kullanılan vasıtalardan biridir. Sınıfta neşeli bir çalışma havası yaratır; sesli okuma maharetini artırır; toplu çalışmalardan hoşlanma alışkanlığını verir; birlikte çalışma disiplinine alıştırır; yalnız başına inşattan çekinen öğrencilerde kendine güvenme duygusunu besler; telâffuz hatalarının düzelmesine yardım eder.

Söz koroları için en elverişli malzeme, manzum hikâye ve piyesler, lirik şiirler, trajedi parçalarıdır. Seçilecek metinlerde şu vasıfların bulunmasına dikkat edilmelidir: kuvvetli bir ritm, kulağa hoş gelen bir ses, hareketli ve romantik bir konunun sade bir dille anlatılmış olması, canlı bir nakarat.

Söz koroları için yapılacak hazırlıkların başında öğrencilerin ses gruplarına ayrılmaları gelir:

a) İnce sesliler,

b) Orta sesliler,

c) Kalın sesliler,

d) Bütün sınıf,

e) Tek kızlar, tek erkek çocuklar (Solo kısımlarının okunması için).

Bu işten sonra sınıf, öğretmenin veya iyi okuyan bir öğrencinin parçayı okuyuşunu dinler. Parçanın mânası, şekli ve iyi okunmasının ehemmiyeti üzerinde sınıfça konuşulur; durulacak yerler, vurgulu sözler tesbit edilir; metin sınıfça önce hep birden, sonra grup grup okunur. Bu okumalar metnin anlşılmasına da yarar. Daha sonra metnin koro tarafından okunması işi gelir.

Koro parçalarının okunmasında dört yol vardır:

1 — Nakaratlı parçalarda solistler parçanın bentlerini; ince, orta ve kalın sesli korolar da nakaratı söylerler.

2 — Karşılıklı koro: Öğrenciler ince ve kalın sesliler olmak üzere iki grupa ayrılırlar. Metnin mahiyetine göre bazan bir grup, bazan öteki grup söyler. Meselâ soruları ince, cevapları kalın sesliler okur.

3 — Gruplama usulü: Manzum metin kısımlara ayrılır, her kısmı bir grup okur.

4 — Hep birlikte okuma: Bölünmiyen metinler bütün sınıf veya bir grup tarafından okunur.

Söz korosu çalışmalarına hafif mizahlı bir manzume ile başlamak yerinde olur. Öğrenciler bu işe alıştıktan sonra daha ağır parçalara geçilebilir. Öğrencilerin tabiî bir sesle okumalarına, koro şefinin işaretine uymalarına, önceden kararlaştırılmış yerlerde durmalarına, vurgulu kelimelerde seslerini yükseltmelerine dikkat edilmelidir.

Not: Söz korosu çalışmaları öğretmenin arzusuna bırakılmıştır.

İnşat: Müsamerelerden ve toplantılardan da mâkul bir ölçüde faydalanılmak suretiyle, seviyeye uygun, güzel ve öğrenci tarafından beğenilmiş parçaların inşadına imkân verilmesi tavsiyeye değer. İnşat, telâffuz hatalarını giderme, vezni ve ritmi hissettirme, kelime kazandırma, güzel parçaların hatırda kalmasını sağlama, topluluk karşısında söz söyleme cesareti verme bakımlarından faydalıdır. Ancak, öğrencinin seslerde ve hareketlerde mübalâğaya ve yapmacığa düşmesini, heyecana kapılmasını, v.b. önlemek gerekir.

Mülâkat (görüşme): Mülâkat alıştırmalarının gayesi, öğrenciye, belli şahıslarla, belli bir maksat için yapılacak görüşmelerde faydalı sonuçlar elde etmenin yollarını göstermek ve karşılaşacağı güçlükleri yenmesine yardım etmektir.

Mülâkat, bir şahsın ilmî, edebî, v.b. konular, meseleler üzerinde düşüncelerini öğrenmek veya iş istemek maksadiyle yapılır. Bilhassa III. sınıf öğrencileri yakın gelecekte resmî veya ticari bir müessesede iş isteme durumuna düşecekleri, resmî şahsiyetlerle, temsilcilerle konuşacakları için, bu çalışmalar onlar için yararlı olacaktır.

Mülâkatların şu kısımlardan meydana geleceği belirtilmelidir:

a) Görüşme için zaman isteme,

b) Görüşülecek konu üzerinde hazırlanma (Konunun dağıtılmaması şarttır),

c) Kendini tanıtma, nezaketle muhatabının ilgisini çekebilme, maksadı en kısa yoldan açıklama,

d) Görüşmeyi bitirme ve müsaade isteme.

Bu çalışmalara, okul veya çevre hayatındaki imkânlardan faydalanılarak fırsat verilmelidir.

Münazara: Münazara birer cümle halinde ifade edilen bir tezle antitezin iki taraf (ekip) arasında ve bir hakem kurulu huzurunda münakaşa edilmesidir. Münakaşalarda yarışma endişesi olmadığı halde, münazaralar birer fikir ve söz müsabakasıdır. Münazarada dikkat edilecek mühim bir husus, öğrencinin bir fikri, ne olursa olsun, savunma gayesiyle demagoji yapmasına meydan verilmemesidir. Münakaşalarda göz önünde tutulacak esaslar burada da uygulanmalıdır.

Sözlü inceleme: Konusunu edebî eserlerden alan sözlü incelemelerin şekli, eserin türüne göre değişir. Önceleri bir makalenin ana hatlariyle incelenmesi ele alınmalı, bir biyografinin, bir romanın, v.b. etraflı incelenmesine daha sonra geçilmelidir. Münakaşanın geniş bir şekli olan incelemeler, öğrencilere münakaşa esasları iyice benimsetildikten sonra yaptırılır.

Bir makalenin incelenmesinde sınıfça üzerinde durulabilecek noktalar şunlardır:

1 — Yazının ana fikri,

2 — Bu fikrin nasıl geliştirildiği,

3 — İncelemeyi yapan öğrencilerin hangi fikir ve hükümlere katılıp hangilerine katılmadıkları,

4 — Yazarın şahsiyeti ve meyilleri hakkında makalenin bize neler verdiği.

Bir edebî eserin (meselâ bir romanın) incelenmesinde sınıfça üzerinde durulabilecek noktalar:

1 — Kitabın adı,

2 — Yazarın ve yayımlıyanın adı,

3 — Eserin türü,

4 — Yazarın üslûbu, üslûp hakkında bir fikir vermek için kitaptan sınıfça okunacak kısımlar,

5 — Yazarın kitabı yazmaktaki gayesi,

6 — Yazarın bu gayeye ne dereceye kadar varabildiği,

7 — Yazarın yetişme tarzının, hayat görüşünün, şahsiyet ve üslûbunun bu gayenin gerçekleşmesinde ne derece rolü olduğu,

8 — İnceliyenin, kitabı sevip sevmediği, sebebi (kanaatini destekliyecek örnekler).

Bir biyografinin incelenmesinde üzerinde durulabilecek noktalar:

1 — Biyografinin adı,

2 — Yazarın ve yayımlıyanın adı,

3 — Biyografi kahramanının en mühim başarısı,

4 — Onu bu başarıya götüren hayat tecrübelerinin neler olduğu,

5 — Kahramanın en mühim karakter özellikleri ve kitapta hangi vakaların bu vasıfları en iyi şekilde belirttiği,

6 — Yazarın konuyu en uygun şekilde ele alıp almadığı,

7 — Yazarın üslûbunun ilgi uyandıracak derecede olup olmadığı,

8 — İnceliyenin kitaptan ne gibi faydalar elde ettiği.

Konferans verme: Konferanslar, edebiyat ve dil bahisleri, ilim konuları, v.b. üzerinde hazırlıklı konuşmalar şeklinde yapılmalıdır. Öğrencilere iyi bir hatibin çok okuması, topladığı malzemeyi çok iyi düzenlemesi gerektiği fikri verilmeli, edebiyat derslerinde hitabet örnekleri üzerinde yaptıkları çalışmalar hatırlatılmalıdır.

Meclis müzakere usulleri: Bu tip çalışmalar, esasında birer münakaşadır. Yalnız daha mazbut ve şekilcidir. Müzakerelerde toplantının zaptını tutmak suretiyle yazılı kompozisyona da yer verilir.

Müzakere gün, saat ve gündemi sınıfça önceden tesbit edilir. Oturumu, en yaşlı üye olarak öğretmen açar; sonra seçimler yapılır. Gündemin maddeleri üzerinde münakaşalara geçilir, kararlar verilir. Bir teklifin ileri sürülmesi, münakaşa edilmesi, geri alınması, başka güne bırakılması, teklifte değişiklik yapılması gibi hususlar çok tabiî bir şekilde yürütülmelidir.

Öğrenci teşekküllerinin yapacakları toplantılarda müzakere usullerine uygun hareket edilmelidir.

Düzeltmeler:

Dil ve edebiyat çalışmalarının verimi, bilhassa yapılacak düzeltmelere bağlıdır. *Düzeltmenin gayesi, öğrenciye zayıf bulunduğu noktaları haber vermek ve bu konularda kendisine yardım etmek olmalıdır.* Öğrencinin, öğretmeni tarafından hatalarının takibedildiğini bildiği nisbette dikkatli olacağı da unutulmamalıdır.

Düzeltmenin başlıca iki şekli vardır:

1 — Doğruyu, öğretmenin vermesi;

2 — Yanlışların öğretmen tarafından isimlendirilip işaretlenmesi ve düzeltme işinin, gerekli ikazlarla, öğrenciye bırakılması.

Birinci şekil, öğrenciyi pasif bırakacağı için, faydalı değildir. Buna zaruret halinde başvurulabilir. Şu halde okullarımızda ikinci şeklin uygulanması lâzımdır.

Hatalar, cesaret kırarcasına, hemen ve toptan söylenmemeli, önce müşterek olanlar tesbit edilerek, bunların en çok tekrarlananlarından işe başlanmalıdır. Düzeltmeler, sözlü ikazlarla daima takviye edilmelidir.

Mühim olan bir nokta şudur: *Düzeltme işi yalnız Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenine bırakılmamalıdır.* İyi ifade edilmemiş olan herhangi bir konunun bilinmiş sayılması doğru olmıyacağı için, *her öğretmen, önce bir ana dili öğretmeni gibi hareket edecek* ve düzeltmelerde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeniyle işbirliği yapacaktır. Kendi konuşmalarında ve yazılarında öğretmenin dikkatsiz davranması ise, üzerine aldığı vazifenin mahiyetiyle telifi mümkün olmıyan, büyük bir meslek hatasıdır.

N O T: Kompozisyon, ayrı not konusudur.

DERS KONULARI

I. SINIF

(Haftada 2 saat)

1 — Sözlü:

a) Karşılıklı konuşma, açıklama, haber verme, sözlü rapor, hikâye anlatma;

b) Münakaşa.

2 — Yazılı:

a) Cümle ve paragraf teşkili;

b) Plân ve özet çıkarma, not alma ve bilgi toplama, küçük bir yazının plânını hazırlama;

c) Raporlar, kısa gazete haberleri, ilânlar, gezi ve seyahat notları, yazılı yoklama sorularının cevapları, mektuplar, tasvirler, konuşmalı yazılar ve hikâyeler, hikâye ve roman incelemeleri, kısa fikir yazıları.

II. SINIF

EDEBİYAT VE FEN KOLLARI

(Haftada 1 saat)

1 — Sözlü:

a) Karşılıklı konuşma, açıklama, sözlü rapor, hikâye anlatma;

b) Münakaşa.

2 — Yazılı:

a) Cümle ve paragraf teşkili;

b) Plân ve özet çıkarma, not alma ve bilgi toplama, bir yazının plânını hazırlama;

c) Raporlar, gazete haberleri, gezi ve seyahat notları, yazılı yoklama sorularının cevapları, mektuplar, tasvir ve portreler, konuşmalı yazılar ve hikâyeler, hikâye ve roman incelemeleri, kısa fikir yazıları, edebî yazılar (Yalnız kabiliyetli öğrenciler için).

III. SINIF

EDEBİYAT VE FEN KOLLARI

(Haftada 1 saat)

1 — Sözlü:

a) Mülâkat;

b) Münakaşa, münazara, meclis müzakere usulleri;

c) Sözlü inceleme, konferans.

2 — Yazılı:

a) Paragraf teşkili;

b) Bir kitabı inceleme, fikir yazıları, edebî yazılar (Yalnız kabiliyetli öğrenciler için).

III. DİLBİLGİSİ

Bilindiği gibi dil, düşüncelerimizden, duygularımızdan ve isteklerimizden ayrı değildir; bilâkis iç hayatımızın görünen bir cephesidir. Dilbilgisinin de, dilin sırf şekil bakımından tasviri tarzında mücerret bir ders konusu olarak değil, metinler üzerinde yaptırılacak müşhadelerle, mukayeselerle mânanın iyi kavranmasını, dolayısiyle öğrencinin kendi fikirlerini, duygularını ve isteklerini doğru ifade etme şuuruna varmasını hedef tutan yapıcı bir çalışma çeşidi olarak anlaşılması gerekir.

Okuma parçalarında bir dil meselesini aydınlatabilecek tipik cümlelere sık sık rasladığımız gibi, öğrenci yazılarında ve konuşmalarında, bir yanlışı düzeltmenin, bir kuralı benimsetmenin türlü fırsatlarını elde ederiz. (Hattâ, dil konulariyle alâkasız görünen öbür derslerde, her öğretmen için sayısız imkânlar vardır). Şu halde dil incelemelerine ayırabileceğimiz en elverişli zaman, okuma ve kompozisyon saatleri içinde (aşağı yukarı bu derslerin dörtte biri) olacaktır. *Fakat bu incelemeler dersin akışını durduracak çıkışlar tarzında değil, onu tamamlıyan mânalı derinleşmeler tarzında olmalıdır.*

Dil —ifade ve üslûp farklarının altında— kendine mahsus kanunları bulunan sağlam ve rabıtalı bir sistemdir. Ondaki değişiklikler, şahsi heveslere veya tesadüflere bağlı değildir. İstisnaların bile belli sebepleri vardır. (Eski metinler incelenirken bunların örneklerine raslanabilir). Bu gerçeğin, birtakım kurallara — bilerek veya bilmiyerek — kendisinin de uymakta bulunduğunu sözlerinde ve yazılarında göstermek suretiyle, öğrenciye telkin edilmesi, konunun gerektirdiği ciddiliği sağlamak bakımından mühimdir.

Dil çalışmaları öğrencilerin ihtiyaçlarına göre ayarlanmalıdır. Bunun için, ilk derslerde yapılacak ufak yoklamalarla, onların neleri bildikleri ve neleri bilmeye muhtaç bulundukları ve o ders yılı içinde hangi işlerin yapılacağı tesbit edilmelidir. *Bilinen konular ve rahatça kullanılmakta bulunan kurallar üzerinde ısrar etmenin faydası yoktur.*

Düşüncenin ifadedeki karşılığı daima cümle olduğundan, incelemelere cümleden başlamamız, ondan sonra derece derece cümleciklere, söylenişleri birer bütün teşkil eden kelime gruplarına geçmemiz doğru olur. Kelime ancak cümlenin içinde hayat kazanacağı için, sabit ve sarih bir varlığı olmıyan mücerret kelimeler üzerinde uğraşmamız, beklediğimiz verimi sağlıyamıyacaktır.

Üzerinde durulacak dil hâdiselerinin öğrencilerin katacakları misallerle zenginleştirilmesine, sezdirilen bir kuralın cimnastik mahiyetinde alıştırmalarla itiyat haline getirilmesine ve bu itiyadın kaybolmasını önliyecek hatırlatmalara ehemmiyet verilmelidir. Bir kuralı basit ve net bir formül halinde belirten kuvvetli cümlelerin ve mısraların ezberletilmesi, bunun benimsenmesine yardım edebilir.

İncelemelerde kelimelerin ve cümlelerin doğru söylenişlerine, imlâya ve noktalamaya dikkat edilmelidir. İcabında imlâ yoliyle yazdırılacak bir cümle, bir paragraf, dil çalışmalarına başlangıç olabilir.

Dil çalışmaları, yukarıda açıklandığı gibi öğrencilerin ihtiyaçlarına göre ayarlanmak suretiyle, yıldan yıla derinleştirilerek lise tahsili boyunca devam edecektir. Daha çok tasvirî mahiyette kalan bahislerin (I. sınıflarda 1. ve 2.; II. sınıflarda 1. ve 3.; III. sınıflarda 1. üniteler), sözlü kompozisyon faaliyetlerinde münakaşa ve tenkidli konferans konusu tarzında ele alınması mümkündür. Öbür üniteler, devamlı inceleme ve alıştırma konularıdır.

Öğrenci, sistemli ve alıştırmalı bir Dilbilgisi kitabını her zaman eli altında bulunduracak ve gerektikçe buna müracaat edecektir.

DERS KONULARI

I. SINIF

1 — a) Dil, dillerin doğuşu; b) Konuşma ve yazı.

2 — a) Ses, ses yolu; b) Dilimizin sesleri, hece, kelime; c) Dilimizide sesli uyumu, sessiz benzeşmesi.

3 — Vurgu, ulama, ton (Okumada, sözlü kompozisyonda).

4 — Kökler ve ekler (Metin incelemelerinde), basit ve bileşik kelimeler (Metin incelemelerinde, Yazılı kompozisyonda).

5 — Kelime çeşitleri ve bunların yerini tutan gruplar (Cümledeki görevlerine göre. Okumada ve Kompozisyonda).

6 — Kelimelerin söylenişi (Oumada, Sözlü kompozisyonda).

7 — Cümleler (Bütün çalışmalarda).

8 — İmlâ (Okumada, Yazılı kompozisyonda).

9 — Noktalama (Okumada, Yazılı kompozisyonda).

II. SINIF

EDEBİYAT VE FEN KOLLARI

1 — Dilimizin dünya dil grupları arasındaki yeri.

2 — Türk lehçeleri (Oumada, örnekleriyle), ağızlar (Okumada ve Sözlü kompozisyonda).

3 — Türklerin kullandıkları alfabeler.

4 — Dilimizde en çok kullanılmış yabancı dil kurulları (Metin incelemelerinde).

5 — Türkçede kelime türetme yolları (Metin incelemelerinde ve sırası geldikçe öbür çalışmalarda).

6 — Kelime çeşitleri ve bunların yerini tutan gruplar (Cümledeki görevlerine göre. Okumada, Sözlü kompozisyonda).

7 — Kelimelerin söylenişi (Okumada, Sözlü kompozisyonda).

8 — Cümleler (Çeşitli cümlelerin söylenişinden ve öğelerindeki değişikliklerden doğan mâna farkları. Metin incelemelerinde, Kompozisyonda).

9 — İmlâ (Okumada, Yazılı kompozisyonda).

10 — Noktalama (Okumada, Yazılı kompozisyonda).

III. SINIF

EDEBİYAT VE FEN KOLLARI

1 — Türk dili tarihi (Kısaca).

2 — Dilimizde en çok kullanılmış yabancı dil kuralları (Metin incelemelerinde).

3 — Türkçede kelime türetme yolları (Metin incelemelerinde, sırası geldikçe öbür çalışmalarda).

4 — Kelimelerin söylenişi (Okumada, Sözlü kompozisyonda).

5 — Kelimelerde mâna değişiklikleri (Kaybolmuş, eski, yeni; mânası daralan, genişliyen, değişen; terim, deyim ve mecaz haline gelen kelimeler ve gruplar... Metin incelemelerinde).

6 — Dilimizde kelime gruplarının türlü devirlerdeki şekilleri arasındaki farklar (Metin incelemelerinde).

7 — Cümleler (Edebiyatımızın türlü devirlerindeki nesir cümlelerinin farkları. Metin incelemelerinde).

PSİKOLOJİ

II. SINIF

(Haftada 2 saat)

FEN VE EDEBİYAT KOLLARI

I. Psikoloji:

1 — Psikolojinin konusu.

2 — Psikolojik olayların özellikleri.

3 — Psikolojinin metotları.

4 — Psikolojinin uygulandığı yerler.

5 — İnsanlar arasındaki davranış ayrılıkları (Fizikî ve fizyolozik şartların, zekânın, ilginin, duygunun, yaradılışın, çevrenin, bilhassa okulun, sinemanın, radyonun, toplumsal hayatın, sosyal kurumların bu davranış ayrılıkları üzerindeki etkileri).

II. Kişilik:

1 — Kişilik ve bilinç, kişilik ve bilinç dışı.

2 — Çocukta ve gençte kişiliğin teşekkülü.

3 — Kişiliğin ereği: uyma. (İnsan kendisini çevresine göre düzenler).

4 — İnsan, isteklerini gerçekleştirmek için çalışır ve bunlarla ilgili şeyleri yapar. (İnsanın istekleri üzerinde cemiyetin etkileri).

5 — İnsanın istekleri basit değildir. Çok defa karışık ve birbiriyle çatışır haldedir.

6 — İntıbaksızlık ve sebepleri.

7 — Kişilik ve sinir sistemi.

8 — Sinir sisteminin sıhhati ve zihin üzerindeki etkisi.

III. Duyum ve algı:

1 — İnsan, dış âlemi nasıl tanır?

2 — Duyum çeşitleri.

3 — Algı, algının özellikleri, algının duyumdan farkı, algı yanılmaları, zaman algısı.

IV. Dikkat:

1 — Dikat halinin özellikleri.

2 — Enerji ve ilgi. Yorgunluk ve sebepleri.

3 — Dikkat nevileri.

4 — Dikkat ve alışkanlık.

5 — Dikkatsizlik.

6 — Dikkat eğitimi.

V. Öğrenme:

1 — Öğrenme yolları, sınama ve yanılma yoliyle öğrenme, kavrıyarak öğrenme.

2 — Öğrenmeyi kolaylaştırma şartları.

VI. Bellek:

1 — Anıların kazanılması, saklanması, canlandırılması. Tanıma ve hatırlama.

2 — Bellek ve çağrışım.

3 — Ezberliyerek belleme, uslamlama yollariyle belleme.

4 — Unutma.

5 — Bellek bozuklukları:

6 — Belleğin eğitimi, bellek ve alışkanlık.

VII. Zekâ:

1 — Kendimizi yeni şartlara nasıl uydururuz?

2 — Zekâ ölçüsü ve testler.

VIII. Hayal gücü:

1 — Hayal ve çeşitleri.

2 — Hayal gücü ve şekilleri.

3 — Hayal gücü ve oyun.

4 — Hayal gücünün bilimde ve güzel sanatlarda rolü.

5 — Rüya, hulya, sanrı.

6 — Hayal gücünün, kişiliğin inkişafına etkisi.

7 — Pedagojik sonuçlar.

IX. Düşünme:

1 — Tasarım ve kavram.

2 — Soyutlama ve genelleme.

3 — Hüküm ve çeşitleri.

4 — Akıl yürütme.

5 — Afektif hayatın düşünme üzerindeki etkisi.

X. Hareketler:

1 — Refleks, şartlı refleks, öğrenme.

2 — İçgüdü.

3 — Alışkanlık. Kişinin hayatında alışkanlığın rolü. İyi alışkanlıkların kazanılması ve fena alışkanlıkların giderilmesi yolları.

4 — İradeli hareket ve özellikleri. Kararsızlık. İrade eğitimi.

XI. Psikolojik hayatın afektif cephesi:

1 — Haz ve elem.

2 — Duygu ve çeşitleri.

3 — Heyecan (Heyecan ve organik değişmeler). James-Lange teorisi.

4 — Eğilimler.

5 — İhtiraslar.

6 — Duygular, hayatın idare ve kontrolü.

XII. İstek, duygu ve fikirlerimizin ifadesi:

Konuşma ve okuma yazma.

SOSYOLOJİ, MANTIK VE FELSEFE

III SINIF

Fen kolunda 2 saat "sosyoloji" ye, 1 saat "mantık" a; Edebiyat kolunda 2 saat "Sosyoloji" ye, 2 saat "Felsefe" ye, 2 saat "Mantık" a tahsis olunacaktır.

SOSYOLOJİ

Cemiyet Olayları

1 — Sosyal gerçeklik: Her günkü gözlemlerimizin bize tanıttığı sosyal olaylar. Sosyal olayın psikolojik ve biyolojik olaylardan farkı. Cemiyet nedir? Cemiyetlerin vücuda gelmesine tesir eden etmenler. (Dar ve geniş çevreli cemiyetler: "Communauté" ler, "Société" ler.) Sosyoloji okumanın insana kazandırdığı bilgiler.

2 — Sosyolojinin bölümleri: Sosyal bilimler, sosyal morfoloji, morfolojik bakımdan cemiyetlerin gelişmesi.

Sitelere Kadar Cemiyetler

1 — İlkel cemiyetlerde düşünüş.

2 — İlkel cemiyetler:

a) Din hayatı,

b) İktisadi hayat,

c) Tabi oldukları sosyal nizamın genel vasıfları.

3 — Toprağa yerleşme olayı:

a) Bunu hazırlıyan şartlar,

b) Uygarlık bakımından ifade ettiği önem ve neticeleri,

c) Mülkiyet fikrinin doğuşu.

4 — Toprağa yerleşmiş cemiyetlerin evrimi (Sitelerin - dahil - vücuda geldiği zamana kadar):

a) Din hayatı bakımından,

b) Aile yapısı bakımından,

c) Teknikteki ve iktisadî etkinliklerdeki gelişme bakımından,

ç) Siyasi ve hukuki nizam bakımından.

İlerlemiş Cemiyetler

5 — Millet gerçeği ve oluşu. (Türkiye'de millet anlayışının evrimi ve millîyetçilik prensibi).

6 — Devlet. (Eski devlet ve bugünkü devlet anlayışı; demokrasi kavramı, demokrasilerde kanun ve hürriyet nizamı).

7 — Din hayatı. (Lâyiklik prensibi de izah edilecek, bu prensibin türlü sosyal kurumlara etkisi üzerinde durulacaktır).

8 — Ailenin yapısı. (Kadının hukuki durumundaki gelişme de incelenecek, Türk kadınlığının sosyal durumundaki gelişmeden bahsedilirken ilgili mevzuatımızdan metin olarak faydalanılacaktır.)

9 — Ahlâk ve hukuk anlayışı. (Sosyal yaptırım nedir? Başlıca çeşitleri).

10 — Teknik ve iktisadi etkinliklerin kazandığı önem, sosyal hayat üzerindeki etkileri: a) Üretim, tüketim ve evrimi; iş bölümü ve neticeleri, b) İktisadi iştirak kurumları ve bilhassa kooperatiflerin rolü, c) Değer, bilhassa sosyal bakımdan değerin işlenmesi, ç) Değişim, para ve bugünkü ticaret tarzları, d) Mülkiyet ve evrimi.

11 — Uygarlık ve kültür: bilim, sanat ve felsefe gelişmesinin genel çizgileri.

12 — Değer hükmü.

MANTIK

1 — Mantık nedir? Mantığın konusu, psikoloji ile ilgisi, düşünmenin prensipleri ve bölümleri.

2 — Terimler, çeşitleri, içlem, kaplam, tanımlama, sınıflama.

3 — Önermeler, çeşitleri, önermeler arasındaki ilişkiler.

4 — İstidlâl ve çeşitleri.

5 — Kıyas, kıyasın şekilleri, kıyasın değeri.

6 — Matematikte ispat.

7 — Endüksiyon. Olaylardan kanunlara geçişin safhaları: Gözlem, varsayım, deneyim ve varsayımın gerçeklenme yolları. (Gözlem ve deneyimin muhtelif bilimlerde kullanılış özellikleri ve şekilleri öğretmen tarafından misallerle müsbet bilimlere tatbik edilecektir).

8 — Prensip ve teori.

9 — Analoji yoliyle istidlâl (Bunun muhtelif bilimlerde kullanılışı misallerle anlatılacaktır.)

10 — Belge ve şahadetlerden hareket ederek tek olayın tesbitine giden istidlâl. (Bunun yalnız tarihte değil, öteki bilimlerde de kullanılan bir metot olduğu belirtilecektir).

FELSEFE

1 — Felsefi düşünüş nedir? (Bilim, felsefe, bilgin, filozof.)

2 — Felsefi düşüncenin cemiyetlere göre gelişmesi: Felsefe ve cemiyet.

3 — Felsefe meseleleri; bu meselelerin doğuşu ve hal yolları; doğmatik, şüpheci, tenkidci, iskolâstik, pozitif düşünüş.

4 — Bilginin çeşitli yönlerden ele alınışı ve gelişmesi. (Rasyonalist, ampirist, pragmatist ve entüisyonist görüşler).

5 — Ahlâk probleminin konuluşu;

a) Ahlâki hürriyet nedir? Bunun hakkındaki çeşitli deliller,

b) Buna zıt olan determinizm ve delilleri,

c) Vicdanın mahiyeti, şuurdan farkı.

6 — Sanat ve felsefe: Güzellik ve sanat hakkında kısa bilgi.

TARİH

I. SINIF

(Haftada 2 saat)

(İlk Çağ Tarihi)

On beş günde bir saat "Türkiye Cumhuriyeti ve İnkılâbı Tarihi"ne ayrılacaktır.

I — Tarih öncesi devirleri, tarih devirleri:

a) Tarihin konusu, tarihin bölümlere ayrılması, tarihte takvime başlangıç. (Kısaca).

b) Tarih öncesi devirleri: yontma taş devri, cilâlı taş devri, maden devri, (Kısaca).

II — Türklerin anayurdu ve göçleri:

a) Anayurdun sınırları, anayurtta ilk medeniyetler,

b) Göçler, göçlerden sonra anayurdun durumu, Hunlar,

c) Çin ve Hint medeniyetlerine toplu bir bakış.

III — Ön Asya ve Mısır:

A — Mezopotamya:

1 — Sumerler, Elâmlar, Akatlar; Babil ve Asur devletlerinin siyasal tarihlerine toplu bir bakış.

2 — Mezopotamya medeniyetine toplu bir bakış. (Sumer, Babil ve Asur medeniyetleri).

B — Anadolu:

1 — Anadolu'nun tarih öncesi medeniyetleri (Truva, Alişar, Alacahöyük).

2 — Etilerin siyasî tarihi, medeniyeti ve kültürü.

3 — Firikya'nın siyasî tarihi, medeniyeti ve kültürü.

4 — Lidya'nın siyasî tarihi, medeniyeti ve kültürü.

5 — İyonlar ve İyon medeniyeti.

C — Mısır:

1 — Mısır siyasî tarihine kısa bir bakış.

2 — Mısır medeniyet ve kültürü.

D — İran:

İran'ın siyasî tarihine toplu bir bakış ve kısaca medeniyeti.

E — Fenike ile İbranî tarih ve medeniyetlerine kısa bir bakış.

IV — Ege bölgesi:

1 — Ege medeniyetine toplu bir bakış.

2 — Yunan tarihine M.Ö. XII. yüzyıldan VI. yüzyıla kadar genel bir bakış.

3 — V. yüzyılda Pers harpleri.

4 — Atina'nın üstünlüğü, Atik-Delos deniz birliği, Isparta-Atina mücadelesi, Perikles devri.

5 — VII. yüzyıla kadar medeniyet ve kültür.

6 — IV. yüzyılda Isparta'nın üstünlüğü, Isparta ve Atina'ya karşı Persler. Antiyalkidas barışı. Tebai'nin üstünlüğü. Makedonya.

7 — IV. yüzyıl medeniyeti ve kültürü.

8 — Hellenizm devri:

a — İskender ve seferleri, İskender İmparatorluğu, İskender İmparatorluğunun parçalanması.

b — Bu devrin medeniyeti ve kültürü.

V — Roma tarihi:

1 — Eski İtalya, Etrüskler ve Roma'nın kuruluşu.

2 — Roma Cumhuriyeti.

3 — Batı Akdeniz'de Roma egemenliği. Pön harpleri, Doğu Akdeniz'de Roma egemenliği.

4 — İç harpler ve imparatorluğun kuruluşu.

5 — Roma İmparatorluğu.

6 — Roma'nın yıkılışını hazırlıyan sebepler, kavimler göçü, Hıristiyanlık ve esasları.

7 — Roma İmparatorluğu'nun ikiye bölünmesi.

8 — Roma medeniyeti: Cemiyet, dil, hukuk, iktisat, güzel sanatlar, din.

Türkiye Cumhuriyeti ve İnkılâbı Tarihi:

1 — Birinci Cihan Harbi sonunda Osmanlı Devletinin durumu.

2 — Mustafa Kemal (Atatürk).

3 — Kongreler ve son Osmanlı Meclis-i Mebusanı.

4 — Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı.

TARİH

II. SINIF

(Haftada 2 saat)

FEN VE EDEBİYAT KOLLARI İÇİN

On beş günde bir saat "Türkiye Cumhuriyeti ve İnkılâbı Tarihi"ne ayrılacaktır.

I — M. S. Beşinci yüzyıldan sekizinci yüzyıla kadar Avrupa ve Yakın Doğu tarihine genel bir bakış.

A — Kavimler göçü:

1 — Hunlar, Atilâ ve seferleri.

2 — Germenler: Vizigotlar, Ostrogotlar, Franklar, Vandallar, Angıllar, Saksonlar (toplu bakış).

B. Doğu Roma İmparatorluğu, Bizans'ın kuruluşu.

1 — Jüstinyen ve seferleri.

2 — Jüstinyen'den sonra yeni istilâlar, Herakliyüs sülâlesi.

3 — İsavriya, Makedonya, Komnen ve Paleolog sülâleleri.

4 — Bizans medeniyeti (toplu bakış).

II — Türkler:

1 — Müslümanlıktan önce Türkler, "Göktürkler ve Uygurlar".

2 — Müslümanlıktan önce Türk medeniyeti ve kültürü.

III — İslâm tarihi:

A. Müslümanlıktan önce Araplar, içtimaî ve medenî durumları (toplu bakış).

B. Hazreti Muhammed'in hayatı, İslâmiyetin esasları, Hicret, Peygamberin seferleri, son zamanları.

C. Dört halife devri.

D. Emevîler (toplu bakış).

E. Türk-Arap münasebetleri ve Türklerin Müslüman oluşu.

F. Abbasîler.

1 — İlk hükümdarlar.

2 — Bizansla münasebet.

3 — Abbasîler devrinde Türkler ve bunların İslâm dünyasına tesirleri.

4 — Abbasîlerin son zamanları ve yıkılışı.

G. Endülüs Emevîleri ve İspanya'da müslümanlar (toplu bir bakış).

H. Müslüman medeniyeti ve kültürü.

IV — Büyük Müslüman Türk devletleri:

1 — Karahanlılar, tarihleri ve medeniyetleri.

2 — Gazneliler, tarihleri, medeniyetleri.

3 — Büyük Selçuk İmparatorluğu.

Oğuzlar, Selçuk sülâlesinin ilk devirleri, Tuğrul Bey.

Dendanakan muharebesi, Tuğrul Bey, Alpaslan.

Malazgirt muharebesi, Melikşah, Sancar, Atabeyler.

Medeniyet, fikir ve sanat.

V — Sekizinci yüzyıldan on üçüncü yüzyıla kadar Avrupa tarihine genel bir bakış:

1 — Feodalite, kilise ve papalık.

2 — Haçlı seferleri, sebep ve neticeleri.

VI — Türkiye:

1 — Anadolu'da Türkler, Oğuz ve Selçuklu akınları, Malazgirt muharebesinin neticeleri.

2 — Anadolu'da büyük beylikler. (Saltuklar, Mengüçler, Danişmentler).

3 — Anadolu Selçuk Sultanlığı:

a — Kuruluş, ilk hükümdarlar, Haçlılar ve Bizanslılarla çarpışmalar. Miryokefalon muharebesi.

b — Sultanlığın genişleme devri.

c — Sultanlığın zayıflama devri, Kösedağ muharebesi, Moğol baskısı, Baybars'ın Anadolu'ya girişi, İlhanlılara karşı isyanlar, Selçuk Sultanlığının yıkılışı.

d — Anadolu'da Türk medeniyeti, devlet, idare, toplumsal hayat, din hayatı, fikir hayatı, edebiyat, sanat.

VII — Mısır ve Suriye'de kurulan Türk devletleri:

1 — Eyubîler.

2 — Memlûklar.

VIII — Türk-Moğol ve Timur İmparatorlukları:

1 — Cengiz, Cengiz İmparatorluğunun genişlemesi, parçalanması ve yerine kurulan devletler.

2 — Timur İmparatorluğu, Timur'un seferleri ve İmparatorluğun parçalanması.

3 — Hindistan'da Türkler, Babür İmparatorluğu.

IX — Osmanlı Devletinin kuruluşu:

1 — On üçüncü yüzyıl sonunda Ana-

doğu'nun ırk durumu, toplumsal durumu, kültür durumu.

2 — Osmanlı Türklerinin Anadolu'ya yerleşip hükûmet kurmaları.

3 — Balkanların durumu.

4 — Osmanlılar ve Bizans.

5 — Osmanlıların Rumeli'ye geçişi ve oradaki fetihler, (Orhan ve Murat Beylerin devirleri).

6 — Yıldırım ve Timur, Ankara muharebesi.

7 — Buhran devri, Çelebi Mehmet.

8 — İkinci Murat devri.

9 — On dördüncü yüzyılda ve on beşinci yüzyılın ilk yarısında Osmanlı Devletinin kültürü ve medeniyeti.

X — On dördüncü yüzyılda Avrupa, (Siyasal, sosyal duruma genel bir bakış):

Türkiye Cumhuriyeti ve İnkılâbı Tarihi:

1 — Padişah hükümetine karşı savaş, Yeşil Ordu, Çerkez Etem ve Yeşil Ordu, Çerkez Etem'in isyanı.

2 — Sevr Antlaşması ve Yunan ileri harekâtı.

3 — Yeni Türk Devletinin Doğu'da ve Batı'da ilk başarıları, Ermenistan'la harb, Gürcistan'la anlaşma, Birinci İnönü Muharebesi, Londra Konferansı, İkinci İnönü Muharebesi.

4 — Sakarya Muharebesi ve kazanılan zaferin neticeleri.

5 — Müttefiklerin sulh taarruzları, Türkiye'nin mukavemeti.

6 — Büyük Taarruz, Başkumandan Meydan Muharebesi. Düşmanın yurttan kovulması.

7 — Mudanya Mütarekesi, mütarekenin neticesi, saltanatın kaldırılması.

8 — Lozan Konferansı, Lozan Antlaşması, antlaşmanın önemi.

TARİH

III. SINIF

EDEBİYAT KOLU

(Haftada 3 saat)

(Yeni ve Yakın Çağlar Tarihi)

On beş günde bir saat "Türkiye Cumhuriyeti ve İnkılâbı Tarihi"ne ayrılacaktır.

I — XV. yüzyılın son yarısında Osmanlı İmparatorluğu:

1 — Fatih Mehmet, İstanbul'un zaptı, İmparatorluğun kurulması, Anadolu ve Rumeli'de gelişme, deniz harpleri, Kırım'ın zaptı.

2 — Bayezid, Cem vakası.

3 — XV. yüzyılın sonunda İmparatorluğun kurumları: kültür ve medeniyet.

II — XV. yüzyılda Avrupa:

1 — Devletler tablosu: İspanya, Fransa, İngiltere, Almanya, Güney Avrupa, Doğu Avrupa.

2 — Önemli olaylar: Yüz sene harbleri.

III — XVI. yüzyıl:

A. Osmanlı İmparatorluğu:

1 — Yavuz Selim ve Doğu siyaseti, İran harbi (Çaldıran), Mısır harbi, Hilâfetin Osmanlı sülâlesine geçmesi.

2 — Kanunî Süleyman, iç isyanlar, Fransa, Macaristan ve Avusturya ile münasebetler: Muhaç, I. Viyana ve Alman seferleri; deniz seferleri ve Barbaros; Doğu seferleri; Kanunî'nin son seferi (Zigetvar).

3 — Sokullu devri ve bu devirde Osmanlı siyaseti.

4 — XVI. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun kurumları, kültür ve medeniyeti.

B. Avrupa:

1 — Devletler tablosu: İspanya, Fransa, İngiltere, Almanya ve İtalya, Kuzey Avrupa, Lehistan, Rusya.

2 — Önemli olaylar:

a) İcatlar.

b) Coğrafya keşifleri ve neticeleri.

c) Rönesans ve sebepleri, yayılışı (İtalya, Fransa, Almanya, İngiltere ve İspanya'da).

ç) Reform, sebepleri yayılışı, reform harbleri ve neticeleri.

d) İtalya harbleri.

IV — XVII. yüzyıl:

A. Osmanlı İmparatorluğu:

1 — İmparatorluğun durumuna toplu bir bakış.

2 — XVII. yüzyılın başından Karlofça Antlaşmasına kadar siyasal durum, Osmanl - Avusturya, Osmanlı- Lehistan, Osmanlı - İran, Osmanlı - Venedik münasebetleri.

3 — İç isyanlar (İstanbul isyanları, Anadolu Celâlî isyanları, eyalet isyanları).

4 — Islahat hareketleri, Kuyucu Murat Paşa, Genç Osman, IV. Murat, Tarhuncu Ahmet Paşa, Köprülüler, Islâhat hareketlerinin karakterleri.

5 — XVII. yüzyılda Türk kültür ve medeniyeti.

B. Avrupa:

1 — Devletler tablosu: Batı Avrupa devletleri, Orta ve Kuzey Avrupa devletleri, Kuzey ve Doğu devletleri.

2 — Önemli olaylar, Holânda'nın istiklâli, otuz sene harbleri, İngiltere'de demokrasi hareketleri, Fransa'nın Avrupa hegemonyası için mücadelesi, Fransa-İspanya, Fransa - Holânda, Fransa- Almanya harbleri, Rusya'nın avrupalılaşmaya başlaması, Avrupa sömürgeciliği, Avrupa'da ilim ve sanat durumu.

V — XVIII. yüzyıl:

A. Osmanlı İmparatorluğu:

1 — Yüzyılın ilk yarısında Osmanlı İmparatorluğunun komşuları ile münasebetleri. Osmanlı - Rus münasebetleri ve Prut Antlaşması. Osmanlı - Venedik ve Osmanlı - Avusturya münasebetleri, Pasarofça Antlaşması.

2 — Osmanlı - İran münasebetleri, İran'ın istilâsı, Ruslarla anlaşma, Osmanlı-İran harbleri.

3 — Osmanlı - Rus, Osmanlı - Avusturya harbi ve Belgrat Antlaşması.

4 — Yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı İmparatorluğunun siyasal durumu, Osmanlı - Rus Harbi, Küçük Kaynarca Antlaşması, Kırım'ın Ruslar tarafından alınması. II. Katarina'nın Bizans İmparatorluğu projesi.

Tekrar Osmanlı - Rus, Osmanlı - Avusturya harbleri, Yaş ve Buçaş Antlaşmaları.

5 — Osmanlı - Fransız münasebetleri.

6 — Islâhat hareketleri: Lâle Devri. Humbaracı Ahmet Paşa, III. Mustafa ve I. Abdülhamit zamanındaki islâhat hareketleri, Halil Hamit Paşa, Nizamı Cedit.

7 — XVIII. yüzyılda Osmanlı kültür ve medeniyeti.

B. Amerika istiklâline genel bir bakış.

C. Avrupa:

1 — Devletler tablosu: Batı Avrupa devletleri, Orta ve Güney Avrupa devletleri, Kuzey ve Doğu Avrupa devletleri.

2 — Önemli siyasal olaylar: İspanya ve Avusturya veraset meseleleri, yedi sene harbleri, Lehistan'ın paylaşılması.

3 — Fransız İhtilâli: İhtilâlin sebeplerine toplu bir bakış, ihtilâlin safhaları, demokrasi ve milliyetçilik, insan hakları, İhtilâl harbleri.

4 — XVIII. yüzyılda Avrupa kültür ve medeniyeti.

VI — XIX. ve XX. yüzyıllar:

A. Osmanlı İmparatorluğu:

1 — İmparatorluğun siyasâl münasebetleri.

2 — Islâhat hareketleri: III. Selim'in ıslâhat hareketine karşı uyanan tepki, Kabakçı ve Alemdar vakaları.

3 — Balkanlarda milliyet hareketleri, Sırp isyanı, Etniki Eterya Cemiyeti, Eflâk, Buğdan ve Mora isyanları, Navarin vakası, Osmanlı - Rus harbi ve Edirne Antlaşması.

4 — Kavalalı Mehmet Ali Paşa isyanı, gelişmesi, Osmanlı - Mısır harbi ve neticeleri.

5 — Kırım harbi: Genel sebepler, paylaşma hakkında Rus - İngiliz görüşmeleri, kutsal yerler meselesi, Mençikof'un elçiliği, Rusların Eflâk ve Buğdan'ı istilâları, Kırım'da Müttefik Devletler, Rus harbi, Paris Kongresi, Kırım harbinin neticeleri.

6 — Rusya'da panislâvizm, Bosna ve Hersek isyanları, İstanbul Konferansı, Osmanlı - Rus harbi, Ayastefanos Antlaşması ve Berlin Kongresi.

7 — Berlin Kongresinden sonra Osmanlı - Avrupa ve Osmanlı - Balkan münasebetleri, Tunus'un işgali, Mısır'ın işgali, Girit meselesi, Doğu Rumeli'nin Bulgaristan'a geçmesi, Bosna ve Hersek'in Avusturya'ya geçişi.

8 — İtalyan Harbi.

9 — Balkan Harbi.

10 — Birinci Cihan Harbi: Harbin sebep ve neticeleri.

11 — Islâhat hareketleri: II. Mahmut ıslâhatı; Tanzimatı Hayriye; Birinci Meşrutiyet; II. Abdülhamit idaresi, İkinci Meşrutiyet.

12 — XIX. yüzyılın son yarısında kültür hareketleri; iktisadî durum.

B. Avrupa:

1 — Devletler tablosu: Batı ve Orta Avrupa Devletleri, Kuzey ve Doğu Avrupa devletleri.

2 — Önemli olaylar: Fransa'da imparatorluk. Napolyon harbleri, Viyana Kongresi, Mukaddes İttifak, Kongreler devri, 1830 ve 1848 ihtilâlleri, İtalya Birliği, Alman Birliği.

Almanya'nın Avrupa politikasında üstünlüğü, üçlü ittifak ve üçlü itilâf, Birinci Cihan Harbinde Avrupa, harbin sonunda

Avrupa, yeni devlet rejimleri, Rusya ve Bolşevizm, İtalya ve Faşizm, Almanya ve Nasyonal Sosyalizm.

3 — Sömürgecilik: Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya ve Rusya sömürgecilikleri.

4 — İlim ve teknikte gelişme; felsefe, edebiyat ve güzel sanatlar.

C — Amerika Birleşik Devletleri'nin gelişmesine genel bir bakış.

D — Hindistan, Çin ve Japonya'daki mühim olaylara genel bir bakış.

Türkiye Cumhuriyeti ve İnkılâbı Tarihi:

1 — Lozan görüşmeleri sırasında Büyük Millet Meclisi, Meclisin dağıtılması, Halk Partisinin kuruluşu, İkinci Büyük Millet Meclisi, İstanbul'un kurtuluşu, Ankara'nın resmen devlet merkezi oluşu, Cumhuriyetin ilânı ve Mustafa Kemal'in Reisicumhur seçilmesi.

2 — Halifeliğin kaldırılması.

3 — Cumhuriyet devrinde partiler. Muhalefet ve Doğu isyanı, Mustafa Kemal'i öldürme teşebbüsü, Serbest Cumhuriyet Fırkası, Menemen hâdisesi.

4 — Dinin devletten ayrılması, bu hareketin merhaleleri, hukuk ve adliye inkılâbı, kadın hakları.

5 — Şapka inkılâbı, medreselerin, tekke ve tarikatların kaldırılması, milletlerarası takvim, saat ve rakamların kabulü.

6 — Eğitimde inkılâp.

7 — Harf, dil ve tarih inkılâpları.

8 — İktisat alanında inkılâp.

9 — Bayındırlık, sağlık ve sosyal yardım işlerinde gelişmeler.

10 — Türk ordusu ve millî savunma.

11 — Türkiye Cumhuriyeti'nin dış siyaseti.

12 — Atatürk'ün ölümü ve İnönü'nün reisicumhur seçilmesi.

13 — İkinci Cihan Harbi, harbin safhaları, neticesi, Birleşmiş Milletler Kurumu, Unesco.

14 — İkinci Cihan Harbinde Türkiye.

15 — Harb sonunda Türkiye'de demokrasinin gelişmesi, toprak kanunu, yeni partiler, seçim kanununda değişiklik.

16 — Demokrat Partinin iktidara gelmesi ve Celâl Bayar'ın reisicumhur seçilmesi.

TARİH

III. SINIF

FEN KOLU

(Haftada 2 saat)

(Yeni ve Yakın Çağlar Tarihi)

On beş günde bir saat "Türkiye Cumhuriyeti ve İnkılâbı Tarihi"ne ayrılacaktır.

I — XV. yüzyılın son yarısında Osmanlı İmparatorluğu:

1 — Fatih Mehmet, İstanbul'un zaptı. İmparatorluğun kurulması, Anadolu ve Rumeli'de gelişme, deniz harpleri, Kırım'ın zaptı.

2 — II. Bayezid, Cem vakası.

3 — XV. yüzyılın sonunda İmparatorluğun kurumları; kültür ve medeniyet.

II — XVI. yüzyıl:

A. Osmanlı İmparatorluğu:

1 — Yavuz Selim ve Doğu siyaseti, İran harbi (Çaldıran), Mısır harbi, Halifeliğin Osmanlı sülâlesine geçmesi.

2 — Kanunî Süleyman, iç isyanlar, Fransa, Macaristan ve Avusturya ile münasebetler; Mohaç, I. Viyana ve Alman seferleri; deniz seferleri ve Barbaros; Doğu seferleri; Kanunî'nin son seferi (Zigetvar).

3 — Sokullu devri ve bu devirde Osmanlı siyaseti.

4 — XVI. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunun kurumları, kültür ve medeniyeti.

B. Avrupa:

1 — Önemli olaylar:

a) İcatlar.

b) Coğrafya keşifleri ve neticeleri.

c) Rönesans ve sebepleri, yayılışı (İtalya, Fransa, Almanya, İngiltere, İspanya v.b. memleketlerde).

d) Reform ve sebepleri, yayılışı, reform harbleri ve neticeleri.

III — XVII. yüzyıl:

A. Osmanlı İmparatorluğu:

1 — İmparatorluğun durumuna genel bir bakış.

2 — XVII. yüzyılın başından Karlofça Antlaşmasına kadar siyasal durum, Osmanlı - Avusturya, Osmanlı - Lehistan, Osmanlı - İran, Osmanlı - Venedik münasebetleri.

3 — İç isyanlar (İstanbul isyanları, Anadolu'da Celâlî isyanları, eyalet isyanları).

4 — Islâhat hareketleri, Kuyucu Murat Paşa, Genç Osman, IV. Murat, Tarhuncu Ahmet Paşa, Köprülüler, Islâhat hareketlerinin karakterleri.

5 — XVII. yüzyılda Türk kültür ve medeniyeti.

IV — XVIII. yüzyıl:

A. Osmanlı İmparatorluğu:

1 — Yüzyılın ilk yarısında Osmanlı İmparatorluğunun komşuları ile münasebetleri, Osmanlı - Rus münasebetleri, I. Petro ve Rusya, Osmanlı - Venedik ve Osmanlı - Avusturya münasebetleri, Pasarofça Antlaşması.

2 — Osmanlı - İran münasebetleri, İran'ın istilâsı, Ruslarla anlaşma.

3 — Osmanlı - İran harbleri, Osmanlı - Rus, Osmanlı - Avusturya harbi ve Belgrat Antlaşması.

4 — Yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı İmparatorluğunun siyasal durumu, Osmanlı - Rus harbi, Küçük Kaynarca Antlaşması, Kırım'ın Ruslar tarafından alınma projesi, tekrar Osmanlı - Rus, Osmanlı - Avusturya harbleri.

5 — Osmanlı - Fransız münasebetleri.

6 — Islâhat hareketleri, Lâle Devri, Humbaracı Ahmet Paşa, III. Mustafa ve I. Abdülhamit zamanındaki ıslâh hareketleri, Halil Hamit Paşa, Nizamı Cedit.

7 — XVIII. yüzyılda Osmanlı kültür ve medeniyeti.

B. Amerika istiklâline genel bir bakış.

C. Avrupa:

1 — Fransız İhtilâli. İhtilâlin sebeplerine toplu bir bakış. İhtilâlin safhaları, demokrasi ve milliyetçilik, insan hakları.

2 — XVII. ve XVIII. yüzyıllarda Avrupa kültür ve medeniyetine toplu bir bakış.

V — XIX. ve XX. yüzyıllar:

A. Osmanlı İmparatorluğu:

1 — İmparatorluğun siyasal münasebetleri.

2 — Islâhat hareketleri: III. Selim'in ıslâhat hareketine karşı uyanan tepki ve Kabakçı ve Âlemdar vakaları.

3 — Balkanlarda milliyet hareketleri, Sırp isyanı, Etniki Eterya Cemiyeti, Eflâk, Buğdan ve Mora isyanları, Navarin vakası, Osmanlı - Rus harbi ve Edirne Antlaşması.

4 — Kavalalı Mehmet Ali Paşa isyanı, gelişmesi, Osmanlı - Mısır harbi ve neticeleri.

5 — Kırım Harbi: Genel sebepler, paylaşma hakkında Rus-İngiliz görüşmeleri, Kutsal yerler meselesi, Mençikof'un elçiliği, Rusların Eflâk ve Buğdan'ı istilâları, Kırım'da Müttefik Devletler, Osmanlı - Rus harbi, Paris Kongresi, Kırım harbinin neticeleri.

6 — Rusya'da Panislavizm, Bosna ve Hersek isyanları, İstanbul Konferansı, Osmanlı - Rus harbi, Ayastefanos Antlaşması ve Berlin Kongresi.

7 — Berlin Kongresinden sonra Osmanlı - Balkan münasebetleri, Tunus'un işgali, Mısır'ın işgali, Girit meselesi, Doğu Rumeli'nin Bulgaristan'a geçmesi, Bosna ve Hersek'in Avusturya'ya geçişi.

8 — İtalyan Harbi.

9 — Balkan Harbi.

10 — Birinci Cihan Harbi, harbin sebep ve neticeleri.

11 — Islâhat hareketleri: II. Mahmut ıslâhatı: Tanzimatı Hayriye; Birinci Meşrutiyet; II. Abdülhamit idaresi, İkinci Meşrutiyet.

12 — XIX. yüzyılın son yarısında kültür hareketleri, iktisadî durum.

B. Avrupa:

1 — Önemli olaylar: Fransa'da imparatorluk, Viyana Kongresi, Mukaddes İttifak, Kongreler devri, 1830 ve 1848 ihtilâlleri, İtalya Birliği, Alman Birliği.

Almanya'nın Avrupa politikasında üstünlüğü, üçlü ittifak ve üçlü itilâf, Birinci Cihan Harbinde Avrupa, harbin sonunda Avrupa, yeni devlet rejimleri, Rusya ve Bolşevizm, İtalya ve Faşizm, Almanya ve Nasyonal Sosyalizm.

2 — Sömürgecilik: Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya ve Rusya sömürgecilikleri.

3 — İlim ve teknikte gelişme, felsefe, edebiyat ve güzel sanatlar.

C. Amerika Birleşik Devletlerinin gelişmesine genel bir bakış.

D. Hindistan, Çin ve Japonya'daki mühim olaylara genel bir bakış.

Türkiye Cumhuriyeti ve İnkılâbı tarihi:

1 — Lozan görüşmeleri sırasında Büyük Millet Meclisi, Meclisin dağıtılması, Halk Partisinin kuruluşu, İkinci Büyük Millet Meclisi, İstanbul'un kurtuluşu, Ankara'nın resmen devlet merkezi oluşu, Cumhuriyetin ilânı ve Mustafa Kemal'in reisicumhur seçilmesi.

2 — Halifeliğin kaldırılması.

3 — Cumhuriyet devrinde partiler. Muhalefet ve Doğu isyanı, Mustafa Kemal'i öldürme teşebbüsü, Serbest Cumhuriyet Fırkası, Menemen hâdisesi.

4 — Dinin devletten ayrılması, bu hareketin merhaleleri, hukuk ve adliye inkılâbı, kadın hakları.

5 — Bâtıl âdet ve geleneklerin kaldırılması, şapka inkılâbı, medreselerin, tekke ve tarikatların kaldırılması, milletlerarası takvim, saat ve rakamların kabulü.

6 — Eğitimde inkılâp.

7 — Harf, dil ve tarih inkılâpları.

8 — İktisat alanında inkılâp.

9 — Bayındırlık, sağlık ve sosyal yardım işlerinde gelişmeler.

10 — Türk ordusu ve millî savunma,

11 — Türkiye Cumhuriyetinin dış siyaseti.

12 — Atatürk'ün ölümü ve İnönü'nün reisicumhur seçilmesi.

13 — İkinci Cihan Harbi, harbin safhaları, neticesi. Birleşmiş Milletler ve Unesco.

14 — İkinci Cihan Harbinde Türkiye.

15 — Harp sonunda Türkiye'de demokrasinin gelişmesi, toprak kanunu, yeni partiler, seçim kanununda değişiklik.

16 — Demokrat Partinin iktidara gelmesi ve Celâl Bayar'ın reisicumhur seçilmesi.

SANAT TARİHİ
II. SINIF
EDEBİYAT KOLU
(Haftada 2 saat)

1 — Tarih öncesi devirlerinde sanat,

2 — Eski Mısır Sanatı,

3 — Eski Ön Asya sanatları (Mezopotamya, Anadolu ve İran),

4 — Eski Ege havzası ve Yunan sanatları,

5 — Roma Sanat,

6 — Ortaçağ Avrupa Sanatları (Bizans, Roman ve Gotik sanatları ile Primitif Hıristiyan Avrupa Sanatı),

7 — Rönesans devrinde ve Rönesanstan XIX. yüzyıl ortasına kadar Avrupa sanatları (Rönesans, Barok, Rokoko, Realizm ve Romantizm gibi çeşitli üslûp, ekol ve sanat cereyanları),

9 — Empresyonizmin başlangıcından günümüze kadar Batı sanatı (belli başlı sanat cereyanları ve ekolleri),

10 — Uzak Doğu sanatları (Hint, Çin, Japon).

SANAT TARİHİ
III. SINIF
EDEBİYAT VE FEN KOLLARI
(Haftada 1 saat)

Türk ve İslâm Sanatı:

1 — Orta Asya Türk Sanatı (İslâmiyetten önce),

2 — İslâm Sanatları (Arap, İran ve Hint),

3 — İslâm Türk Sanatı:

a) Muhtelif devir ve memleketlerde, hususiyle Selçuklular devrinde,

b) Osmanlı devrinde (Tanzimata kadar).

4 — Tanzimattan bugüne kadar Türk Sanatı.

N O T: Bu derste İslâm Sanatı ile İslâm Türk Sanatının Umum Sanat Tarihi içindeki durumu gösterilecek ve gerekli noktalarda bağıntıların belirtilmesine önem verilecektir. Öğretmen, Fen Kolunda, vakit ve imkân nispetinde resim dersinin devamı olan Sanat Tarihinin İslâm ve Türk sanatı dışındaki konularına da yer vermelidir.

COĞRAFYA
I SINIF
(Haftada 2 saat)

I — Coğrafyanın konusu, bölümleri ve gelişimi.

II — Dünyanın şekli, boyutları, paralel ve meridyenler, enlem, boylam, dünya üzerinde saatler.

III — Güneş sistemi, dünyanın hareketleri.

IV — Dünya üzerinde kara ve deniz dağılışı: Kıtalar ve Okyanuslar.

V — Karaların yüzeyde ve deniz dibindeki şekillerinin ana çizgileri.

VI — Plân ve harta bilgisi: Ölçek ve çeşitli hartalar, hartalarda yer şekillerinin gösterilmesi, profil çıkarmak (Bu konu üzerinde, her fırsatta ve daha yukarı sınıflarda da çalışmalara devam edilecektir).

VII — Sıcaklık ve sıcaklık kuşakları.

Rüzgâr: Rüzgârların oluşumu, devirli rüzgârlar, meltemler ve musonlar, büyük rüzgâr kuşakları; alizeler ve batı rüzgârları, süreksiz rüzgârlar.

Nem ve yağışlar, yağışların yeryüzünde dağılış rejimleri.

Yeryüzünde iklimler, başlıca iklim tipleri ve iklim bölgeleri.

VIII — Sukürenin bölümü, denizlerin derinliği ve dip şekilleri; deniz suyunun bileşimi, tuzluluk derecesi, sıcaklığı.

Denizlerde hareket ve hayat: Dalgalar, gelgit, akıntılar, hayat.

IX — Yer şekillerine etkileri bakımından kayalar.

İç etmenler: Dünya kabuğunun hareketleri ve sebepleri, depremler, volkanlar.

Dış etmenler: Ufalanma ve aşınma, yer ve toprak kaymaları.

Akar sular: Akım ve rejim, akar suların aşındırması, taşıması ve biriktirmesi, vâdi şekilleri, aşınma dönemi.

Yeraltı suları, kaynaklar.

Göller.

Buzulların aşındırması: Devamlı karlar, buzkar (neve) ve buzul, buzulların aşındırma ve biriktirmesi.

Rüzgârların aşındırma ve biriktirmesi.

Kıyılarda aşınma ve birikme, kıyı şekilleri.

Başlıca yer şekilleri: Dağlar, ovalar ve yaylalar.

X — Yeryüzünde toprak: Çeşitleri ve dağılışı.

XI — Yeryüzünde bitkilerin ve hayvanların dağılışı.

XII — Yeryüzünde insanların dağılışı ve nüfus hareketleri.

XIII — Yeryüzünde insanların ırklara, dinlere ve dillere göre dağılışı.

XIV — Hayat tarzı ve yerleşme.

XV — İnsanların etkinliği.

COĞRAFYA
II. SINIF
FEN VE EDEBİYAT KOLLARI
(Haftada 2 saat)
(Ülkeler Coğrafyası)

Giriş: Dünyanın siyasal durumu. (I. ve II. Dünya Harbi sonunda kurulan devletler).

(Bu programdaki devletlerin coğrafyası genel olarak incelenecek, ancak bunlardan memleketmizle siyasal, ekonomik ve kültürel münasebetleri fazla olanlar üzerinde gereği kadar durulacaktır).

I — Komşu devletler: Bulgaristan, Yunanistan, Suriye ve Lübnan, Ürdün, İsrail, Irak, İran, Sovyetler Birliği.

II — Tuna boyu devletleri: Romanya, Yugoslavya, Macaristan, Çekoslovakya, Avusturya.

III — Orta Avrupa Devletleri: Almanya, Polanya (özet olarak), İsviçre.

IV — Batı Avrupa devletleri: Fransa, İngiltere, Belçika ve Hollanda.

V — Kuzey Avrupa devletleri (toplu bakış).

VI — Akdeniz memleketleri: İtalya, İber yarımadası, Kuzey Afrika, Mısır, Libya.

VII — Kuzey Amerika: Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada.

VIII — Güney Amerika: Brezilya, Arjantin (toplu bakış).

IX — Asya memlekeleri: Hindistan, (Pakistan ve Hindistan), Orta Asya, Çin, Japonya.

X. Dünya ekonomisinde çeşitli memleketlerin etkileri.

COĞRAFYA
III. SINIF
EDEBİYAT KOLU
(Haftada 2 saat)
(Türkiye Coğrafyası)

I — Türkiye'nin coğrafî durumu.

II — Türkiye'nin yüzey şekilleri.

III — Türkiye'nin kıyıları.

IV — Türkiye'nin iklimi: a) Genel şartlar, b) Iklim bölgeleri ve doğal bitki örtüsü.

V — Akar sular ve göller.

VI — Türkiye'nin nüfusu, Türk milleti, idare bölümleri.

VII — Türkiye'nin coğrafî bölgeleri:

a) Karadeniz coğrafî bölgesi,

b) Marmara coğrafî bölgesi,

c) Ege coğrafî bölgesi,

d) Akdeniz coğrafî bölgesi,

e) İç Anadolu coğrafî bölgesi,

f) Doğu Anadolu coğrafî bölgesi,

g) Güney Doğu Anadolu coğrafî bölgesi.

(Her bölge doğal, beşerî ve iktisadî bakımlardan incelenecektir).

VIII — Türkiye'nin ekonomik coğrafyası:

a) Tarım: Genel bakış, tahıl ve başka toprak ürünleri. Aşınmaların tarım bakımından önemi ve toprağın korunması.

b) Ormanlardan faydalanma ve ormanların korunması,

c) Hayvancılık, avcılık ve balıkçılık,

d) Madenler,

e) Endüstri,

f) Ulaşım,

g) Türkiye'nin dış ticareti.

Yukarıdaki konular incelenirken memleketimizdeki son ekonomik gelişmeler gözönünde tutulacaktır.

COĞRAFYA

III. SINIF

FEN KOLU

(Haftada 1 saat)

(Türkiye Coğrafyası)

I — Türkiye'nin coğrafî durumu.

II — Türkiye'nin yüzey şekilleri.

III — Türkiye'nin kıyıları.

IV — Türkiye'nin iklimi: a) Genel şartlar, b) İklim bölgeleri ve doğal bitki örtüsü.

V — Akar sular ve göller.

(Fizikî coğrafya bölümündeki konular hakkında ancak genel bilgi verilecek, fazla tafsillere girişilmiyecektir).

VI — Türkiye'nin nüfusu, Türk milleti, idare bölümleri,

VII — Türkiye'nin coğrafî bölgeleri:

a) Karadeniz coğrafî bölgesi,

b) Marmara coğrafî bölgesi,

c) Ege coğrafî bölgesi,

d) Akdeniz coğrafî bölgesi,

e) İç Anadolu coğrafî bölgesi,

f) Doğu Anadolu coğrafî bölgesi,

g) Güney Doğu Anadolu coğrafî bölgesi.

(Her coğrafî bölgenin fizikî coğrafyasına ancak genel olarak temas edilecek, fakat beşerî ve ekonomik coğrafyası üzerinde daha fazla durulacaktır).

VIII — Türkiye'nin ekonomik coğrafyası:

a) Tarım: Genel bakış, tahıl ve başka toprak ürünleri, aşınmaların tarım bakımından önemi ve toprağın korunması,

b) Ormanlardan faydalanma ve ormanların korunması,

c) Hayvancılık, avcılık ve balıkçılık,

d) Madenler,

e) Endüstri,

f) Ulaşım,

g) Türkiye'nin dış ticareti.

Yukarıdaki konular incelenirken memleketimizdeki son ekonomik gelişmeler göz önünde tutulacaktır.

MATEMATİK

CEBİR

I. SINIF

(Haftada 5 saat)

1 — Cebirsel Sayılar (Pozitif, Sıfır, negatif).

Cebirsel sayıların dört temel işlemi. İşlemlerin temel özellikleri; çarpma işleminin özel hali olarak cebirsel sayıların tam ve pozitif üslere ref'i.

2 — Cebirsel sayıların harflerle gösterilmesi:

Tek ve çok terimli cebirsel ifadeler ve bunların dört temel işlemi. Önemli özdeşlikler ve çarpanlara ayırma. Kesirli cebirsel ifadeler ve kısaltılmaları.

3 — Oran, orantı ve özellikleri.

4 — Bir eksen üzerinde bir noktanın yerinin belirtilmesi. Bir eksen üzerindeki doğru parçalarının cebirsel değerleri. Düzlem üzerinde bir noktanın yerinin belirtilmesi. Dik koordinatlar.

5 — Değişken, fonksiyon, artan ve eksilen fonksiyon kavramları.

($y = ax + b$, $y = ax^2 + bx + c$ şeklinde nümerik fonksiyonların nokta nokta çizimi yoluyla).

6 — Doğrusal fonksiyonun değişiminin incelenmesi ve grafikle gösterilmesi. Eğim. Bir ve iki noktadan geçen doğrunun denklemi.

7 — Denklem ve eşitsizlik kavramı. Birinci dereceden bir bilinmiyenli denklemlerin ve eşitsizliklerin çözümü. $y = ax + b$ fonksiyonlarında "y" nin işaretinin incelenmesi. İki bilinmiyenli denklemlerin çözümü. Grafikle çözüm. Birinci dereceden bir ve iki bilinmiyenli denklemlerle çözülebilen problemler.

CEBİR

II. SINIF

FEN KOLU

1 — Üslü kemiyet kavramı: Üsleri pozitif ve negatif tam sayı olan üslü kemiyetler üzerine çeşitli işlemler.

Köklü kemiyet kavramı: üssü kesir olan üslü kemiyetler üzerine çeşitli işlemler. Karekök alma.

Logaritma kavramı: Logaritmanın özellikleri. Logaritme cetveli yardımiyle hesaplamalar.

2 — İkinci dereceden bir bilinmiyenli denklemlerin çözümü. Köklerle katsayılar arasındaki münasebetler. Çözümleri ikinci derece denklemine indirilebilen denklemler (Çift kareli ve İrrasyonel denklemlerden basit örnekler.) İkinci dereceden denklemlerle çözülebilen problemler.

3 — $ax^2 + bx + c$, ifadesinin işaretinin incelenmesi. İkinci dereceden parametrik denklemlerde verilen bir veya iki sayının köklere göre durumlarının incelenmesi. İkinci dereceden bir bilinmiyenli eşitsizliklerin çözümü.

4 — $y = ax^2 + bx + c$, $y = \frac{ax + b}{a'x + b'}$ fonksiyonlarının değişimlerinin incelenmesi ve grafiklerinin çizilmesi.

5 — Koordinat eksenlerinin kendilerine paralel olarak kaydırılmaları. Parabol ve homografik fonksiyonlara uygulanması. Koordinat eksenlerine, açıortaylara ve başlangıç noktasına göre simetri. Parabol ve homografik fonksiyonlara ait grafiklerin simetri özellikleri.

6 — Değişkenin bir değeri için türevin geometrik tarifi ve anlamı. Değişkenin verilen bir değeri için $y = ax^2 + bx + c$, $y = \frac{a}{x}$ $y = \frac{ax + b}{ax + b}$ fonksiyonlarının türevlerinin hesaplanması. Bu fonksiyonlara ait eğrilerin verilen bir noktasındaki teğetinin denklemi.

7 — Aritmetik ve geometrik diziler.

8 — Bileşik faiz ve taksitle borç ödeme.

CEBİR

II. SINIF

EDEBİYAT KOLU

1 — Üslü ve köklü kemiyet kavramı: Pozitif veya negatif tam sayı ve kesir şeklindeki üslerin anlamı. Nümerik basit alıştırmalar üzerinde üslü kemiyetlerle ilgili işlemlerin kısaca tanıtılması. Logaritma kavramı: Logaritmanın özellikleri, Logaritma cetveli yardımiyle hesaplamalar.

2 — İkinci dereceden bir bilinmiyenli denklemlerin çözümü. Köklerle katsayılar arasındaki münasebetler.

3 — $ax^2 + bx + c$ ifadesinin işaretinin incelenmesi. İkinci dereceden bir bilinmiyenli eşitsizliklerin çözümü.

4 — $y = ax^2 + bx + c$, $y = \frac{a}{x}$ fonksiyonlarının değişmelerinin incelenmesi ve grafiklerinin çizilmesi.

5 — Koordinat eksenlerinin kendilerine paralel olarak kaydırılmaları; $y = ax^2 + bx + c$, $y = \frac{ax + b}{a'x + b'}$ şeklindeki fonksiyonlara uygulanması. Koordinat eksenlerine ve başlangıç noktasına göre simetri. $y = ax^2 + bx + c$, $y = \frac{a}{x}$ fonksiyonlarına ait grafiklerin simetri özellikleri.

6 — Değişkenin verilen bir değeri için türevin geometrik tarifi ve anlamı. Değişkenin verilen bir değeri için $y = ax^2 + bx + c$, $y = \frac{a}{x}$, $y = \frac{ax + b}{a'x + b'}$ fonksiyonlarının türevlerinin hesaplanması. Bu fonksiyonlara ait eğrilerin verilen bir noktasındaki teğetinin denklemi.

CEBİR

III. SINIF

FEN KOLU

1 — Sayılar hakkında genel bilgi: Rasyonel, irrasyonel ve karmaşık sayılar.

2 — Cebirsel ifadeler. Sıfıra ve birbirine özdeş cebirsel ifadelerin tarifleri ve bunlara ait teoremler.

3 — Cebirsel ifadelerin birinci dereceden iki terimlilerle ve bunların çarpımlariyle bölünebilmeleri.

4 — Cebirsel denklemlerin kökleriyle katsayıları arasındaki münasebetler. İkinci dereceden parametrik denklemlerin incelenmesi. Verilen bir veya iki sayının bir ikinci derece denkleminin köklerine göre durumları.

5 — $x^n + ax^{n-1} + a_2 x^{n-2} + \dots a_m = 0$ şeklinde tam katsayılı cebirsel denklemlerin tam köklerinin araştırılması.

6 — Fonksiyon kavramı ve çeşitli fonksiyon tipleri.

7 — Limit ve sonsuz küçük kavramı.

8 — Fonksiyonların limit değerlerinin hesabı.

$$\left(\frac{0}{0}, \frac{\infty}{\infty}, \infty - \infty, 0 \cdot \infty\right)$$

gibi belirsiz şekillerin gerçek değerleri.

9 — Fonksiyonlarda süreklilik ve kesiklilik.

10 — Türevin tarifi ve geometrik mânası. Çeşitli cebirsel fonksiyonların türevlerinin hesaplanması.

11 — Türevin geometrik uygulaması: Bir eğrinin teğet ve normalinin denklemleri; teğet, normal, teğetaltı ve normalaltı uzunluklarının hesabı.

Türevin hareket problemlerine uygulanması.

12 — Artan ve eksilen fonksiyonlar, maksimum, minimum ve bunlarla ilgili problemler.

Cebirsel fonksiyonların değişimi ve

grafikle gösterilmesi (2, 3 ve 4 üncü dereceden tam rasyonel fonksiyonlarla, kesirli rasyonel fonksiyonlar üzerinde durulacaktır).

14 — Trigonometrik fonksiyonların türevlerinin hesaplanması. Basit trigonometrik fonksiyonların incelenmesi ve grafikleri.

15 — İlkel fonksiyon kavramı. Basit fonksiyonların ilkelleri.

16 — Tamamînin geometrik anlamı, alan ve hacim hesaplarına uygulanması.

CEBİR

III. SINIF

EDEBİYAT KOLU

1 — Değişken ve fonksiyon kavramları.

2 — Dik koordinat sistemi, iki nokta arasındaki uzaklık, iki noktayı birleştiren doğru parçasının ortasının koordinatları, üç noktanın teşkil ettiği üçgenin alanı.

3 — Doğru ve dairenin analitik incelenmesi.

a) Bir doğrunun denklemi, bir noktanın bir doğruya olan uzaklığı, iki doğrunun diklik ve paralellik şartları.

b) Dairenin denklemi. Bir doğru ile dairenin kesim noktaları.

4 — Limit ve sonsuz küçük kavramı, fonksiyonların limit değerlerinin hesabı $\left(\frac{0}{0}, \frac{\infty}{\infty}, \infty - \infty\right)$ gibi belirsiz şekillerin gerçek değerlerinin hesaplanması.

5 — Fonksiyonlarda sürelilik ve kesiklilik.

6 — Türevin tarifi ve geometrik mânası.

Cebirsel fonksiyonların türevlerinin hesabı.

7 — Artan ve eksilen fonksiyonlar, maksimum ve minimumla ilgili problemler.

8 — Cebirsel fonksiyonların incelenmesi ve grafikle gösterilmesi.

$(Y = ax^2 + bx + c,\ Y = x^3 + ax + b,\ Y = \frac{ax + b}{a'x + b'},\ Y = \frac{ax^2 + bx + c}{a'x^2 + b'x + c'}$

şeklinde olan fonksiyonlar üzerinde durulmalıdır.

9 — İlkel fonksiyon anlamı. Basit cebirsel fonksiyonların ilkelleri.

10 — İlkelin geometrik mânası, alan hesaplarına uygulanması.

GEOMETRİ

I. SINIF

1 — İsbatlı geometriye giriş:

Nokta, doğru, açı ve açı çeşitleri: Doğru ve açıların ölçülmesi, komşu ve bütünler açılar; ters açıların eşitliği. İki paralel doğruyu kesen bir doğrunun bunlarla yaptığı açılar; içters, yöndeş, dışters açıların eşitliği.

2 — Geometrinin dayandığı temel prensipler:

1) Tanımlar, 2) Aksiyom ve postulatlar. Geometride isbat fikri, teorem kavramı. Karşıt teorem anlamı, paralellik postulâtı (Öklit postulâtı).

3 — Düzlem şekillerin tanımları ve adlandırılması:

a) Üçgenler: Üçgenlerde temel elemanlar, üçgenlerin çeşitleri.

b) Bir üçgende dış ve iç açılar ve bunlara ait teoremler. Bir doğrunun üzerindeki ve dışındaki bir noktadan bu doğruya çizilen dikme ve eğiklere ait teoremler.

4 — Simetri kavramı:

a) Bir doğru ve bir noktaya göre simetri, simetrik şekiller, ikizkenar üçgenlerde simetri ekseni ve özelliği, simetri eksenli dörtgen (Deltoit). Simetri yardımiyle temel çizimlerin yapılması.

b) Bir üçgende: Kenarlar ve kenarlarla karşılarındaki açılar arasındaki münasebetler.

5 — Eşitlik kavramı: Eşit şekiller. Bir üçgenin belli olma şartları. Üçgenlerin dört temel çizimi, üçgenlerde eşitlik teoremleri.

6 — Geometrik yer kavramı: Çeşitli geometrik yerler. Geometrik yerler yardımiyle üçgenlerin çizimi.

7 — Dörtgenler:

a) Dörtgenlerde temel elemanlar, dörtgen çeşitleri, bir çokgenin iç ve dış açıları toplamına ait teoremler.

b) Paralelkenar dikdörtgen, eşkenar dörtgen, kare, yamuk gibi şekillerin özellikleri. Bir dörtgen, beşgen, çokgenin belli olma şartları.

8 — Üçgende kesişen doğrular (orta dikmeler, yükseklikler, açı ortaylar, kenar ortaylar.)

9 — Daire:

a) Dairenin tanımı, geometrik yer olarak belirtilmesi. Dairenin bellibaşlı elemanları: Merkez, çap, kiriş, teğet, yay, daire dilimi, daire parçası.

b) İki noktadan geçen daireler. Bir doğru üzerinde bulunmıyan üç noktadan geçen daire. Bir çemberde merkezin, çeşitli uzaklıktaki kirişlere olan uzaklıklarının karşılaştırılması.

c) Teğet kavramı, bir çemberin bir noktasındaki teğeti. İki doğruya teğet olan daireler.

d) Daire de açılar: Merkez ve çember açılarının ölçülmesi. Bir çemberin dışındaki bir noktadan bu çembere çizilen teğetler. İki çemberin birbirine göre durumları. İki çemberin ortak teğetleri. Bir üçgenin iç ve dış teğet çemberleri.

e) Kirişler, teğetler dörtgeni ve bunlara ait özellikler.

10 — Eşdeğerli şekiller ve alanlar:

a) Düzlem şekillerin alanlarının hesabı ile ilgili teoremler (eşdeğerlilik halleri).

b) Kare, dikdörtgen, paralelkenar, üçgen ve yamuğun alanlarının hesabı. π sayısının tarifi. Dairenin çevre ve alan formülleri. (İsbatsız olarak verilecektir).

11 — Geometrik uzunluklarda oran ve orantı:

a) Paralel doğruların kesişen iki doğru üzerinde ayırdığı ortantılı parçalar.

b) Tales teoremi ve bu teoremin üçgen ve yamuğa uygulanması.

c) Bir doğru parçasını içten ve dıştan belli bir orana göre bölen noktalar.

12 — Benzerlik kavramı:

a) Benzer şekiller. Üçgenlerin benzerlik halleri.

b) Üçgende açıortay teoremleri.

c) Benzerlik yoliyle diküçgenlerde metrik münasebetlerin çıkarılması.

GEOMETRİ

II. SINIF

EDEBİYAT KOLU

1 — Üç boyut kavramı. Düzlemin tanımı ve isbatsız olarak bir düzlemin belirtilmesi şartları.

Paralel doğru ve düzlemler: Bir düzleme paralel doğru. Paralel düzlemler.

Kenarları paralel açılar. Uzayda herhangi iki doğru arasındaki açı.

Dik doğru ve düzlemler: Bir doğrunun bir düzleme dikliği şartı.

İki düzlemli açılar, ölçek açının ve dik düzlemlerin tarifleri. İki düzlemin diklik şartı.

Bir doğrunun bir düzlemle yaptığı açının tarifi.

2 — Prizma yüzeyi, paralelyüz, dikdörtgenler prizması ve herhangi bir prizmanın tarifleri.

Prizmanın yanal ve bütün yüzeyinin hesabı.

3 — Pramit ve düzgün pramitin tarifleri. Düzgün pramitin yanal yüzeyinin hesabı.

Tabanları eşdeğerli ve yükseklikleri eşit olan prizma ve pramitlerin eşdeğerli oldukları kabul edilerek:

a) Dikdörtgenler prizması ve herhangi bir prizmanın,

b) Herhangi bir pramitin hacım formüllerinin bulunması. (Limit yolundan gidilmiyecektir).

5 — Silindir, koni ve kürenin tarifleri, alan ve hacım formülleri isbatsız olarak verilecektir.

Trigonometri:

1 — İlk trigonometri bilgisi:

Dar açıların trigonometri oranları; sinüs, kosinüs ve tangentin tanımları. Sinüs, kosinüs ve tangent arasındaki münasebetler. Toplamı (90) derece olan iki açının trigonometrik oranları arasındaki münasebetler.

2 — Açı kavramının genelleştirilmesi: Herhangi bir açının trigonometrik fonksiyonlarının tanımları. Bazı açıların trigonometrik fonksiyonları arasındaki bağıntılar.

y=Sinx, y=Cosx ve y=tgx fonksiyonlarının grafikleri.

GEOMETRİ

II. SINIF

FEN KOLU

1 — Üç boyut kavramı, düzlemin tanımı ve belirtilmesi. İki düzlemin arakesiti, üç düzlemin arakesiti.

2 — Paralel doğru ve düzlemler, bir düzleme paralel doğru, paralel düzlemler.

3 — Kenarları paralel açılar. Uzayda herhangi iki doğru arasındaki açı.

4 — Dik doğru ve düzlemler: Bir doğrunun bir düzleme diklik şartı, bir düzlemin dışındaki bir noktadan bu düzleme çizilen dikme ve eğikler.

5 — İki düzlemli açılar. İki düzlemli açının ölçek açısı. Dik düzlemler. İki düzlemin diklik şartı.

6 — Bir doğrunun bir düzlem üzerindeki dik izdüşümü. Bir doğrunun bir düzlemle yaptığı açı. Bir düzlemin diğer düzleme göre en büyük eğim doğrusu. Düzlem şeklin bir düzlem üzerindeki izdüşümünün alanı.

7 — Prizma, dikdörtgenler prizması, küb: alan ve hacımları.

8 — Pramit, silindir, koni ve kürenin özelliklerinin incelenmesi ve alanlarının, hacımlarının hesaplanması.

Trigonometri:

1 — İlk trigonometri bilgisi:

Daraçıların trigonometrik oranları; sinüs, kosinüs ve tangentin tanımları. Sinüs, kosinüs ve tangent arasındaki münasebetler. Toplamı (90) derece olan iki açının trigonometrik oranları arasındaki münasebetler.

2 — Açı kavramının genelleştirilmesi: Herhangi bir açının trigonometrik fonksiyonlarının tanımları. Bazı açıların trigonometrik fonksiyonları arasındaki bağıntılar y=Sinx, y=Cosx ve y=tgx fonksiyonlarının grafikleri.

3 — Bir üçgende trigonometrik bağıntılar. Sinüs, kosinüs, tangent teoremleri. Üçgenlerin temel çözümleri.

GEOMETRİ

III. SINIF

FEN KOLU

A. Geometri:

1 — Geometride işaret kullanılması: Eksen, vektör. Şal münasebeti. Bir eksen üzerinde alınan vektörün cebirsel ölçümü.

2 — Bir doğru parçasını verilen bir orana göre cebirsel olarak bölen noktalar. Harmonik bölme ve özellikleri. Harmonik demet ve özellikleri. Apolonyus teoremi.

3 — Üçgende Menelaüs ve Seva münasebetleri. Tam dörtgen ve özellikleri.

4 — Bir noktanın bir daireye göre kuvveti, iki dairenin kuvvet ekseni. Üç dairenin kuvvet merkezi. İki noktadan geçen ve verilen bir doğruya veya daireye teğet olan dairelerin çizimi.

5 — Homoteti kavramı, homoteti'nin başlıca özellikleri.

Homotetik şekiller: Doğrunun, açının ve bir dairenin homotetik şekilleri.

6 — Konikler: Elips, hiperbol ve parabolün sentetik incelenmesi. Çeşitli koniklerin tarifleri, bir doğru ile bunun kesim noktaları, üzerinde ve dışında alınan bir noktadan çizilen teğetlerin özellikleri, normallerin özellikleri, Ponsöle teoremleri.

7 — Koniklerin müşterek tarifleri ve özellikleri.

8 — Bir dik koninin bir düzlemle kesitleri. (Dantölen teoremleri.)

B. Analitik geometri:

1 — Doğru ve dairenin analitik incelenmesi: Bir doğrunun genel denklemi, bir nokta ve eğimi, iki noktası ile belli doğruların denklemleri. İki nokta arasındaki uzaklık. Bir doğru parçasını belli bir orana göre bölen noktanın koordinatları. Bir noktanın bir doğruya olan uzaklığı. İki doğru arasındaki açı. Paralellik ve diklik şartları. Dairenin analitik olarak incelenmesi. Doğru ile dairenin durumu Dairenin teğet ve normali.

2 — Koniklerin analitik incelenmesi:

Koniklerin merkezil denklemleri, bir doğru ile kesim noktaları, teğet ve normallerin denklemleri, köşegen kavramı. Hiperbolde asimptotların denklemleri.

C. Trigonometri:

1 — İki açının toplam veya farkının trigonometrik fonksiyonları.

2 — Yarım açı formülleri.

3 — İki sinüs, iki kosinüs ve iki tangent toplam ve farkının çarpanlara ayrılması.

4 — Trigonometrik özdeşlikler ve Molweide formülleri.

5 — Trigonometrik denklemler. Üçgenlerin çözümleri.

D. Tasarı geometri:

1 — Uzayda koordinatlar ve işdüşümler.

2 — Bir noktanın izdüşümleri.

3 — Bir doğrunun izdüşümü.

4 — Doğrunun izleri.

5 — Bir doğrunun izdüşüm düzlemlerine göre çeşitli durumları.

6 — İki doğrunun birbirine göre konumları.

7 — Düzlemin gösterilmesi, bir düzlemin izleri.

8 — Bir doğru ve düzlemin çeşitli konumları.

9 — İki düzlemin arakesiti.

10 — Bir düzlemin yatay ve alın doğruları.

11 — Bir doğru ile bir düzlemin ortak noktası.

12 — Bir düzlem ve buna dik olan doğru.

13 — Ölçme işlemleri. (Bir noktanın bir doğruya olan uzaklığı, bir noktanın bir düzleme olan uzaklığı, iki doğru arasındaki uzaklık, bir doğrunun ve bir düzlemin izdüşüm düzlemleriyle yaptığı açılar.)

ASTRONOMİ

III. SINIF

FEN KOLU

I — Gözlemler ile elde edilecek muhtelif bilgiler:

Yönlerin bulunması. Güneşin ve ayın görünen hareketleri. Gök küresinin dönmesi ve takımyıldızların öğrenilmesi. Hakikî öğle zamanının değişmesi, güneşin öğle yüksekliğinin değişmesi, güneşin gündüz yayının değişmesi, ekvator yüksekliği ve kutup yüksekliği.

Ayın görünüşü, ayın gündüz yayının değişimi, dış gezegenlerin görünen hareketi, iç gezegenlerin görünen hareketi, gökyüzünün görünüşünde yıllık değişme.

II — Yer:

Yerin fizik yapısı, dönmesi, Foucault sarkacı, bir mevkiin enlem ve boylamının tâyini, yerin, güneş etrafındaki hareketi, tam müddeti, mevsimler.

III — Zaman:

Yıldız zamanı, hakikî güneş zamanı, ortalama güneş zamanı, dönencel yıl, yıldız yılı, günberel yıl, takvim.

IV — Güneş:

Güneşin uzaklığı, büyüklüğü ve yoğunluğu, güneşin yüzeyi ve dönmesi, güneşin fizik yapısı, güneşin sıcaklığı ve ışınımı.

V — Ay:

Ayın safhaları, ayın yere nazaran yörüngesi ve uzaklığı, ayın fizik yapısı, yüzeyi ve menşei, ayın dönmesi, atmosferi ve sıcaklığı, kabarma ve alçalma.

VI — Ay ve güneş tutulmaları:

Tutulmaların sebepleri, tutulma zamanları, Saros periyodu, ayın ve güneşin tutulma esnasında görünüşleri, tutulmaların ilmî değeri.

VII — Gök küresi üzerinde mevki tâyini:

Yatay ve ekvatoral koordinat sistemleri ve bunları tâyine yarıyan âletler.

VIII — Gezegenler:

Tarihî bilgi, Kepler kanunları, Newton kanunu ve gezegenlerin teker teker incelenmesi.

IX — Kuyruklu yıldızlar:

Kuyruklu yıldızların yörüngeleri, kuyruklu yıldız grupları ve aileleri, kuyruklu yıldızların kitleleri ve yoğunlukları, kuyruğun teşekkülü.

Meşhur bazı kuyruklu yıldızlar.

X — Meteor taşları:

Kitleleri, sayıları, muhtelif cinsleri, yer atmosferine giriş hızları, taş yağmuru.

Akanyıldızların sayısı, parlaklıkları, göktaşları, akanyıldız yağmurları, meşhur bazı yağmurlar.

Kuyruklu yıldızların akanyıldızlara parçalanması.

XI — Gezegenler sisteminin menşeine dair hipotezler: Wrigt ve Kant'ın teorileri, Laplace teorisi, Chamberlin ve Moulton'un teorileri, çarpma teorisi, kabarma teorisi.

XII — Sabit yıldızlar:

Yıldızların parlaklıkları, uzaklıkları, görünen çapları, özel hareketleri, güneşin hareketi, yıldız cereyanları, yıldızların tayıflarına göre tasnifi, dev yıldızlar ve cüce yıldızlar.

XIII — Çift yıldızlar ve parlaklığı değişen yıldızlar:

Çift yıldızlar, örten yıldızlar, sefeitler, uzun devirli değişen yıldızlar, gayrimuntazam değişen yıldızlar, novalar veya yeni yıldızlar.

XIV — Yıldızlar âleminin özel teşekkülleri:

Samanyolu, yıldız kümeleri, nebülözler.

XV — Kâinatın yapısına ait bilgi.

ASTRONOMİ

III. SINIF

EDEBİYAT KOLU

I — Güz aylarında gözlemler ile elde edilecek muhtelif bilgiler:

a) Yönlerin bulunması, öğle zamanının tâyini, öğle yüksekliğinin tâyini, güneşin doğuşu ve batışı, ayın muhtelif safhaları sırasında hareketi, gök küresinin dönmesi ve takımyıldızların öğrenilmesi:

b) Hakikî öğle zamanının değişmesi, muhtelif zamanlar, güneşin öğle yüksekliğinin değişmesi, güneşin gündüz yayının değişmesi, ekvator yüksekliği ve kutup yüksekliği, mevsimler, tutulma dairesi, takvim.

c) Ayın görünüşü, ayın gündüz yayının değişmesi, sideral ve sinodal ay, ayın düğümleri, drakonit ay, güneş tutulmaları, ay tutulmaları.

d) Dış gezegenlerin görünen hareketi, iç gezegenlerin görünen hareketi, gökyüzünün görünüşünde yıllık değişme, yıldız zamanı.

e) Akanyıldız sürüleri.

II — Gözlem sonuçlarının izahı;

a) Yerin dönmesi, kutuplar, yer ve gök ekvatoru, meridyen, kutup yüksekliği ve coğrafî enlem, muhtelif yerlerden gökyüzünün görünüşü, yerin güneş etrafındaki dolanımı, coğrafî enleme göre gündüzün değişmesi, yıldız zamanı ile güneş zamanı arasındaki fark, ortalama güneş zamanı, mevsimlerin süreleri.

b) Ayın safhaları, ayın dolanım süreleri, ayın dönme süresi

c) Gezegenlerin yörüngeleri ve hızları, Venüs'ün görünen hareketinin izahı, dış gezegenlerin görünen hareketlerinin izahı.

d) Akanyıldız sürülerinin izahı, havakürenin astonomik etkileri.

III — Gök cisimlerinin yapılarına ait bilgiler:

Güneş, ay ve gezegenlere ait tarihî bilgi ve bu cisimlerin teker teker incelenmesi, kuyruklu yıldızlar ve akanyıldızlar.

IV — Kâinatın yapısına ait bilgi.

TABİAT BİLGİSİ

I. SINIF

(Haftada 3 saat)

Biyolojinin konusu:

Canlıların ortak tipik karakterleri:

Hayvan ve bitki hücresi, yapı ve hayat gösterileri, bölünmesi (mitoz, amitoz).

Hayvan ve bitki arasındaki farklar.

Tekhücreli organizmalarda hareket, beslenme, solunum, boşaltım, irkilme ve üreme olayları.

Tekhücreli organizmalardan çokhücreli organizmalara geçiş.

Yumurtanın döllenmesi (kısaca).

Çokhücreli organizmaların meydana gelişi:

a) Morula, blastula, gastrula;

b) Farklılaşma, işbölümü ve dokuların teşekkülü.

Dokular:

a) Hayvansal dokular;

b) Bitkisel dokular.

Yüksek bitkilerin yapısı ve hayat gösterileri:

1) Büyüme,

2) Beslenme,

3) Özümleme,

4) Solunum,

5) İrkilme ve hareket olayları: Protoplazma hareketleri taksî, tropizm.

İnsan vücudunun yapısı ve çalışması:

1) İskelet sistemi; yapısı, aksaklıkları,

2) Kas sistemi: (Bilhassa fizyolojisi üzerinde durulacak).

3) Beslenme: Özümleme ve yadımlamanın kısaca tarifi, besin maddeleri, sindirim, sindirim sisteminin yapı ve vazifesi,

4) Dolaşım sistemi: Kan, dolaşım sistemi, yapı ve fizyolojisi. Lenfa ve sistemi, dolaşım aksaklıkları (çok kısa).

5) Solunum sistemi: kısımları, yapıları, fizyolojisi, (fiziksel ve kimyasal olaylar). Solunum sağlığı ve aksaklıkları (kısaca).

6) Salgı ve boşaltım sistemi: Böbreklerin yapısı ve çalışması, sidiğin bileşimi, şeker ve albümin hastalığı, ter salgısı ve ter salgı bezi, iç salgı bezleri (hormonlar).

7) Sinir sistemi: Omurilik, yapısı ve ödevleri, ansefal, yapı ve ödevleri; sinirler; sempatik sistem ve fizyolojisi,

8) Duyu ve duyu organları: Dokunum, görme, işitme, tadalma, koklama organlarının yapıları ve ödevleri.

Bitkiler âleminde üreme işlerine genel bir bakış:

1) Kapalı tohumlularda üreme: Üreme organı, çiçek tozu ve yumurta, tozlaşma, döllenme, tohum ve çimlenme.

2) Açık tohumlulardan çamlarda üreme: Üreme organı, çiçek tozu ve yumurtanın yapısı, döllenme.

3) Çiçeksiz bitkilerde üreme olayları: Eğrelti, atkuyruğu, yapraklı, kara yosunlu ve talli bitkilerden bir örnek üzerinde üreme olayları genel olarak incelenecek.

TABİAT BİLGİSİ

II. SINIF

FEN VE EDEBİYAT KOLLARI

(Haftada 2 saat)

Çeşitli ortamlarda hayat:

1— Sularda hayat: a) Suların fiziksel ve kimyasal hayat şartları, tatlı ve tuzlu sular, tuzlukluk dereceleri. b) Suların sıcaklık, ışık hayat şartları, c) Sularda yaşıyan canlılar, su hayvanlarının su dışında yaşıyabilmeleri, kara hayvanlarının tekrar su hayatına dönmeleri.

2— Karalarda hayat: Karalarda hayat şartları kısaca anlatılacak, toprak kültürlerinden bahsedilmiyecek.

3— Hava hayat şartı.

Canlılar arasında beslenme bağıntıları:

1— C. H. O. N. nin alınması.

2 — Parazitlik: a) İnsan ve hayvanlarda hastalık yapan parazitler: Bakteriler, vücuttaki durumları, vücudun bunlara karşı gösterdiği direnç, toksin, antitoksin, antikorlar, muafiyet, aşı ve serom; b) İnsan vücudunda hastalık yapan hayvansal parazitlere genel bir bakış; c) Böcekçil bitkiler (çok kısa).

3 — Ortak yaşama: Bitkilerde ortak yaşama, hayvanlarda ortak yaşama, bitki ve hayvan arasında ortak yaşama (kısaca).

Bitkilerle hayvanların sınıflandırılması:

1 — Tür, cins, familya, takım, sınıf, şube, âlem tarifi.

2 — Filogenetik sistematik, türlerin adlandırılması.

3 — Bitki ve hayvanlara ait sistematik tablolar.

Hayvanlarda vücut organlarının karşılaştırılmalı anatomi ve fizyolojisi:

1 — Hayvanlar serisinde deri ve iskelet.

2 — Hayvanlarda hareket ve hareket sistemi.

Hayvanlar serisinde:

a) Sindirim ve sindirim sistemi.

b) Solunum ve solunum sistemi.

c) Dolaşım ve dolaşım sistemi.

d) Boşaltım ve boşaltım sistemi.

e) Sinir ve sinir sistemi.

f) Duyu organları tipleri.

g) Üreme organları.

Bitki ve hayvanların çoğalma olayları:

1 — Eşeysiz çoğalma ve tipleri.

2 — Eşeyli çoğalma, yumurta, spermanın yapısı, eşeysel hücrelerin teşekkülü (redüksiyon bölünmesi).

3 — Partenogenez çoğalma.

Kalıtım (Genetik):

1 — Kalıtımla ilgili esaslar.

2 — Mendel kanunları.

3 — Kalıtımın bitki ve hayvanların islâhında rolü.

4 — Kalıtım ve insan.

Evrim ve delilleri, evrim teorileri:

1 — Türlerin değişmesi.

2 — Lamarkçılık, Darvincilik, Mutasyonculuk.

TABİAT BİLGİSİ

JEOLOJİ

III. SINIF

FEN KOLU

(Haftada 1 saat)

Jeolojinin konusu ve önemi:

Yerin oluşu:

(Teorilerden bahsedilmiyecektir.), yerin genel yapılışı ve yerin direnci.

Genel jeoloji:

1 — Yer kabuğunun değişmesine sebebolan kuvvetler, yer kabuğunun yapılışı: a) Külteler, kültelerin sınıflandırılması: Tortul külteler, püskürük külteler, metamorfik kültelerin sınıflandırılması ve birer örneği. b) Toprak teşekkülü çeşitleri.

2 — Dış kuvvetler: Suların jeolojik işleyleri, a) Atmosfer çökeleklerinin teşekkülü, taksimi, oranları, b) Yeraltı suları ve teşekkülü: Yeraltı su yatakları, kuyular, kaynaklar (çok kısa), yeraltı sularının fiziksel ve kimyasal işleyişleri, c) Akarsuların teşekkülü, seller, fiziksel ve kimyasal işleyleri, arı killeşme. Nehirlerin işleyleri, göllerin işleyleri (çeşitleri söylenmiyecek), d) Denizlerin işleyleri, konglumeralar ve kıyı kordonları, lâgün teşkilâtı, e) Buzullar, buzulların işleyleri.

3 — Havanın jeolojik işleyleri, (kısaca).

4 — Canlıların jeolojik işleyleri, a) Hayvanların sebeboldukları değişiklikler (kısaca), b) Bitkilerin sebebolduğu değişiklikler. Aşındırma ve biriktirme olayları, kömür teressübatı, turba, linyit, maden kömürlerinin oluş teorileri, c) Zonguldak Kömür Havzası.

5 — Petrol: a) Petrolün özelliği, tabiatta bulunuş tarzları, b) Petrolün oluşu hakkındaki teoriler (en yenisi), c) Raman Petrolleri.

6 — İç kuvvetler: Volkanlar ve kısımları, a) İç püskürme, b) Volkanların oluşu hakkındaki teoriler.

7 — Yer kabuğunun hareketleri: a) Depremler, oluşu, dağılışı, b) Depremlerin coğrafik dağılışı ve memleketimizde deprem alanları, c) Depremlerin oluşu hakkında teoriler, d) Yükselme alçalma.

8 — Kıvrımların ve dağların meydana gelişi: a) Çeşitleri, dağların oluş fazları, b) Dağların oluşu hakkındaki teoriler.

9 — Stratigrafi: Tabakalaşma ve çeşitleri.

10 — Fosil ve fosilleşme.

11 — Yereylerin oransal yaşlarının tâyini.

Yer tarihinin bölümleri:

1 — İlk zaman: a) Özelliği, orojenik hareketleri, Türkiye'de ilk zaman yereyleri, b) Başkalaşım ve çeşitleri.

2 — Birinci zaman,

3 — İkinci zaman,

4 — Üçüncü zaman,

5 — Dördüncü zaman.

Bu zamanlarda yaşamış olan canlılar hakkında genel bilgi verildikten sonra ancak karakteristik fosiller tanıtılacak, fazla isim ezberletilmekten kaçınılacaktır.

N O T : Bütün sınıflarda programın tatbikinde teferruattan kaçınılacak, müfredatın ihtiva ettiği her maddede yalnız ana hatlar üzerinde kısaca durulacaktır.

FİZİK

Fizik programının bazı maddeleri hemen hemen aynı ölçüde ortaokulda işlenmiş bulunduğu için hizalarına (Kısaca tekrar) diye bir kayıt konmuştur. Öğretmen, bu maddeleri sınıfının şartlarına göre kullanabilir. Öğrencilerin iki yıl önce öğrenip belki unutmuş göründükleri bu konuları bizzat kendilerine, hattâ okudukları ortaokul kitaplarından faydalanarak hazırlatmak, deneyleriyle tekrarlatmak ve tekrarlamayı kıymetlendirmek suretiyle, yeni konuların tazelenen eski bilgilere bağlanmasını sağlamak faydalı olur. Meselâ, birinci sınıfın programının I. ünitesinin, "Maddenin üç hali ve genel özellikleri" adlı konusiyle, II. ünitenin "Ölçme ve ölçmenin önemi" adlı konusu; ikinci sınıfın I. ünitesinin "Işığın doğru boyunca yayılması, gölgeler vesaire..." konusu ortaokulda aynen okunmaktadır. Bunları hatırlatmak, tekrarlatmak ve tamamlamakla yetinilmelidir.

I. SINIF

(Haftada 3 saat)

I — Giriş:

1 — Fiziğin konusu. Fizik, kimya, astronomi, biyoloji olayları ve bunlar arasındaki ilgi.

2 — Fiziğin çalışma metodu.

3 — Maddenin üç hali ve genel özellikleri. (Kısaca tekrar).

II — Birimler ve ölçme:

1 — Ölçme ve ölçmenin önemi (Kısaca tekrar).

2 — Birimler, uzunluk, yüzey, hacım ve zaman ölçülmesi.

III — Duran katı maddelerin mekaniği:

1 — Kuvvet kavramı, özellikleri, kuvveti, istatik olarak ölçmek, kuvvet birimleri, kuvveti vektörle göstermek. (Kısaca tekrar).

2 — İki kuvvetin birbiriyle karşılaştırılması. (Kısaca tekrar).

3 — Bileşke ve kesişen kuvvetlerin bileşenlere ayrılması. (Hatırlatma ve tamamlama).

4 — Bir noktaya etki eden kuvvetlerin denkleşmesi.

5 — Paralel kuvvetlerin bileşkesi ve tatbikatı.

6 — Bir noktaya ve bir eksene göre moment.

7 — Kuvvet çifti.

8 — Basit makinalar: kaldıraç, makara, palanga, çıkrık, vinç, baskül, vida. (Kısaca tekrarlanacak ve tamamlanacak).

IV — Kütle ve ağırlık:

1 — Yer çekimine dair genel bilgi. Şakul.

2 — Kütle, ağırlık ve ağırlık merkezi. Bazı cisimlerin ağırlık merkezinin bulunması.

3 — Terazi. (Kısaca tekrar).

4 — Yoğunluk ve özgül ağırlık. Şişe metodu ile yoğunluk tâyini.

V — İş ve güç:

1 — İş, genel ifadesi ve iş birimleri.

2 — Enerjiye dair genel bilgi.

VI — Duran sıvıların özellikleri (Hidrostatik):

1 — Basınç ve birimleri. (Hatırlatma ve tamamlama).

2 — Sıvıların hidrostatik basıncı.

3 — Sıvıların sıkışabilmesi ve basıncı iletmesi (Kısaca tekrar).

4 — Taban ve yan basıncı. (Hatırlatma ve tamamlama).

5 — Archimedes prensibi ve tatbikatı, bu prensibe göre yoğunluk tâyini, (Hatırlatma ve tamamlama).

6 — Cisimlerin yüzebilme şartı. Gemiler, dansimetreler, bome derecesi.

7 — Yüzey gerilim ve kılcal olaylar. (Kısaca ve deneyle).

VII — Duran gazların özellikleri:

1 — Gazların açık hava basıncı, basınç birimleri, normal basınç. (Hatırlatma ve tamamlama).

2 — Barometre ve barometre çeşitleri. Barometre ile yükseklik tâyini.

3 — Kapalı bir kab içinde bulunan bir gazın basıncı. Manometreler.

4 — Boyle-Mariotte kanunu ve tatbikatı.

5 — Hava tulumbaları, pistonlu tulumba, döner kanatlı tulumba, su trompu.

VIII — Isı bilgisi:

1 — Sıcaklık derecesi (Kısaca tekrar).

2 — Sıcaklık derecesi ve ısı.

3 — Termometreler, yapıları, derecelenmeleri, derece çeşitleri (santigrat ve fahrenhayt) ve termometre çeşitleri (Doktor termometresi, maksimumlu ve minimumlu termometre) (Hatırlatma ve tamamlama).

IX — Katıların genleşmesi:

1 — Uzama, uzama katsayısı ve tâyini, uzama formülü.

2 — Katının hacimce genişlemesi, genleşme katsayısı, genleşme formülü, madeni termometre, genleşmeden ileri gelen büyük kuvvetler.

3 — Yoğunluğun sıcaklıkla değişmesi.

X — Sıvıların genleşmesi:

1 — Genleşme katsayısı ve genleşme formülü.

2 — Bir sıvının genleşme katsayısının tâyini.

3 — Suyun genleşmesi.

4 — Barometre yüksekliğinin sıfır dereceye çevrilmesi.

XI — Gazların genleşmesi:

1 — Gazların ısınma ile sabit basınç altında hacimce genleşmesi, genleşme katsayısı ve tâyini, Gay-Lussac kanunu.

2 — Isıtılan bir gazin sabit hacim altında basıncının artması, basıncın artma katsayısı.

3 — Gay-Lussac-Mariotte kanunu.

4 — Bir gazın normal şartlardaki hacmi.

5 —Bir gazın mutlak yoğunluğu ve yoğunluğun basınçla ve sıcaklıkla değişmesi, gazların havaya göre yoğunluğu.

6 — Gaz termometresi.

XII — Isı miktarı ve ölçülmesi:

1 — Isı miktarı ve birimi, ısınma ısısı. (Kısaca tekrar).

2 — Kalorimetre, kalorimetrenin su cinsinden değeri.

3 — Katı ve sıvı cisimlerin ısınma ısılarının tâyini.

4 — Katıların ısınma ısıları hakkında Dulong ve Petit kanunu.

5 — Gazların ısınma ısıları hakkında bilgi.

XIII — Isı ve iş:

1 — Tabiattaki ısı kaynakları, yanma ısısı (Kısaca tekrar).

2 — İşi ısıya çevirme.

3 — Isının mekanik eş değeri, Joule deneyi.

XIV — Erime ve katılaşma:

1 — Erime ve katılaşma, erime ve katılaşma kanunları, erime noktası, erime ısısı ve tâyini.

2 — Erime ve katılaşmadan doğan hacim değişmesi.

3 — Basıncın erime noktası üzerinde etkisi. Aşırı erime.

XV — Buharlaşma:

1 — Boşlukta buharlaşma, doyuran buhar, kuru buhar.

2 — Açık ve kapalı havada buharlaşma.

3 — Kaynama ve kanunları, kaynama noktasının basınçla değişmesi (Kısaca tekrar).

4 — Buharlaşma ısısı ve tâyini.

5 — Buharlaşma ile soğuma, buz makinaları.

6 — Katıların doğrudan doğruya buharlaşması (süblimleşme).

7 — Sıvılaşma.

8 — Gazların sıvılaştırılması, Linde aygıdı.

9 — Buhar makinası, buhar tirbünü, patlamalı motörler, verim.

XVI — Isının yayılması (Kısaca tekrar):

1 — İletkenlikle yayılma.

2 — Konveksiyonla yayılma.

3 — Işıma ile yayılma.

XVII — Hava Bilgisi (Metoroloji):

1 — Havanın sıcaklığı ve değişmeleri, Ortalama, sıcaklık, izoterm eğrileri (Kısaca tekrar).

2 — Havanın basıncı, basınç değişiklikleri ve izobar eğrileri, alçak ve yüksek sek basınç merkezleri (Kısaca tekrar).

3 — Rüzgârlar hakkında bilgi. Havanın nemi, mutlak nem, doyuran nem, bağıl nem, nem ölçme ve higrometreler.

5 — Hava tahmini, yağışlar, bulut teşekkülü, bulutların çeşitleri.

II. SINIF

(FEN KOLU)

(Haftada 3 saat)

I — Işık bilgisi:

1 — Işık ve konusu, tarifler, kaynağı ve çeşitleri (Kısaca tekrar).

2 — Işığın yayılma hızı.

3 — Işığın doğru yolla yayılması, gölgeler, karanlık kutuda görüntü teşekkülü (Kısaca tekrar).

4 — Bir kaynağın ışık şiddeti, ışık akısı aydınlanma ve birimleri.

5 — Işığın şiddetini ölçme, fotometreler.

II — Işığın yansıması:

1 — Işığın yansıması ve yansıma kanunları (Kısaca tekrar).

2 — Düzlem aynada görüntü teşekkülü, zâhiri görüntü (Kısaca tekrar).

3 — Bir doğrunun görüntüsü, bir cismin görüntü- (Hatırlatma).

4 — Ayna döndüğü zaman yansımış ışının durumu.

5 — Kesişen ve paralel aynalarda görüntü serisi, aynanın görüş alanı.

III — Küresel aynalar:

1 — Küresel aynaların yapısı (Kısaca tekrar).

2 — Çukur (konkav) bir aynanın merkezi, odak noktası, odak düzlemi, özel doğrultuda gelen ışınlar (Kısaca tekrar).

3 — Çukur bir aynanın ekseni üzerinde bulunan bir noktanın görüntüsü.

4 — Çukur bir aynada bir cismin görüntüsü çizimi, (Kısaca tekrar).

5 — Görüntü eşeli.

6 — Tümsek (konveks) aynanın merkezi, odak noktası, odak düzlemi, özel doğrultuda gelen ışınlar.

7 — Tümsek aynanın ekseni üzerinde bir noktanın görüntüsü.

8 — Tümsek aynada bir cismin görüntüsünün çizimi (Kısaca tekrar).

9 — Ayna formülleri, formüllerin kullanılması.

IV — Işığın kırılması:

1 — Işığın kırılması (Kısaca tekrar).

2 — Kırılma kanunları, kırılma indisi ve mahiyeti.

3 — Kırılan ışını çizme, kırılmaya dair misaller.

4 — Tam yansıma ve sınır açısı.

5 — Paralel yüzlü levhada kırılma.

6 — Prizma.

7 — Prizmada ışınların gidişi; çizim, prizma formülleri.

8 — Işınların sapması, minimum sapma, prizmada görüntü.

9 — İnce prizmalarda sapma.

10 — Işının renklere ayrılması, spektroskop ve tayf nevileri.

V — Mercekler:

1 — Mercekler, yapıları, tipleri, optik eksen, (Kısaca tekrar).

2 — İnce kenarlı merceğin odak noktası, odak uzaklığı, odak düzlemi.

3 — Optik merkezi ve özelliği.

4 — Özel doğrultuda ışınlar (Kısaca tekrar).

5 — Çizimle görüntüyü bulma, zâhirî ve hakikî görüntü (Kısaca tekrar).

6 — Zâhirî cisim ve görüntüsü.

7 — Kalın ve ince kenarlı merceklere ait özelliklerin belirtilmesi, görüntü çizimi.

8 — Mercek formülleri ve kullanılmaları.

9 — Diyoptri mercek sistemi.

10 — Mercek kusurları ve giderilmesi.

VI — Işık âletleri:

1 — Projeksiyon, epidiyaskop ve sinema makinesi.

2 — Fotoğraf makinesi, fotoğraf camı ve filmi, fotoğrafçılığa ait kısa bilgi (Kısaca tekrar).

3 — Göz ve kusurları, bunların giderilmesi, iki gözle görme.

4 — Görünüm açısı, büyüteç, büyütmesi.

5 — Mikroskop: yapısı, görüntü teşekkülü, büyütme.

6 — Gök ve yer dürbünü, Galilee (galile) dürbünü, büyütmeleri.

7 — Prizmalı dürbün.

8 — Aynalı teleskop.

VII — Magnetizma:

1 — Mıknatısların tabiatı, kutupları, (Kısaca tekrar).

2 — Coulomb (Kulon) kanunu ve doğrulanması.

3 — Kutup birimi.

4 — Magnetik alan, alan şiddeti, birimi, alanın kuvvet çizgileri.

5 — Magnetik akı, akı birimi.

6 — Geçirgenlik, magnetik alan içinde paramagnetik, diyamagnetik, ferromagnetik olan cisimlerin durumu.

7 — Yerin magnetik alanı, pusula (Kısaca tekrar).

VIII — Elektrostatik:

1 — Sürtme, dokunma ve tesirle elektriklenme (Kısaca tekrar).

2 — İki cins elektrik, (Kısaca tekrar).

3 — Elektriğin mahiyeti, maddenin yapısına kısa bir bakış.

4 — İletken ve yalıtkan (Kısaca tekrar).

5 — Elektrometre.

6 — Coulomb (Kulon) kanunu ve doğrulanması.

7 — Yük birimi.

8 — Elektrik alanı, kuvvet çizgileri.

9 — Elektrik potansiyeli ve potansiyel farkı, potansiyel birimi.

10 — Bir iletkenin sığası, küre hali, sığa birimleri.

11 — Sığanın değişmesi.

12 — Kondansatörler, düzlem kondansatör. Leyde (Layd) şişesi.

13 — Elektrik enerjisi.

14 — Tesir makinesi (Wimshurst veya Van de Graaf).

IX — Elektrik akımı:

1 — Elektrik akımı (Kısaca tekrar).

2 — Akımın etkileri: a) Isı etkisi, b) Kimya etkisi, c) Magnetik etkisi (Kısaca tekrar).

3 — Akımın şiddet birimi, (ampermetreden bahsedilecek fakat yapısı sonra görülecek) (Kısaca tekrar).

4 — Akımın mahiyeti, yönü elektronların hareketi.

5 — Ohm kanunu ve denel gerçekleme.

6 — Bir iletkenin direnci, direnç birimi, direnç ifadesi, direnç ölçülmesi, reostalar ve direnç kutuları.

7 — Akımın kollara ayrılması, dirençlerin bağlanması.

8 — Çeşitli devreler hakkında Ohm kanunu, zıt elektromotor kuvveti.

9 — Üreteçlerin bağlanması.

10 Wheatstone (Vitson) köprüsü ile direnç ölçülmesi.

11 — Elektromotor kuvvet ölçülmesi (karşı koyma metodu).

X — Akımın ısı etkisi:

1 — Üzerinden akım geçen iletkenlerin ısınması sebebi, termik ölçü âleti (kısaca tekrar).

2 — Akımın verdiği ısıyı ölçme. Joule (jul) kanunu.

3 — Elektrik ile ısıtma (ütü, elektrik ocağı, elektrik sobası, v.b.) (kısaca tekrar).

4 — Elektrikle aydınlatma (lâmbalar, ışık yayı) (kısaca tekrar).

5 — Termoelektrik olayı.

XI — Akımın kimya etkisi:

Bu ünitenin bir kısmının kimyada işlendiği göz önünde tutulmalıdır.

1 — Temel olay, elektrolit olan ve olmıyan cisimler, iyonlar (hatırlatma ve kimya ile bağlama).

2 — Suyun elektrolizi.

3 — Elektrolizde geçen kimya reaksiyonları.

4 — Elektrotlara etki.

5 — Elektrolizle kaplama, tasfiye, cisimleri ayırma (Hatırlatma ve tekrarlama).

6 — Faraday kanunu.

7 — Coulomb (Kulon) ve amper'in milletlerarası tarifi.

8 — Kutuplanma, piller.

9 — Akümülâtörler, doldurulması ve kullanılması.

XII — Elektrik akımının magnetik etkisi:

1 — Oersted (Örstet) deneyi, alanın yönünü veren kaideler.

2 — Doğru bir akımın magnetik alanı.

3 — Bir çember akımının magnetik alanı.

4 — Tangentler pusulası, döner miknatıslı ölçü âletleri.

5 — Bir akım makarasının magnetik alanı.

6 — Elektro miknatıs, demir ve çeliğin miknatıslanması, (histerisiz).

7 — Elektro miknatısların kullanılması, zil, telgraf (Kısaca tekrar).

8 — Elektromagnetik kuvvet, kuvvetin yönü ve değerinin genel olarak tâyini

9 — En büyük akı kanunu.

10 — Döner çerçeveli ölçü âletleri, şontlemek, galvonometrenin ampermetre ve voltmetre olarak kullanılması.

11 — Wattmetre.

12 Elektrik motorları.

II. SINIF

(EDEBİYAT KOLU)

(Haftada 2 saat)

I — Işık bilgisi:

1 — Işık ve konusu, tarifler, kaynağı ve çeşitleri (Kısaca tekrar).

2 — Işığın doğru yolla yayılması, gölgeler, karanlık kutuda görüntü teşekkülü, ışığın yayılma ve hızı (Kısaca tekrar).

3 — Bir kaynağın ışık şiddeti, ışık akısı, aydınlanma ve birimleri.

4 — Işık şiddetini ölçme, fotometreler (Hakkında kısa bilgi).

II — Işığın yansıması:

1 — Işığın yansıması ve yansıma kanunları (Kısaca tekrar).

2 — Düzlem aynada görüntü teşekkülü, zâhirî görüntü (Kısaca tekrar).

3 — Ayna döndüğü zaman yansımış ışının durumu.

III — Küresel aynalar:

1 — Küresel aynaların yapısı (Kısaca tekrar).

2 — Çukur (konkav) bir aynanın merkezi, odak noktası, odak düzlemi, özel doğrultuda gelen ışınlar (Kısaca tekrar).

3 — Çukur aynada bir cismin görüntüsünün çizimi (kısaca tekrar).

4 — Tümsek (konveks) aynanın merkezi, odak noktası, odak düzlemi, özel doğrultuda gelen ışınlar.

5 — Tümsek bir aynada bir cismin görüntüsünün çizimi (Kısaca tekrar).

6 — Ayna formülleri, formüllerin kullanılması.

IV — Işığın kırılması:

1 — Işığın kırılması (Kısaca tekrar).

2 — Kırılma kanunları, kırılma indisi ve mahiyeti.

3 — Tam yansıma ve sınır açısı.

4 — Prizma.

5 — Prizmada ışınların gidişi; çizim, prizma formülleri.

6 — Işınların sapması, minimum sapma, prizmada görüntü.

7 — Işığın renklere ayrılması, spektroskop ve tayf nevileri hakkında kısa bilgi.

V — Mercekler:

1 — Mercekler, yapıları tipleri, optik eksen, (Kısaca tekrar).

2 — İnce kenarlı merceğin odak noktası, odak uzaklığı, odak düzlemi.

3 — Optik merkezi ve özelliği.

4 — Özel doğrultuda ışınlar (Kısaca tekrar).

5 — Çizimle görüntüyü bulma, zâhirî ve hakikî görüntü (Kısaca tekrar).

6 — Zâhirî cisim ve görüntüsü.

7 — Kalın ve ince kenarlı merceklere ait özelliklerin belirtilmesi, görüntü çizimi.

8 — Mercek formülleri ve kullanılmaları.

9 — Diyoptri.

VI — Işık âletleri:

1 — Projeksiyon âleti, epidiyoskop, sinema makinesi.

2 — Göz ve kusurları, bunların giderilmesi.

3 — Görünüm açısı, büyüteç, büyütmesi.

4 — Mikroskop: yapısı, görüntü teşekkülü, büyütme.

5 — Gök ve Galilee (Galile) dürbünü, büyütmeleri.

VII — Magnetizma:

1 — Miknatısların tabiatı, kutupları, (Kısaca tekrar).

2 — Coulomb (kulon) kanunu.

3 — Kutup birimi.

4 — Magnetik alan, alan birimi, alanın kuvvet çizgileri.

5 — Magnetik akı, akı birimi.

6 — Geçirgenlik, magnetik alan içinde paramagnetik, diyamagnetik, ferromagnetik olan cisimlerin durumu.

7 — Yerin magnetik alanı, pusula (Kısaca tekrar).

VIII — Elektrostatik:

1 —Sürtme, dokunma ve tesirle elektriklenme (Kısaca tekrar).

2 — İki cins elektrik, (Kısaca tekrar).

3 — Elektriğin mahiyeti, maddenin yapısına kısa bir bakış.

4 — İletken ve yalıtkan (Kısaca tekrar).

5 — Elektrometre.

6 — Coulomb (kulon) kanunu.

7 — Yük birimi.

8 — Elektrik alanı, kuvvet çizgileri.

9 — Elektrik potansiyeli ve potansiyel farkı, potansiyel birimi.

10 — Bir iletkenin sığası, küre hali, sığa birimleri.

11 — Kondansatörler, düzlem kondansatör, Leyde (Layd) şişesi.

12 Tesir makinesi (Wimshurst veya Van de Graaf).

IX — Elektrik akımı:

1 — Elektrik akımı (Kısaca tekrar).

2 — Akımın etkileri: a) Isı etkisi, b) Kimya etkisi, c) Magnetik etkisi (Kısaca tekrar).

3 — Akımın şiddet birimi (Ampermetreden bahsedilecek, âletin yapısı sonra incelenecek).

4 — Akımın mahiyeti, yönü, elektronların hareketi.

5 — Ohm kanunu ve denel gerçekleme.

6 — Bir iletkenin direnci, direnç birimi, direnç ifadesi, direnç ölçülmesi, reostalar ve direnç kutuları.

7 — Akımın kollara ayrılması, dirençlerin bağlanması.

8 — Çeşitli devreler hakkında Ohm kanunu, zıt elektromotor kuvveti.

9 — Üreteçlerin bağlanması.

10 — Wheatstone (vitson) köprüsü ile direnç ölçülmesi.

X — Akımın ısı etkisi:

1 — Üzerinden akım geçen iletkenlerin ısınması sebebi, termik ölçü âleti (Kısaca tekrar).

2 — Akımın verdiği ısıyı ölçme, Joule (jul) kanunu.

3 — Elektrik ile ısıtma (ütü, elektik ocağı, elektrik sobası, v.b.) (Kısaca tekrar).

4 — Elektrikle aydınlatma (lâmbalar, ışık yayı (Kısaca tekrar).

5 — Termoelektrik olayı hakkında basit bilgi.

XI — Akımın kimya etkisi:

Bu ünitenin bir kısmının kimyada işlendiği gözönünde tutulmalıdır.

1 — Temel olay, elektrolit olan ve olmıyan cisimler, iyonlar (Hatırlatma ve kimya ile bağlama).

2 — Suyun elektrolizi.

3 — Faraday kanunu.

4 — Coulomb (kulon) ve amper'in milletlerarası tarifi.

5 — Üreteçlerin bağlanması.

6 — Akümülâtörler, doldurulması ve kullanılması hakkında kısa bilgi.

XII — Elektrik akımının magnetik etkisi:

1 — Oersted (örstet) deneyi, alanın yönünü veren kaideler.

2 — Doğru bir akımın magnetik alanı.

3 — Bir çember akımının magnetik alanı.

4 — Tangentler pusulası, döner miknatıslı ölçü aletleri.

5 — Bir akımın makarasının magnetik alanı.

6 — Elektro miknatıs, kullanıldığı yerler, demir ve çeliğin miknatıslanması.

7 — Elektromagnetik kuvvet, kuvvetin yönü ve değerinin genel olarak tâyini.

8 — En büyük akı kanunu.

9 — Döner çerçeveli ve döner miknatıslı ölçü âletleri, şöntlemek, galvonometrenin ampermetre ve voltmetre olarak kullanılması.

10 — Wattmetre hakkında kısaca bilgi.

11 — Elektrik motorları hakkında kısa bilgi.

III. SINIF

FEN KOLU

(Haftada 4 saat)

I — Hareket:

1 — Düzgün doğru hareket, hız; yol.

2 — Değişen doğru hareket, ortalama hız, ivme.

3 — Düzgün değişen doğru hareket, yol ve hız ifadeleri.

4 — Hareket ve kuvvet, Newton'un hareket kanunları.

5 — Serbest düşme hareketi, düşey atış.

6 — Sürtünme kuvveti ve katsayısı.

II — İş ve enerji:

1 — İşin genel ifadesi ve iş birimleri.

2 — Mekanik enerji şekilleri ve ifadeleri.

3 — Enerjinin birbirine dönüşümü ve korunumu.

III — Bileşik hareket:

1 — Paralelkenar kaidesi.

2 — Eğik atış.

3 — Eğik düzlem.

IV — Esneklik ve çarpma:

1 — Esneklik.

2 — İtme, çarpma tatbikatı.

V — Dönme hareketi:

1 — Daire üzerinde düzgün hareket, ivme.

2 — Merkezcil ve merkezkaç kuvvet.

3 — Dönen bir cismin kinetik enerjisi ve atalet momenti.

4 — Jiroskop, presesyon, nütasyon.

VI — Sıvı ve gazların direnci:

1 — Direnç, mahiyeti, direnç kanunları, direnç sabitesi, limit hız.

2 — Girdap teşekkülü, akım çizgilerine uygun şekiller (aerodinamik).

3 — Uçak, uçağın esas kısımları, uçak tipleri.

4 — Kanadlara etki eden kaldırma kuvveti, pervanenin rolü.

5 — Uçağın idaresi, plânör.

VII — Sarkaç:

1 — Basit sinüzoidal hareket, periyot, uzanım, çarpıntı (pulsation) faz farkı, bu hareketin grafikle gösterilmesi, hız, ivme, kuvvet değişmeleri ve ifadeleri.

2 — Basit sarkaç, küçük salınımlar hali.

3 — Hareketi meydana getiren kuvvet ve ivme.

4 — Periyot ifadesi.

5 — Sarkaç kanunları.

6 — Sarkaçla zaman ölçme.

7 — Bileşik sarkaç.

8 — "g" nin sarkaçla ölçülmesi.

VIII — Newton'un genel çekim kanunu:

1 — Kepler kanunları.

2 — Newton çekim kanunu ve ifadesi.

3 — Çekim sabitesi.

4 — Gök cisimlerinin kütlelerinin tâyini (yer, güneş, ay).

5 — "g" nin yükseklik ve enlemle değişmesi.

6 — Denizlerin kabarması ve inmesi.

IX — Dalga hareketi:

1 — Esnek bir ortam içinde dalga hareketi.

2 — Periyotlu dalgaların yayılma hızı, dalga boyu, enine ve boyuna dalgalar.

3 — Sinüzoidal bir dalganın ifadesi (Hareket denklemi).

4 — Huyghens (hüygens) prensibi, kırılma ve yansıma.

5 — Dalgaların girişimi, girişim şartı, analitik tetkiki.

6 — Rezonans batman, zorla titreşim.

X — Ses:

1 — Sesin mahiyeti, yayılma hızı (Kısaca tekrar).

2 — Sesin fizyolojik özellikleri.

3 — Ses kaynakları, müzik sesi ve müzik âletleri (Hatırlatma).

4 — Sesin analizi ve tını.

XI — Işığın dalgalı tabiatı:

1 — Işığın dalgalı tabiatı hakkında Newton ve Huyghens (hüygens) teorileri.

2 — Young deneyi, ve Fresnel aynaları ile ışıkta girişim ve ışığın dalga boyunun hesaplanması.

3 — İnce levhaların renklenmesi.

4 — Newton halkaları.

5 — Tek aralıkla kırınım, ve kırınım saçakları.

6 — Işık ağında kırınım ,kırınım tayfı ve dalga boyu hesabı.

7 — Işığın polarılması (yansıma ile, billûrlarla).

8 — Çift kırılma ve anizotropi.

9 — Nikol prizması.

10 — Ultraviyole ve kızılötesi ışınları.

XII — İndüksiyon:

1 — Temel olay, bir makarada bir mıknatıs hareketi veya bir akım devresiyle indüksiyon akımı meydana getirme (Kısaca tekrar).

2 — Lenz kanunu.

3 — Özindüksiyon.

4 — İndüksiyon (Rhumkorff) bobini.

5 — Doğru akım üretici (dinamo).

XIII — Alternatif akım:

1 — Alternatif akımın özellikleri.

2 — Etkin şiddet, etkin potansiyel ve bunlar arasındaki bağıntılar:

a) Selfsiz bir devre hali, b) Selfli bir devre hali, c) Sığalı bir devre hali, d) Genel bir devre hali (Zâhirî direnç ifadesi verilecek).

3 — İki ve üç fazlı akım.

4 — İki veya üç fazlı akımla döner alan (Deneyle doğrulanacak fakat ifade çıkarılmıyacak).

5 — Alternatif akım motorları.

XIV — Transformatörler:

1 — Âletin yapısı (Kısaca tekrar).

2 — Değişme oranı.

3 — Kullanılması.

4 — Kuru elektrolitik ve elektronik redresörler.

XV — Alçak basınçlı gazlardan akım geçirme:

1 — Gazların basıncını düşürerek akım geçirme, ışıklı boşalma.

2 — Pozitif ve negatif ışınlar, katot ışınları.

3 — Gazların iyonlaşması.

4 — Boşlukta akım geçirmek, fotosel, sesli film.

5 — Diyot lâmba,triyot lâmba.

6 — X ışınları elde edilmesi ve bunların mahiyeti.

XVI — Elektrikî titreşimler:

1 — Yüksek frekanslı alternatif akım ve elektrik titreşim devresi, elektrik dalgaları ve dalgaların mahiyeti.

2 — Sönümlü titreşim elde etme, Tesla tranformatörü.

3 — Açık titreşim devresi.

4 — Rezonans.

5 — Telsiz telgraf.

6 — Triyot lâmba ile sönümsüz dalgalar elde etmek, radyo.

XVII — Atomfiziğine giriş:

1 — Eski atom teorileri.

2 — Rutherford, Bohr atom modeli.

3 — Madde ve dalga ikiliği.

4 — Çekirdek yapısı ve elemanter parçaları.

5 — Çekirdek dönüşümleri.

6 — Çekirdek enerjisi ve bu enerjinin imkânları.

FİZİK

III. SINIF

(EDEBİYAT KOLU)

(Haftada 2 saat)

I — Hareket:

1 — Düzgün hareket, değişen hareket, düzgün değişen doğru hareket, tarifleri, hız ve yol ifadeleri.

2 — Serbest düşme, isli cam deneyi.

3 — Yavaşlatılmış düşme, Atwooot (atvut) âleti.

4 — Hareket kanunları, kütle ve ağırlık.

5 — Atalet (eylemsizlik) prensibi.

6 — Havanın direnci.

II — İş ve enerji:

1 — Hareket enerjisi ve durum (potansiyel) enerjisi.

2 — Enerjinin korunumu kanunu.

III — Sarkaç:

1 — Ağırlıklı sarkaç, basit sarkaç.

2 — Basit sarkaç kanunları.

3 — Newton genel çekim formülü.

IV — Dalga hareketi:

1 — Periyotlu hareket.

2 — Titreşimlerin yayılması.

3 — Enine ve boyuna titreşimler, dalga boyu.

4 — Ses titreşimlerinin meydana gelişi.

5 — Sesin fizikî sebebi, mahiyeti ve sesin hızı.

6 — Girişim, girişimin deneyle incelenmesi.

7 — Sesin hızının girişim metodu ile tâyini.

8 — Rezonans, seste rezonans, batman, zorla titreşimler.

9 — Sesin fizyolojik özellikleri.

V — Işığın dalgalı tabiatı:

1 — Işıkta girişim, Young deneyi.

2 — Işığın polarizasyonu (Kısaca).

VI — İndüksiyon:

1 — Temel olay, İndüksiyon kanunu.

2 — Özindüksiyon (self indüksiyon).

3 — Rhumkorff (rumkorf) bobini.

4 — Dinamo hakkında kısa bilgi.

VII — Alternatif akım:

1 — Alternatif akım hakkında genel bilgi, özellikleri, alternatör.

2 — Etkin şiddet, etkin potansiyel farkı.

3 — Transformotör, redresörler hakkında kısa bilgi.

VIII — Gazlar içinde boşalma:

1 — Az basınçlı gazlar içinden akım geçirmek.

2 — Katot ışınları ve özellikleri, pozitif ışınlar.

3 — Diyot lâmba.

4 — X ışınları ve özellikleri.

IX — Elektrik titreşimleri hakkında kısa bilgi:

1 — Titreşim devresi, beslenmesi, yüksek frekanslı akımlar.

2 — Elektromanyetik dalgalar.

3 — Telsiz telgraf.

4 — Triyot lâmba, telsiz telefon.

X — Modern atom fiziğinin ana hatları hakkında kısa bilgi.

KİMYA

I. SINIF

(Haftada 3 saat)

1 — Kimyanın tarifi,

2 — Madde:

a) Madde ve cismin tarifi,

b) Maddenin fiziksel ve kimyasal özellikleri.

3 — Maddede değişme:

a) Fiziksel değişme,

b) Kimyasal değişme.

4 — Elementler: a) Elementlerin tarifi, b) Elementlerin sembolleri, c) Elementlerin sınıflandırılması, d) Ametallerle metallerin fiziksel ve kimyasal özellikleri.

5 — Bileşikler.

6 — Karışımlar.

7 — Bileşiklerle karışımların mukayesesi.

8 — Maddenin sakımı kanunu.

9 — Enerji ve enerjinin sakımı kanunu.

10 — Oksijen:

a) Bulunuşu,

b) Elde edilmesi: 1) Cıva oksitten, 2) Potasyum kloratın ayrışmasından, 3) Suyun elektrolizinden, 4) Sıvı havadan,

c) Kataliz hakkında kısa bilgi,

d) Oksijenin fiziksel ve kimyasal özellikleri,

e) Oksitlenme: 1) Çabuk oksitlenme, 2) Yavaş oksitlenme, 3) Yanma, 4) Kendiliğinden tutuşma, 5) Kokma ve çürüme,

e) Yangın söndürme, çürümeye ve paslanmaya karşı korunma,

f) Oksijenin kullanılışı,

11 — Ozon:

a) Allotropizm,

b) Oksijenin allotropik şekilleri,

c) Ozonun bulunuşu,

d) Elde edilmesi,

e) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,

f) Kullanılışı,

12 — Hidrojen:

a) Bulunuşu,

b) Elde edilmesi: 1) Suyun elektrolizinden, 2) Bazı metallerin suya etkinliklerinden, 3) Kızgın kokun su buharına etkisinden, 4) Asitlerden,

c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,

ç) İndirgeme,

d) Hidrojenin kullanılışı.

13 — Su:

a) Suyun önemi,

b) Bulunuşu,

c) Fiziksel özellikleri (Okuma parçası).

d) Kimyasal özellikleri: 1) Sebatlılığı (Direşkenliği), 2) Metallerin etkisi, 3) Elektrolizi, 4) Metal oksitlerine olan etkisi, 5) Ametal oksitlerine olan etkisi,

e) Suyun kirlenmesi,

f) Suyun temizlenmesi,

g) İçilecek suyun özellikleri,

h) Suyun damıtılması ve damıtık su.

14 — Analiz ve sentez.

15 — Eriyik.

a) Eriyiğin tarifi, eritken, eriyen,

b) Süspansiyon ve emülsiyon,

c) Eriyiklerin nevileri: 1) Seyreltik eriyik, 2) Derişik eriyik, 3) Doymamış eriyik, 4) Doymuş eriyik, 5) Aşırı doymuş eriyik,

d) Erirlik: 1) Sıcaklığın erirliğe olan etkisi, 2) Basıncın erirliğe olan etkisi, 3) Erimeyi kolaylaştırma,

e) Eriyiklerle süspansiyonların mukayesesi.

16 — Kristal ve kristalleşme hakkında kısa bilgi.

17 — Hidrojen peroksit:

a) Bileşimi,

b) Elde edilmesi,

c) Özellikleri,

d) Kullanılışı.

Atomlar, Moleküller, Formüller ve Denklemler.

18 — Dalton Atom Teorisi.

a) Maddenin korunumu kanunu,

b) Belirli ağırlık oranları kanunu,

c) Katlı oranlar kanunu,

d) Atom,

e) Atomal ağırlık,

f) Molekül,

g) Molekülsel ağırlık,

h) Formüller,

i) Elementlerin valânsı,

j) Köklerin valânsı,

k) Pozitif ve negatif valânslar,

l) Formüllerin yazılması.

19 — Denklemler:

a) Denklemlerin yazılması,

b) Denklemlerin denkleştirilmesi,

c) Kimyasal reaksiyonların tipleri.

20 — Modern atom teorisi hakkında kısa bilgi.

21 — İyon, iyonlaşma ve elektroliz hakkında kısa bilgi.

Oksitler, Asitler, Bazlar, Tuzlar:

22 — Oksitler.

a) Tarifi,

b) Önemli oksitler,

c) Anhidritler,

d) Oksitlerin elde edilmesi,

e) Oksitlerin adlandırılması.

23 — Asitler.

a) Asitlerin tarifi,

b) Özellikleri,

c) Elde edilmesi,

d) Önemli asitler,

e) Asitlerin adlandırılması.

24 — Bazlar:

a) Bazların tarifi,

b) Özellikleri,

c) Elde edilmesi,

d) Önemli bazlar,

e) Bazların adlandırılması.

25 — Tuzlar:

a) Tuzların tarifi,

b) Elde edilmesi,

c) Özellikleri,

d) Tuz tipleri,

e) Tuzların adlandırılması.

Halojenler:

26 — Halojenlerin genel özellikleri, aktiflik sıraları.

27 — Klor.

a) Bulunuşu,

b) Elde edilmesi: 1) Tuz asidinin manganez dioksitle oksitlendirilmesinden, 2) Tuz eriyiğinin elektrolizinden.

c) İzmit Klor-Alkali Fabrikası (Okuma parçası),

d) Klorun fiziksel ve kimyasal özellikleri,

e) Ağartıcı etkisi,

f) Kullanılışı.

28 — Hidroklorik asit:

a) Bulunuşu,

b) Elde edilmesi: 1) Klor ile hidrojenin doğrudan doğruya birleşmesinden, 2) Yemek tuzu üzerine sülfürik asidin etkisinden,

c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,

d) Kullanılışı,

e) Önemli klorürler.

29 — Brom:

a) Bulunuşu,

b) Elde edilmesi,

c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,

d) Kullanılışı,

e) Hidrojen bromür.

30 — İyot:

a) Bulunuşu,

b) Elde edilmesi,

c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,

d) Kullanılışı,

e) Hidrojen iyodür.

31 — Fluor:

a) Bulunuşu,

b) Elde edilmesi,

c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,

d) Hidrojen fluorür,

e) Cam hakki.

32 — Hava:

a) Havanın tarifi,

b) Havanın bir karışım olduğunun izahı,

c) Havanın önemi,
d) Havadaki asal gazlar,
e) Sıvı hava.
33 — Azot:
a) Bulunuşu,
b) Elde edilmesi,
c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
d) Azotun kullanılışı.

Azotun bileşikleri:

34 — Amonyak:
a) Bulunuşu,
b) Elde edilmesi,
c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
d) Kullanılışı.
35 — Azotun oksitleri:
a) Azot oksidül (nitrozoksit),
b) Azot monoksit,
c) Azot dioksit,
d) Azot trioksit,
e) Azot pentoksit.
36 — Nitrik asit:
a) Elde edilmesi,
b) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
c) Kullanılışı,
d) Önemli nitratlar.
37 — Azotun tesbiti:
a) Tabiat tarafından tesbiti,
b) İnsan tarafından tesbiti,
c) Azotun daimî devri.
38 — Fosfor:
a) Bulunuşu,
b) Elde edilmesi,
c) Beyaz fosfor, kırmızı fosfor ve özellikleri,
d) Kullanılışı, kibrit imali, Tekel Kibrit Fabrikası (Okuma parçası),
e) Fosforun asitleri ve önemli fosfatlar.

II. SINIF

FEN KOLU

(Haftada 3 saat)

Kükürt ve kükürt bileşikleri:
1 — Kükürt:
a) Bulunuşu,
b) Elde edilmesi, Keçiborlu Kükürt İşletmesi (Okuma parçası),
Allotropik şekilleri,
d) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
e) Kullanılışı.
2 — Hidrojen sülfür:
a) Bulunuşu,
b) Elde edilmesi,
c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
d) Kullanılışı.
3 — Kükürt dioksit:
a) Bulunuşu,
b) Elde edilmesi,
c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
d) Kullanılışı.
4 — Kükürt trioksit:
a) Elde edilmesi,
b) Özellikleri,
5 — Sülfirik asit.
a) Elde edilmesi,
b) Karabük Sülfürik Asit Fabrikası, (Okuma parçası),
c) Sülfürik asidin fiziksel ve kimyasal özellikleri,
d) Kullanılışı,
e) Önemli sülfatlar.
6 — Suni gübreler hakkında kısa bilgi (azotlu ve fosfatlı gübreler):
7 — Karbon:
a) Önemi,
b) Bulunuşu,
c) Allotropik şekilleri,
d) Kristal karbon: 1) Elmas, 2) Grafit,
e) Amorf karbon: 1) Kok, 2) Odun kömürü, 3) Kemik kömürü, 4) Aktif kömür, 5) İs.
8 — Karbonun oksitleri:
I — Karbon dioksit: a) Bulunuşu, b) Havadaki karbon dioksidin kaynağı, c) Elde edilmesi, ç) Fiziksel ve kimyasal özellikleri, d) Daimî devri, e) Kullanılması, f) Karbon dioksitle yangın söndürme, g) Karbonik asit ve önemli karbonatlar.
II — Karbon monoksit: a) Elde edilmesi, b) Fiziksel ve kimyasal özellikleri, c) Fizyolojik özellikleri, ç) Karbon monoksitle karbon dioksidin mukayesesi.
9 — Karbürler:
a) Kalsiyum karbür: 1) Elde edilmesi, 2) Özellikleri, 3) Kalsiyum siyanamit.
b) Silisyum karbür,
c) Karbon sülfür.
10 — Silisyum dioksit:
a) Silisyum dioksit ve özellikleri,
b) Silis asit ve silikatlar,
c) Cam: 1) Özellikleri, 2) Nevileri, 3) Elde edilmesi.
11 — Metaller:
a) Metallerle ametallerin mukayesesi,
b) Metallerin birbirine göre aktiflik sırası.
12 — Alaşımlar hakkında kısa bilgi ve önemli alaşımlar.

ALKALİ METALLER GRUPU

13 — Sodyum:
a) Özellikleri,
b) Elde edilmesi,
14 — Sodyum hidroksit (yakıcı sut):
a) Elde edilmesi, İzmit Klor Alkali Fabrikası (okuma parçası),
b) Özellikleri,
c) Kullanılışı.
15 — Sodyum karbonat "Soda":
a) Özellikleri,
b) Elde edilmesi,
c) Kullanılışı.
16 — Önemli sodyum bileşikleri:
a) Sodyum klorür, memleketimizin tuzlaları ve tuz istihsali.
b) Sodyum nitrat,
c) Sodyum bikarbonat.
17 — Potasyum ve bileşikleri hakkında kısa bilgi.

TOPRAK ALKALİ METALLERİ

18 — Kalsiyum:
a) Bulunuşu,
b) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
c) Kalsiyumun biyolojik önemi (Kısaca).
19 — Kalsiyum bileşikleri:
a) Kalsiyum oksit (kireç yakma),
b) Kalsiyum hidroksit (kireç söndürme)'
c) Kireç suyu,
d) Kireç südü ev kireç harcı,
e) Kalsiyum karbonat: 1) Kireçtaşı, 2) Mermer, 3) Tebeşir,
e) Kalsiyum klorür,
f) Diğer kalsiyum tuzları; 1) Ca. fosfat, 2) Ca. fluorür, 3) Ca. hipoklorit.
20 — Suların sertliği ve bu sertliğin giderilmesi (Okuma parçası),
21 — Alçıtaşı ve alçı:
22 — Mağnezyum:
a) Bulunuşu,
b) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
c) Mağnezyumun alaşımları.

TOPRAK METALLERİ

23 — Alüminyum ve bileşikleri:
a) Alüminyumun bulunuşu,
b) Elde edilmesi,
c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
d) Kullanılışı,
e) Alaşımları,
f) Termit,
g) Alüminyum oksit,
h) Alüminyum hidroksit ve alüminat.
24 — Toprak eşya (Okuma parçası):
a) Kil,
b) Porselen ve fayans,
c) Tuğla, kiremit, çanak, çömlek,
d) Memleketimizdeki toprak eşya endüstrisi.
25 — Çimento:
a) Çimentonun yapılışı,
b) Çimentonun nevileri,
c) Çimento, harç ve béton,
d) Memleketimizdeki çimento endüstrisi, (Okuma parçası).
26 — Demir:
a) Bulunuşu ve filizleri, Divriği demir filizi,
b) Elde edilmesi ve yüksek fırın,
c) Sümerbank Demir ve Çelik Endüstrisi, (Okuma parçası),
d) Pik demiri: 1) Gri pik, 2) Beyaz pik,
e) Çelik, elde edilmesi: 1) Siemens Martin çeliği, 2) Bessemer çeliği, 3) Thomas çeliği, 4) Elektro çeliği,
f) Alışımlı çelikler: 1) Manganez çeliği, 2) Krom çeliği, 3) Molibden çeliği, 4) Vanadyum çeliği, 5) Silisyum çeliği,
g) Demir ve çeliğin hayatta ve endüstrideki önemi, (Okuma parçası),
27 — Demir bileşikleri:
a) Demir oksitleri,
b) Demir sülfat,
c) Demir klorür,
d) Demir bileşiklerinde yükseltgeme (oksitleme) ve indirgeme.
28 — Bakır ve bileşikleri:
a) Bulunuşu,
b) Elde edilmesi, Etibank'ın Bakır İşletmeleri, (Okuma parçası),
c) Bakırın özellikleri,
d) Alaşımları: 1) Bronzlar, 2) Pirinçler,
e) Bakırın kullanılışı,
f) Bakırın bileşikleri: 1) Bakırın oksit ve hidroksitleri, 2) Bakır sülfat.
29 — Çinko ve bileşikleri:
a) Çinkonun bulunuşu ve elde edilmesi,
b) Fiziksel ve kimyasal özellikleri ve alaşımları,
c) Çinko oksit ve çinko hidroksit,
d) Çinkonun kullanılışı.
30 — Kurşun ve bileşikleri:
a) Bulunuşu ve elde edilmesi,

b) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
c) Kullanılışı,
c) Oksitleri,
d) Bileşikleri: 1) Kurşun sülfat, 2) Kurşun nitrat, 3) Kurşun asetat, 4) Bazik kurşun karbonat (üstübeç), 5) Kurşun sülfür.

31 — Diğer metaller:
Arsenik antimon, bizmut, nikel, kobalt, manganez, krom, kalay, civa, gümüş, (fotoğrafın esası), altın ve plâtin metallerinin özelikleri ve kullanılışları.

32 — Elementlerin devri (Periyodik) sistemi ve radyoiktivite hakkında kısa bilgi.

II. SINIF

EDEBİYAT KOLU

(Haftada 2 saat)

Kükürt ve kükürt bileşikleri:
1 — Kükürt:
a) Bulunuşu,
b) Karabük Sülfürik Asit Fabrikası, İşletmesi (Okuma parçası),
Allotropik şekilleri,
c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
d) Kullanılışı,
2 — Kükürt dioksit:
a) Bulunuşu,
b) Elde edilmesi,
c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
d) Kullanılışı.
3 — Kükürt trioksit:
a) Elde edilmesi,
b) Özellikleri,
4 — Sülfürik asit:
a) Elde edilmesi,
b) Karabük Sülfirik Asit Fabrikası, (okuma parçası),
c) Sülfürik asidin fiziksel ve kimyasal özellikleri,
d) Kullanılışı,
e) Önemli sülfatlar.
5 — Suni gübreler hakkında kısa bilgi (Azotlu ve fosfatlı gübreler).
6 — Karbon:
a) Önemi,
b) Bulunuşu,
c) Allotropik şekilleri,
d) Kristal karbon: 1) Elmas, 2) Grafit,
e) Amorf karbon: 1) Kok, 2) Odun kömürü, 3) Kemik kömürü, 4) Aktif kömür, 5) İs.
7 — Karbonun oksitleri:
I — Karbon dioksit: a) Bulunuşu, b) Havadaki karbon dioksitin kaynağı ve miktarı, c) Elde edilmesi, d) Fiziksel ve kimyasal özellikleri, e) Daimî devri, f) Kullanılması, g) Karbon dioksitle yangın söndürme, h) Karbonik asit ve önemli karbonatlar.
II — Karbon monoksit: a) Elde edilmesi, b) Fiziksel ve kimyasal özellikleri, c) Fizyolojik özellikleri, d) Karbon monoksitle karbon dioksitin mukayesesi.
8 — Karbürler:
a) Kalsiyum karbür: 1) Elde edilmesi, 2) Özellikleri, 3) Kalsiyum siyanamit.
b) Silisyum karbür,
c) Karbon Sülfür.
9 — Silisyum dioksit:
a) Silisyum dioksit ve özellikleri,
b) Silis asit ve silikatlar,
c) Cam: 1) Özellikleri, 2) Nevileri, 3) Elde edilmesi.

10 — Metaller:
a) Metallerle ametallerin mukayesesi,
b) Metallerin birbirine göre aktiflik sırası.
11 — Alaşımlar hakkında kısa bilgi ve önemli alaşımlar.

ALKALİ METALLER GRUBU

12 — Sodyum:
a) Özellikleri,
b) Elde edilmesi,
13 — Sodyum hidroksit (yakıcı sut):
a) Elde edilmesi, İzmit Klor Alkali Fabrikası (okuma parçası),
b) Özelikleri,
c) Kullanılışı,
14 — Sodyum karbonat (soda):
a) Özelikleri,
b) Elde edilmesi,
c) Kullanılışı,
15 — Önemli sodyum bileşikleri:
a) Sodyum klorür, memleketimizin tuzlaları ve tuz istihsali,
b) Sodyum nitrat.
c) Sodyum bikarbonat.
16 — Potasyum ve bileşikleri hakkında kısa bilgi:

TOPRAK ALKALİ METALLERİ

17 — Kalsiyum:
a) Bulunuşu,
b) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
c) Kalsiyumun biyolojik önemi (kısaca),
18 — Kalsiyum bileşikleri:
a) Kalsiyum oksit (kireç yakma),
b) Kalsiyum hidroksit (kireç söndürme),
c) Kireç suyu,
d) Kireç sütü ve kireç harcı,
e) Kalsiyum karbonat: 1) Kireçtaşı, 2) Mermer, 3) Tebeşir,
f) Kalsiyum klorür,
g) Diğer kalsiyum tuzları: 1) Ca. fosfat, 2) Ca. fluorür, 3) Ca. hipoklorit.
19 — Suların sertliği ve bu sertliğin giderilmesi (Okuma parçası).
20 — Alçıtaşı ve alçı.

TOPRAK METALLERİ

21 — Alüminyum ve bileşikleri:
a) Alüminyumun bulunuşu,
b) Elde edilmesi,
c) Fiziksel ve kimyasal özellikleri,
d) Kullanılışı,
e) Alaşımları,
f) Termit,
g) Alüminyum oksit,
h) Alüminyum hidroksit ve alüminat.
22 — Toprak eşya (Okuma parçası):
a) Kil,
b) Porselen ve fayans,
c) Tuğla, kiremit, çanak, çömlek,
d) Memleketimizdeki toprak eşya endüstrisi.
23 — Çimento:
a) Çimentonun yapılışı,
b) Çimentonun nevileri,
c) Çimento, harç ve beton,
d) Memleketimizdeki çimento endüstrisi (okuma parçası).
24 — Demir:
a) Bulunuşu ve filizleri. Divriği demir filizi,
b) Elde edilmesi ve yüksek fırın,

c) Sümerbank Demir ve Çelik Endüstrisi, (Okuma parçası),
d) Pik demiri: 1) Gri pik, 2) Beyaz pik,
e) Çelik, elde edilmesi: 1) Siemens Martin çeliği, 2) Bessemer çeliği, 3) Thomas çeliği, 4) Elektro çeliği,
f) Alaşımlı çelikler: 1) Manganez çeliği, 2) Krom çeliği, 3) Molibden çeliği, 4) Vanadyum çeliği, 5) Silisyum çeliği,
g) Demir ve çeliğin hayatta ve endüstrideki önemi.
25 — Demir bileşikleri:
a) Demirin oksitleri,
b) Demir sülfat,
c) Demir klorür,
d) Demir bileşiklerinde yükseltgeme (oksitleme) ve indirgeme.
26 — Bakır ve bileşikleri:
a) Bulunuşu,
b) Elde edilmesi, Etibank'ın Bakır İşletmeleri, (Okuma parçası),
c) Bakırın özellikleri,
d) Alaşımları: 1) Bronzlar, 2) Pirinçler,
e) Bakırın kullanılışı,
f) Bakırın bileşikleri: 1) Bakırın oksit ve hidroksitleri, 2) Bakır sülfat.
27 — Çinko ve bileşikleri:
a) Çinkonun bulunuşu ve elde edilmesi,
b) Fiziksel ve kimyasal özellikleri ve alaşımları,
c) Çinko oksit ve çinko hidroksit,
d) Çinkonun kullanılışı.
28 — Kurşun hakkında kısa bilgi.
29 — Diğer metaller:
Bizmut, nikel, manganez, krom, kalay, civa, gümüş (fotoğrafın esası), altın ve plâtin metallerinin özellikleri ve kullanılışları.
30 — Elementlerin devri (Periyodik) sistemi ve radyoaktivite hakkında kısa bilgi.

III. SINIF

FEN KOLU

(Haftada 3 saat)

Organik Komya:

1 — Organik kimya hakkında genel bilgi.
2 — Organik maddeler ve organik bileşikler.
3 — Bunların sınıflandırılması:
a) Parafinden: metan, kloroform, iyodoform, karbon tetraklorür,
b) Olefinden: etilen, brometilen,
c) Asetilen.

ALİFATİK HİDROKARBONLAR

Hidrokarbonlar ve bunların sınıflandırılması:
4 — Kauçuk:
a) Doğal kauçuk,
b) Sentetik kauçuk,
c) Kauçuğun vulkanize edilmesi ve kauçuğun önemi.
5 — Yakacaklar:
a) Yakacağın tarifi,

b) Katı yakacaklar: 1) Tabiî olanlar: Odun, trup, linyit, taş kömürü, antrasit, 2) Suni olanlar: Odun kömürü, sömikok, kok, biriket. Zonguldak ve Karabük Kok Fabrikaları (Okuma parçası),

c) Sıvı yakacaklar: 1) Tabiî olanlar: Petrol ve ürünleri, 2) Suni olanlar: Krakink ürünleri, hidrojenleme ürünleri, kataliz ürünleri,

ç) Gaz yakacaklar: 1) Tabiî olanlar: Yer gazları, 2) Suni olanlar: Havagazı, jeneratör gazı, sugazı, karışık gaz. Zonguldak Sömikok ve Karabük Kok Fabrikaları, (Okuma parçası).

6 — Alev:

a) Alevin mahiyeti,

b) Alevin rengi,

c) Bunsen beki ve alevinin kısımları,

ç) Mum alevinin kısımları.

7 — Alkoller:

a) Metilalkol,

b) Etilalkol ve alkolik mayalanma, ispirto elde edilmesi, Tekel Genel Müdürlüğü İsporto Endüstrisi, karpit ve sülfit ispirtosu, (okuma parçası),

c) Alkollü içkiler ve Tekel Genel Müdürlüğünün şarap, bira, likör ve rakı fabrikaları, (okuma parçası),

ç) İzomeri,

d) Çok değerli alkoller: 1) Glikol, 2) Gliserin.

8 — Eterler:

a) Eterlerin elde edilmesi,

b) Adi eter: Özellikleri ve kullanılışı.

9 —Aldehit ve ketonlar:

a) Formaldehit,

b) Asetaldehit,

c) Aseton.

ORGANİK ASİTLER

10 — Bir değerli organik asitler (yağ asitleri):

a) Formik asit,

b) Asetik asit,

c) Butirik asit, palmitik asit, stearik asit.

11 — İki değerli organik asitler: Okzalik asit.

12 — Bir ve çok değerli oksi asitler:

a) Karbonik asit,

b) Üre,

c) Süt asidi,

ç) Optik aktiflik ve izomeri,

d) Malik asit,

d) Tartarik asit,

f) Sitrik asit,

13 — Esterler:

a) Esterler hakkında genel bilgi,

b) Organik asitlerin esterleri: Etil asetat, izoamilasetat, ananas esteri ve bal mumu,

c) Nitrik asidin esterleri: Gliserin tirinitrat, (Nitrogliserin), dinamit.

14 — Yağlar:

a) Bitkisel ve hayvansal yağlar,

b) Yağların bileşimi,

c) Özellikleri ve besin değerleri,

ç) Margarin ve hidrojenlenmiş yağ,

d) Mumlar.

15 — Sabun ve sabun endüstrisi (okuma parçası):

16 — Kuruyan yağlar, yağlı boyalar ve vernikler.

KARBONHİDRATLAR

17 — Karbonhidratlar hakkında genel bilgi.

18 — Monosakkaritler:

a) Glikoz (üzüm şekeri, dekstroz),

b) Levüloz (meyva şekeri, früktoz);

19 — Disakkaritler:

a) Sakkaroz (kamış şekeri),

b) Kamış şekerinin şeker kamışından ve şeker pencarından elde edilmesi ve şeker fabrikalarımız (Okuma parçası),

c) Laktoz (süt şekeri),

ç) Maltoz (malt şekeri),

d) Sellobiyoz (sellüloz şekeri).

20 — Polisakkaritler:

a) Nişasta: 1) Özellikleri, 2) Elde edilmesi, 3) Özümleme ve faydaları, 4) Nişasta dekstrini, 5) Glikojen, 6) Nişastanın besin değeri,

b) Sellüloz: 1) Bulunuşu, 2) Elde edilmesi,

c) Kâğıt ve kâğıt endüstrisi, Sümerbank'ın İzmit Sellüloz ve Kağıt Fabrikaları, (Okuma parçası).

ç) Sellülozdan elde edilen yapma maddeler (okuma parçası): 1) Sellüloz tirinitrat, 2) Sellüloit, 3) Nitrolâk, 4) Sellofan, 5) Merserize pamuk, 6) Vulkan fiber, 7) Yapma deri, 8) Sellon,

d) Suni ipek: 1) Sellüloz nitrat ipeği, 2) Sellüloz asetat ipeği, 3) Bakır ipeği, 4) Viskoz ipeği, ve Sümerbank'ın Gemlik Suni İpek ve Sellüloz Yünlü Fabrikası, (Okuma parçası),

e) Naylon ve diğer yapma iplikler,

f) Sümerbank'ın İplik ve Dokuma Fabrikaları, (Okuma parçası).

21 — Aminler.

22 — Amino asitler,

23 — Proteinler.

AROMATİK HİDROKARBONLAR

24 — Maden kömürü katranının damıtılması;

25 — Benzin, benzol:

a) Elde edilmesi,

b) Özellikleri ve kullanılışı,

c) Benzin bileşikleri,

ç) Diğer aromatik hidrokarbonlar: 1) Toluen, 2) Ksilen, 3) Naftalin, 4) Antrasen.

26 — Aromatik nitro ve amino bileşikler:

a) Nitro benzen, tirinitotoluen,

b) Nitrolama.

27 — Fenoller:

a) Bir değerli fenoller: 1) Fenik asit, 2) Krezoller, 3) Pikrik asit,

b) İki ve üç değerli fenoller hakkında kısa bilgi.

28 — Aromatik alkoller, aldehitler ve asitler:

a) Benzil alkol,

b) Benzil aldehit,

c) Benzoik asit,

ç) Ftalik asit,

d) Salisilik asit,

e) Gallik asit,

f) Tanen tanin ve sepi maddesi olarak kullanılması.

29 — Plâstikler (okuma parçası):

a) Fenol reçinesi (Bakalit),

b) Kazein reçinesi (Galait),

c) Üre reçinesi,

ç) Vinil bileşikleri.

III. SINIF

EDEBİYAT KOLU

(Haftada 1 saat)

Organik Kimya:

1 — Organik kimya hakkında genel bilgi,

2 — Organik maddeler ve organik bileşikler,

3 — Organik kimyanın sınıflandırılması.

ALİFATİK HİDROKARBONLAR

Hidrokarbonlar ve bunların sınıflandırılması:

a) Parafinden: Metan, kloroform, iyodoform, karbon tetra klorür,

b) Olefinden: etilen, brometilen,

c) Asetilen.

4 — Kauçuk:

a) Doğal kauçuk,

b) Sentetik kauçuk,

c) Kauçuğun vulkanize edilmesi ve kauçuğun önemi,

5 — Yakacaklar:

a) Yakacağın tarifi,

b) Katı yakacaklar: 1) Tabiî olanlar: Odun, trup, linyit, taş kömürü, antrasit, 2) Suni olanlar: Odun kömürü, sömikok, kok, biriket. Zonguldak ve Karabük Kok Fabrikaları (okuma parçası),

c) Sıvı yakacaklar: 1) Tabiî olanlar: Petrol ve ürünleri, 2) Suni olanlar: Krakink ürünleri, kataliz ürünleri,

d) Gaz yakacaklar: 1) Tabiî olanlar: Yer gazları, 2) Suni olanlar: Havagazı, jeneratör gazı, karışık gaz, Zonguldak Sömikok ve Karabük Kok Fabrikaları, (Okuma parçası).

6 — Alkoller:

a) Etilalkol ve alkolik mayalanma, isporto elde edilmesi, Tekel Genel Müdürlüğü, İspirto Endüstrisi, karpit ve sülfit ispirtosu, (okuma parçası),

b) Alkollü içkiler ve Tekel Genel Müdürlüğünün şarap, bira ve rakı fabrikaları (Okuma parçası),

c) İzomeri,

d) Çok değerli alkoller: 1) Glikol, 2) Gliserin.

7 — Eterler:

a) Eterlerin elde edilmesi,

b) Adi eter: Özellikleri ve kullanılışı.

8 — Aldehit ve ketonlar:

a) Asetaldehit,

b) Aseton.

ORGANİK ASİTLER

9 — Bir değerli organik asitler (yağ asitleri):

a) Asetik asit,

b) Butirik asit, palmitik asit, stearik asit.

10 — Esterler:

a) Esterler hakkında genel bilgi,

b) Organik asitlerin esterleri: Etil asetat, bal mumu,

c) Nitrik asidin esterleri: Gilserin trinitrat, (nitrogliserin) dinamit.

11 — Yağlar:

a) Bitkisel ve hayvansal yağlar,

b) Yağların bileşimi,

c) Özellikleri ve besin değerleri,

d) Margarin ve hidrojenlenmiş yağ,

e) Mumlar.

12 — Sabun ve sabun endüstrisi (Okuma parçası).

13 — Kuruyan yağlar, yağlı boyalar ve vernikler.

KARBONHİDRATLAR

14 — Karabonhidratlar hakkında genel bilgi.

15 — Monosakkaritler:

a) Glikoz (üzüm şekeri, dekstroz),

b) Levüloz (meyva şekeri, früktoz),

16 — Disakkaritler:

a) Sakkaroz (kamış şekeri),

b) Kamış şekerinin şeker kamışından ve şeker pancarından elde edilmesi ve şeker fabrikaları (Okuma parçası),

c) Laktoz (süt şekeri),

d) Maltoz (malt şekeri),

e) Sellobiyoz (sellüloz şekeri).

17 — Polisakkaritler:

a) Nişasta: 1) Özellikleri, 2) Elde edilmesi, 3) Özümleme ve faydaları, 4) Nişasta dekstrini, 5) Glikojen, 6) Nişastanın besin değeri,

b) Sellüloz: 1) Bulunuşu, 2) Elde edilmesi,

c) Kâğıt ve kâğıt endüstrisi, Sümerbank'ın İzmit Sellüloz ve Kâğıt Fabrikaları, (Okuma parçası),

d) Sellülozdan elde edilen yapma maddeler (Okuma parçası): 1) Sellüloz trinitrat, 2) Sellüloit, 3) Sellofan, 4) Merserize pamuk, 5) Sellon,

e) Suni ipek: Sellüloz asetat ipeği,

f) Naylon ve diğer yapma iplikler,

g) Sümerbank'ın iplik ve dokuma fabrikaları (Okuma parçası).

AROMATİK HİDROKARBONLAR

18 — Maden kömürü katranının damıtılması:

19 — Benzin, benzol:

a) Elde edilmesi,

b) Özelikleri ve kullanılışı,

c) Benzen bileşikleri,

d) Diğer aromatik hidrokarbonlar: Toluen, naftalin.

20 — Aromatik nitro ve amino bileşikler:

Nitro benzen, trinitrotoluen,

21 — Fenoller:

a) Bir değerli fenoller: 1) Fenik asit, 2) Krezoller, 3) Pikrik asit,

b) İki ve üç değerli fenoller hakkında kısa bilgi.

YABANCI DİL

I. SINIF

(Haftada 5 saat)

İngilizce: Vekâletçe kabul edilen İngilizce ders kitapları serilerinden birinin ikinci kitabı tekrarlandıktan sonra üçüncü kitaptan öğretime devam olunacaktır.

Fransızca: Vekâletçe kabul edilen Fransızca ders kitapları serilerinden birinin ikinci kitabı tekrarlandıktan sonra üçüncü kitaptan öğretime devam olunacaktır.

Almanca: Vekâletçe bastırılan Almanca ders kitaplarından ikincisi tekrarlandıktan sonra üçüncü kitaptan öğretime devam olunacaktır.

Resim, Müzik ve Sanat Tarihi yerine ikinci bir yabancı dili alacak öğrenciler Vekâletçe kabul edilen serilerden birinin birinci kitabını kullanacaklardır.

YABANCI DİL

II. SINIF

FEN VE EDEBİYAT KOLLARI

(Haftada, Fen Kolunda 4, Edebiyat Kolunda 5 saat)

İngilizce: Vekâletçe kabul edilen İngilizce ders kitapları serilerinden daha önceki sınıfta seçilmiş olan birinin üçüncü kitabı tamamlandıktan sonra Vekâletçe bastırılmış olan İngilizce Ders Kitabı IV e başlanacaktır.

Fransızca: Vekâletçe kabul edilen Fransızca Ders Kitapları serilerinden daha önceki sınıfta seçilmiş olan birinin üçüncü kitabı tamamlandıktan sonra Vekâletçe bastırılmış olan Fransızca Ders Kitabı IV e başlanacaktır.

Almanca: Vekâletçe bastırılan Almanca Ders Kitaplarından üçüncüsü tamamlandıktan sonra dördüncüye geçilecektir.

Resim, Müzik ve Sanat Tarihi yerine ikinci bir yabancı dili alacak öğrenciler, Vekâletçe kabul edilen serilerden birinin birinci kitabını tamamladıktan sonra ikinci kitaba geçeceklerdir.

YABANCI DİL

III. SINIF

FEN VE EDEBİYAT KOLLARI

(Haftada, Fen Kolunda 4, Edebiyat Kolunda 5 saat)

İngilizce: Vekâletçe bastırılmış olan İngilizce Ders Kitabı IV e devam edilecektir.

Fransızca: Vekâletçe bastırılmış olan Fransızca Ders Kitaplarından dördüncüsü tamamlandıktan sonra beşinci kitaba geçilecektir.

Almanca: Vekâletçe bastırılmış olan Almanca Ders Kitaplarından dördüncüsü tamamlandıktan sonra beşinci kitaba geçilecektir.

Resim ve Müzik yerine ikinci bir yabancı dili alacak öğrenciler, Vekâletçe kabul edilen serilerden birinin ikinci kitabını tamamladıkları takdirde üçüncü kitaba başlıyacaklardır.

N O T: Bütün sınıflarda öğretmenler öğrencilerin genel seviyesine göre bahis konusu kitapların bir üst sınıfta okunanlarını da seçmekte serbesttirler. Ayrıca bütün öğretim sırasında, öğrenci seviyesine uygun yardımcı kitaplardan da faydalanılacaktır. Öğretmenlerin okuttukları yabancı dilde bu nevi yardımcı kitapları arayıp bulmaları ve bunları okuma hususunda öğrencilere rehberlik etmeleri gerekir.

BEDEN EĞİTİMİ

I. SINIF

(Haftada 1 saat)

I. SERBEST HAREKETLER:

1 — Düzen alıştırmaları: Dizilme, sıralanma ve hizalar, yerinde ve yürürken şekil değiştirmeler, takım cephesiyle yürüyüşler, dağınık halde düzenli sıralanmalar ve yayılmalar;

2 — Yürüyüş ve koşu şekilleri: Ayakta, hamlede, çömelik, diz üstü ve çeşitli dört ayak duruşlarında adım ve tempo değişiklikleriyle yürüyüş, koşu ve sıçrama tertipleri (Ritim ve takt sağlıyan çeşitli araç ve melodilerle, bilhassa kızlar için);

3 — Hareketlere temel olan duruşlarda ve güçleştirilmiş tâli şekillerinde (adım, dizüstü duruş, bükülü oturuş, yüzüstü yatış...) Kol, bacak, gövde ve baş hareketleri...

Kol ve bacak hareketleri:

a) Omuz ve kalça çemberiyle kol ve bacak eklemlerini yumuşatıcı ve işletici, kuvveti bir anda kullanma yeteneğini sağlayıcı (sallanma, savurma, fırlatma, itme, çekme, çevirme ve döndürme gibi) kol ve bacak hareketleri;

b) Omuz ve kalça çemberini ve bacakları saran kas gruplarını geliştirici, kuvvetlendirici (kaldırma, açma, uzatma, bükme, germe ve dayanma gibi) kol ve bacak hareketleri;

Gövde hareketleri:

a) Omurga ve göğüs kafesi eklemlerini işletici ve açıcı, gövdeyi boyun, sırt, göğüs, karın ve yan kas gruplarını geliştirici değerde öne, geriye, yanlara bükme, döndürme ve çevirmelerle esnetme, gerilme ve boşalmalar;

b) Omurganın tabii kıvrımlarını, gövde kaslarının statik çalışmalariyle normal halde tutan düzeltici değerdeki duruşlar (ters ve yüz bank, cephe, öne ve yana hamle, plânör duruşları, değişik kol tutuşlariyle gövde uzatmaları, bacaklar açık ve kapalı dik duruşlar gibi).

Baş hareketleri:

Boyun eklemlerini işletici değerde çevirme, bükme ve döndürmeler, ense kaslarını geliştirici dirençli baş hareketleri;

Eşli hareketler:

Ortaokul III. sınıf programında belirtilen esaslara göre bu sınıftaki öğrencilerin seviyesine uygun çeşitli hareketler, türlü taşıma şekilleri;

4 — Dengeler: Ortaokul III. sınıfta yapılanlarla beraber öne ve arkaya plânör, terazi, tek diz ve elde bank gibi çeşitli denge hareketleri.

II. ARAÇLA HAREKETLER:

1 — Atlama ipi ile: Temel veya tâli duruşlarda kol ve bacağı iple tesbit ederek veyahut ipin sallanma hızından faydalanarak yapılan çeşitli hareket tertipleri, ipi çeşitli yönler ve şekillerde çevirmek suretiyle değişik duruşlarda tek veya eşli bir veya iki ayakla yürüyüş, koşu ve sıçramalar;

2 — Lâstik topla (kızlar için); tek veya eşli, durarak veya çeşitli yürüyüş ve hareket şekilleri içinde topu değişik yönlere sallama, atıp tutma ve sürmeler;

3 — Cimnastik kasnağı (çemberi) ile (kızlar için); değişik yönlerde kolda çevirmeler, atış ve tutuşlar, yerde çevirmeler, içinden geçmeler, değişik tutuşla gövde hareketleri;

4 — Cimnastik değnekleriyle (1 m.

uzunluğunda, 1-3 cm. çapında): Değişik vaziyetlerde tutarak çeşitli gövde hareketleri, atış ve tutuşlar, denge hareketleri, çekme ve itmeler, üzerinden atlamalar;

5 — Lobut ile (kızlar için 36 cm. uzunluğunda ve 300 gr. ağırlığında; erkekler için 40 cm. uzunluğunda ve 400 gr. ağırlığında): Çeşitli duruşlarda lobutu sabit tutmak veya çevirmek suretiyle ağırlık ve hızından faydalanarak basit kol ve gövde hareketleri;

6 — Saplı topla (1 kg.): Çeşitli duruşlarda, çeşitli yönlerde çevirme ve savurmalarla ilgili hareketler, uzağa atışlar;

7 — Sağlık topu ile (kızlar için 2 kg. erkekler için 3 kg.): Değişik duruşlarda top alıp vermeler; atış ve tutuşlar (tek veya eşli); topla gövde hareketleri, denge hareketleri.

III. ARAÇTA HAREKETLER:

1 — Yatay parmaklıkta: Eşli, eşsiz tırmanma, asılma, dayanma, sullanma ve esnetmeler, yaylanmalar, ihtiyaca uygun düzeltici değerde hareketler;

2 — Yatay ağaçta: Asılma, dayanma, sallanma ve esnetmeler, denge karakterli hareketler;

3 — İp merdivende, sabit eğik merdivende: tırmanma ve basit asılmalar;

4 — Dik halatta (erkekler için 4-5 m., kızlar için 3-4 m. ye kadar), Tırmanmalar, sallanmalar, iki halat arasında yerden hız alarak dönmeler (takla), hız alarak engeller üzerinden aşmalar;

5 — Cimnastik çerçevesinde: Dik, yan ve çapraz geçmeler;

6 — Cimnastik sırasında (düz ve eğik): Üzerinden atlamalar, dayanmalar, vücut bölümlerini tesbit ederek çeşitli gövde hareketleri, elde veya baş üstünde bir şey taşıyarak veya engeller üzerinden aşarak denge yürümeleri;

7 — Denge kalasında (omuz yüksekliğinde): Değişik yürüyüşler (ileri, geri, yan, çömelik, dört ayak, hamle), elde ve baş üstünde bir şey taşıyarak veya kalas üzerine konan engellerden aşarak yürüyüşler;

8 — Koyunda (göğüs yüksekliğinde): Bacaklar açık ve çömelik atlama, ellere dayanarak üstüne çıkıp uçma, arka arkaya aynı yükseklikte iki koyundan bacaklar açık atlama (yalnız erkekler);

9 — Kasada (kalça yüksekliğinde, uzunluğuna): Takla, bacaklar açık atlama (yalnız erkekler), türlü aşmalar, (kalça yüksekliğinde yanlamasına), ellere dayanarak yüz ve sırt kasaya dönük yan atlama, çömelik atlama, türlü aşmalar.

IV. YER (MİNDER) HAREKETLERİ:

Tek ve eşli takla terkipleri, az yardımla elüstü (amut) duruşu denemeleri, el-baş üstü duruşu, tanklar, alçak canlı köprü, güvercin taklası, değişik köprüye düşme çalışmaları, basit yunus atlaması, dayanmalı perendeye hazırlık (yardımcı ile ve yalnız erkeklere).

V. SPOR ALIŞTIRMALARI:

1 — Koşular:

a) 100 metreye kadar sürat koşuları ve bayrak yarışları (kızlar için 80 m.);

b) 5 dakikayı aşmıyan süreli grup koşuları (kızlar için 4 dakika);

c) Arada yürüyüş fâsılaları verilen 7 dakika (kızlar için 5 dakika) süreli yürüyüş-koşu tertipleri;

d) Yolu üzerinde engeller de bulunan kır koşuları.

2 — Atlamalar:

a) Hız alarak yüksek atlama;

b) Durarak ve hız alarak uzun atlama;

c) Tabiî engeller üzerinden uzun, yüksek ve derinliğine atlamalar.

3 — Atmalar:

a) Fırlatma topu (80 gr.lık) ile hedefe ve uzağa atışlar (kızlar için);

b) Sağlık topu: (erkekler için 2 kg., kızlar için 1 kg.) ile atışlar;

c) Saplı top (1 kg.) ile atışlar;

d) 4-5 kg.lık gülle veya taş atmalar (kızlar için 3-4 kg.).

VI OYUNLAR:

1 — Küçük eğitsel oyunlar: a) Koşu oyunları, b) Top oyunları ve stafetleri, c) Mücadele oyunları;

2 — Spor oyunlarına hazırlayıcı küçük oyunlar: Yakan top, süvari topu, sepet topu, on top oyunu, yumruk topu gibi...

3 — Spor oyunları: (Gereğince oyun kuralları ve alan ölçüleri, sınıf seviyesi ve cins farkları göz önünde tutularak ayarlanmak üzere) voleybol, basketbol, salon ve saha el topu;

4 — Çevre imkânlarına göre ritmik ve işletici karakterleriyle hareket değeri ve okula uygunluğu olan müzikli, müziksiz, halk oyunları ve mahallî oyunlar.

II. SINIF

(Haftada 1 saat)

I. SERBEST HAREKETLER:

1 — Düzen alıştırmaları: Bundan evvelki sınıfta yapılanların tekrarı ve daha mürekkep şekilleri: (Daha düzgün ve daha kısa zamanda yapılması istenecektir);

2 — Yürüyüş ve koşu şekilleri: Adım ve tempo değişiklikleriyle yürüyüş, koşu ve sıçrama terkipleri (bilhassa kızlarda değişik ritim ve takt istiyen çeşitleri tercih edilir);

3 — Hareketlere temel olan duruşlarda ve güçleştirilmiş tâli şekillerinde yapılan vücut hareketleri (bundan evvelki sınıfın programında belirtilen esaslara göre daha doğru ve tesirli şekilleriyle çeşitli kol, baş, gövde ve bacak hareketleri ve eşli temrinler);

4 — Dengeler: Bundan evvelki sınıfın programında belirtilen esaslara göre yapılacak hareketler ve bileşik şekilleri.

II. ARAÇLA HAREKETLER:

1 — Atlama ipi ile: Geçen yıl yapılanların tekrarı ve daha bileşik şekilleri(bilhassa kızlarda daha düzgün ve daha ritmik özelliğiyle);

2 — Lâstik topla (kızlar için): Evvelce yapılanların tekrarı ve müzikle yapılan bileşik şekilleri;

3 — Cimnastik kasnağı (çemberi) ile (kızlar için): Evvelce yapılanlarla benzerleri ve müzik yardımiyle yapılan çeşitli bileşmeleri;

4 — Cimnastik değneği ile: Evvelce yapılanların benzerlerinin tekrarı, daha düzgün ve daha bileşik şekilleri;

5 — Lobut ile: Bundan evvelki sınıfın programında belirtilen esaslara göre, çeşitli duruşlarla lobutu sabit tutmak ve çevirmek suretiyle ağırlık ve hızından faydalanarak savurma, çevirme ve sallamalarla kol, bacak ve gövde hareketleri, müzik yardımiyle hareket kompozisyonları;

6 — Saplı topla: Evvelce yapılanların tekrarı ve daha düzgün şekilleri;

7 — Sağlık topu ile: Tek, eşli veya grup halinde alıp verme, atıp, tutma ve çeşitli gövde hareketleri, dengeler;

8 — Gülle ile yalnız erkekler için (3-4 kg.lık); Tek veya eşli, çeşitli duruşlarda alıp verme, atıp tutma, sallanma v.b. hareketler.

III. ARAÇTA HAREKETLER:

1 — Yatay parmaklıkta: Geçen yıl yapılanların daha düzgün ve güç şekilleriyle beraber sarkma ve atlamalar (Düşmeler, inmeler);

2 — Yatay ağaçta: Yüksekliği sınıf seviyesine göre ayarlanarak asılma, sallanma, dayanma, üzerinden aşma, basit ve bileşik denge hareketleri;

3 — İp merdivende, sabit eğik merdivende: Kol ve bacak yardımı ile, yalnız kollarla (erkeklere) tırmanma, asılma ve sallanmalar;

4 — Dik ve eğik halatta: Kol ve bacak yardımiyle veya yalnız kollarla (erkeklere) tek ve çift halata tırmanmalar, sallanmalar, halattan halata geçmeler, çift halatta dönmeler (taklalar), hız alarak engel atlamalar, eğik halatta kol ve bacak yardımiyle basit asılma ve tırmanmalar (yalnız erkeklere);

5 — Cimnastik çerçevesinde: Dik, yan ve çapraz geçmeler;

6 — Cimnastik sırasında (ters ve yüz, düz ve eğik): Dayanmalar ve dayanarak atlamalar, aşmalar, türlü duruşlarda çeşitli gövde hareketleri, basit ve bileşik türlü şekillerde denge yürümeleri, ağırlık taşımalar;

7 — Denge kalasında (baş yüksekliğinde): Çeşitli yürüyüşler, kalas üzerinde canlı ve cansız engellerden aşmalar;

8 — Koyunda: Adımla üzerine basıp aşmalar, iki elle dayanarak üstüne çıkıp uçma, bacaklar açık ve çömelik atlama, ters atlama denemeleri(yalnız erkeklere);

9 — Kasada (kalça yüksekliğinde, uzunluğuna): Bacaklar açık atlama, öne ve arkaya takla, üstüne çıkıp ucundan dayanmalı perende (yardımcı ile), binme oturuşunda ellere dayanarak bacaklarla hız alıp ayakları birleştirme ve yana atlama veya bu hızla kasa üstünde dönüşler, (yanlamasına) çömelik, bacaklar açık (yalnız erkeklere) atlama ve türlü aşmalar, ellere dayanarak yüz veya sırt kasaya dönük yan atlamalar, üstünden yunus atlaması, yüksek kasadan herhangi bir şekilde aşma.

IV. YER (MİNDER) HAREKETLERİ:

Bundan evvelki sınıflarda yapılan alıştırmalar ve onların daha düzgün ve doğru şekilleriyle beraber elüstü (amut) duruşu, yunus atlaması, dayanmalı perende, yardımcılı perende alıştırmaları, eğlenceli, eşli ve grup halinde çalışmalar, (üçlü tank, tavada balık, kaz kızartması, yengeç yürüyüşü, uçan balık, canlı köprü, Roma arabası... gibi), çeşitli piramit denemeleri (bütün bu hareketlerde kız ve erkek öğrenci özellikleri göz önünde tutulacaktır.)

V. SPOR ALIŞTIRMALARI:

1 — Koşular:

a) 100 metreyi aşmıyan sür'at yarışmaları ve çeşitli bayrak yarışları (kızlar için 80 m.);

b) 7 dakikayı aşmıyan süreli grup koşuları (kızlar için 5 dakika);

c) Arada yürüyüş fâsılaları verilen 10 dakika süreli yürüyüş ve koşu terkipleri (kızlar için 7 dakika);

d) Tabiî engelleri bulunan yol üzerinde kır koşuları;

2 — Atlamalar:

a) Hız alarak yüksek atlama (değişik stil denemeleri);

b) Durarak ve hız alarak uzun atlama (teknik ve stil);

c) Sırıkla atlamaya hazırlık çalışmaları (önce halat, sonra sırık ile ve yalnız erkeklere);

d) Tabiî engeller üzerinden uzun, yüksek ve derinliğine (yalnız erkeklere) atlama;

3 — Atlamalar: Gülle, disk, cirit atma (serbest ve tekniğine uymaya çalışılarak).

IV. OYUNLAR:

a) Küçük eğitsel oyunlar (koşu oyunları, stafet yarışları, top oyunları, mücadele oyunları);

b) Spor oyunlarına hazırlayıcı küçük oyunlar;

c) Spor oyunları (Voleybol, basketbol, salon ve saha el topu);

d) Ritmik ve işletici karakteriyle hareket değeri ve okula uygunluğu olan müzikli ve müziksiz halk oyunları ve mahallî oyunlar.

III. SINIF

(Haftada 1 saat)

I. SERBEST HAREKETLER:

Düzen alıştırmaları, yürüyüş ve koşu şekilleri, hareketlere temel olan duruşlarda ve güçleştirilmiş tâli şekillerinde kol, bacak, gövde ve baş hareketleri, birbirine eklenen hareket serileri, güçleştirilmiş denge hareketleri.

II. ARAÇLA HAREKETLER:

Kızlar için: Atlama ipi, lâstik top, çember, lobut... Erkekler için: Gülle, sağlık topu, lobut, saplı top, cimnastik değneği... gibi âletlerle yapılan çeşitli hareketler.

III. ARAÇTA HAREKETLER:

Yatay parmaklık, ip merdiven, sabit ve eğik merdiven, dik ve eğik halata tırmanma, sallanma, asılma, aşma, esnetmeler; cimnastik çerçevesinde, her çeşit geçmeler; cimnastik sırasında atlamalar, dayanmalar, vücut bölümlerini tesbit ederek çeşitli hareketler, denge yürüyüşleri; denge kalası ve yatay ağaçta asılmalar, dönmeler, çeşitli usullerle çıkışlar, değişik yürüyüşler ve çeşitli denge hareketleri; koyundan, kasadan ve beygirden çeşitli atlamalar, (Araçta çalışmalarda kız ve erkeklerin özellikleri göz önünde tutularak kızlarda araçlar daha alçak seviyede kullanılacak ve fazla kuvveti gerektiren hareketlerden ziyade ritim, yumuşaklık ve güzellik belirten hareketler istenecektir).

IV. YER (MİNDER) HAREKETLERİ:

Taklalar, serbest amuda kalkma, istinatlı perende, havada yardımcılı perende (erkekler için), kipeler, pramitler (erkekler için), köprüler, eşli veya grup halinde eğlenceli hareketler;

V. SPOR ALIŞTIRMALARI:

1 — Koşular: a) Düz koşular, b) Bayrak koşuları, c) 8 dakikayı aşmıyan grup halinde süreli koşular (kızlar için 6 dakika); d) Tabiî ve nizamî engeller kullanarak engelli koşular.

2 — Atlamalar: a) Çeşitli stillerle hız alarak yüksek atlama, b) durarak ve hız alarak uzun atlama (durarak atlama sert zemin üzerinde yapılmıyacaktır), c) Tabiî engeller üzerinden yüksekliğine ve derinliğine atlama.

3 — Gülle, disk, cirit, saplı top, sağlık topu atma.

4 — Mevsim, çevre, saha ve malzeme ve diğer imkân ve şartlara göre futbol, güreş, boks, eskrim, bisiklet, yüzme, kürek çekme (kızların yapabilecekleri) sporları.

IV. OYUNLAR:

Bundan evvelki sınıfın programında belirtilen esaslara göre çalışmalara devam edilecek, evvelce gösterilmiyen oyunlar öğretilecek, küçük oyunların kurullarında değişiklik yapılarak daha güçleştirilecek, spor oyunları hakikî kurallarına göre oynatılacak, oyun gruplarını idare etme denemeleri yaptırılacaktır.

VII. İLK YARDIM (TEORİK VE PRATİK):

Sporda veya umumiyetle kaza ve yaralanmalarda alınacak ilk yardım tedbirleri, vücudun muhtelif yerlerindeki yaraları sarma usulleri, hasta ve yaralı taşıma çeşitleri, can kurtarma usulleri.

VIII. SPORTİF ÖĞÜT VE BİLGİLER:

Spor ahlâkı, iyi bir sporcuda aranan vasıflar, sporların teknik, taktik ve kaideleriyle müsabaka tertiplerine ait basit bilgiler.

MİLLÎ SAVUNMA (1)

HARB
I. SINIF

(Haftada 1 saat)

1. Millî Savunma: (Yılda 3 saat)

a) Millî Savunmanın tarifi.

b) Millî Savunmanın mânası, şümulü ve hedefi.

c) Millî Savunmanın konuları.

d) Millî Savunma dersinin gayesi.

e) Toplumların ve vatandaşların Millî Savunma genel ödev ve görevleri.

2. Harb: (Yılda 3 saat)

a) Harbin muhtelif görüş ve düşünüşlere göre tarifleri.

b) Harbin tarihçesi.

c) Harbin sebepleri:

(1) İlkçağlarda.

(2) Ortaçağlarda.

(3) Zamanımızda (Hakikî ve zâhirî sebepler).

d) Harbin dünkü ve bugünkü mahiyeti:

(1) Silâhlı kuvvetlerle yapılan harb.

(2) Milletçe yapılan harb (Topyekûn harb).

HARB KUVVETLERİ

1. Askerlik: (Yılda 3 saat)

a) Askerliğin tarifi, lüzum ve önemi.

b) Askerlik terbiyesinin mânası ve esasları.

c) Askerlerin genel vazifeleri ve rütbeleri:

(1) Subayların vazifeleri ve rütbeleri.

(2) Assubayların vazifeleri ve rütbeleri.

(3) Erlerin vazifeleri ve rütbeleri.

Silâhlı Kuvvetlerde Teşkilât Esasları:
(Yılda 9 saat)

a) Ordu teşkilâtının tarifi, lüzumu ve önemi.

b) Teşkilâta ait başlıca esaslar:

(1) Kuruluş ve kadro.

(2) Konuş.

(3) Sınıf, kıta, birlik, kurum.

(4) Kumandanlık (karargâh).

c) Orduların tarihçesi:

(1) İlkçağlarda.

(2) Ortaçağlarda (muvakkat ordular, daimî ordular).

(3) Zamanımızda (sınıf ve ihtisasların doğuşu ve gelişmesi).

d) Kara kuvvetlerinde muhtelif sınıfların vazifeleri ve kısaca teşkilât esasları:

(1) Piyade sınıfı.

(2) Süvari sınıfı.

(3) Topçu sınıfı.

(4) İstihkâm sınıfı.

(5) Muhabere sınıfı.

(6) Tank sınıfı.

(7) Yardımcı sınıflar.

MİLLETİN HARBE

HAZIRLANMASI

1. Savunma öğretim ve eğitimi: (Yılda 5 saat)

a) Savunma öğretim ve eğitiminin mahiyeti ve önemi.

b) Askerlik öncesi (ailede ve okulda) Millî Savunma öğretimi.

c) Askerlik çağı savunma (askerlik) öğretim ve eğitimi:

(1) Asker alma usulleri (devşirme, kura, ücretli, gönüllü, mükellefiyet).

(2) Türkiye'de askerlik mükellefiyeti, esasları (Askerlik mecburiyeti, çağı devreleri, muafiyet, tecil ve cezayı icabettiren haller).

(3) Asker alma teşkilâtı ve kısaca vazife esasları.

(4) Askerlerin (subayların, assubayların ve erlerin) yetiştirilmeleri esasları.

d) Askerlik sonrası ve dışı Millî Savunma öğretimi (sivil savunma vazifeleri için).

(1) Bu program 1958 - 1959 ders yılından itibaren uygulanacaktır. 1957 - 1958 ders yılında, 1956 baskılı "Lise Müfredat Programı"ndaki konular okutulacaktır.

2. *Seferberlik: (Yılda 3 saat)*

a) Genel:

(1) Seferberliğin genel tarifi.

(2) Seferberliğin konuları.

b) Cumhuriyet ordusunun seferberliği:

(1) Tarifi, lüzum ve önemi.

(2) Konuları, sistemleri ve çeşitleri.

(3) Seferberlik ilânı ve bu ilânda yapılacak işler.

(4) Seferberlikte gecikmenin doğuracağı tehlikeler.

II. SINIF

(Haftada 1 saat)

HARB:

1. *Topyekûn harb ve topyekûn savunma:* (Yılda 3 saat)

a) Topyekûn harbin mânası, şümulü, önemi ve hedefi.

b) Topyekûn harbde Başkumandan, Harb Kuvveti ve Harb Sahası kavramları.

c) Topyekûn Savunma (Topyekûn harbe karşı millî varlığı korumak için yapılan savunma) konuları:

(1) Silâhlı Kuvvetlerin harbe hazırlanması ve Silâhlı Kuvvetlerle savunma.

(2) Sivil Savunma Organizasyonunun harbe hazırlanması ve Sivil Savunma.

(3) Harb Gücünün harbe hazırlanması ve harbde işletilmesi, kullanılması.

d) Harb telâkkileri (harbci, barışçı ve fatalist düşünüşler) ve harbin tesirleri.

e) Harbin sevk ve idaresi, ana hatları (strateji, operasyonu taktik - doktrinler, prensipler).

2. *Harbin çeşitleri: (Yılda 3 saat)*

a) Soğuk harb:

(1) Politik Harb | tarifleri, organları,
(2) Psikolojik Harb | tedafüi ve taarruzî
(3) Ekonomik Harb | başlıca hareketleri.

b) Silâhlı Kuvvetlerle harb:

(1) İç Harbler: tarifi, önemi ve başlıca korunma çareleri.

(2) Devletlerarası Harbler: tarifi, önemi ve güttükleri gayelere göre başlıca çeşitleri (İstilâ, Sömürge, Antant, İstiklâl Harbleri) ve İstiklâl Harblerinin kutsiliği.

HARB KUVVETLERİ

1. *Millî Müdafaa Vekâleti vazife ve teşkilâtı: (Yılda 7 saat)*

a) Vekâlet merkez teşkilâtı (özet olarak):

(1) Erkânıharbiyei Umumiye Riyaseti (Harb Kuvvetleri Genel Kumandanlığı).

(2) Vekâlet Müsteşarlığı.

(3) Yüksek Askerî Şûra.

(4) Askerî Temyiz Mahkemesi ve orduda askerî adalet teşkilâtı.

b) Kara Kuvvetleri Kumandanlığı.

(1) K. K. K. Karargâhı.

(2) Ordu, Kolordu ve Tümen teşkilâtı (genel).

(3) Yurtiçi Bölge Kumandanlıkları teşkilâtı (genel).

c) Deniz Kuvvetleri Kumandanlığı:

(1) Dz. K. K. Karargâhı.

(2) Deniz Birlikleri teşkilâtı (genel).

(3) Deniz harb silâh ve vasıtaları (başlıcalariyle ve genel olarak).

d) Hava Kuvvetleri Kumandanlığı:

(1) Hv. K. K. Karargâhı.

(2) Hava Birlikleri teşkilâtı (genel).

(3) Hava harb silâh ve vasıtaları (başlıcalariyle ve genel olarak).

2. *Jandarma Umum Kumandanlığı Vazife ve Teşkilâtı: (Yılda 1 saat)*

a) Jandarmanın tarifi ve tarihçesi.

b) Jandarmanın lüzum ve önemi.

c) Jandarmanın hazar ve sefer vazifelerinin ana hatları (genel olarak).

d) Jandarma teşkilâtı:

(1) J. U. K. Karargâhı.

(2) Seyyar Jandarma Birlikleri.

(3) Sabit Jandarma Birlikleri.

MİLLETİN HARBE HAZIRLANMASI

1. *Yurt içi savunmasını doğuran sebepler: (Yılda 6 saat)*

a) Yurtiçi teriminin genel ve askerî mânası.

b) Yurtiçi savunmasını doğuran sebepler:

(1) Havalardan gelecek tehlikeler: Hava taarruzlarının vasıtaları ve tesisleri, indirmeler.

(2) Sınırlardan ve kıyılardan gelecek tehlikeler (sızmalar, taarruzlar, bombardımanlar, çıkarma).

(3) Çeşitli yollardan gelecek tehlikeler:

a) Beşincikol, (casusluk, sabotaj, propaganda ve tesirleri).

(b) Atomik, biyolojik ve kimyasal taarruzlar ve tssirleri.,

2. *Yurtiçi savunması: (Yılda 6 saat)*

a) Yurtiçi savunmasının mânası, şümulü ve organizasyonu.

b) Yurtiçinin sivil teşkilâtla korunması (Sivil Savunma):

(1) Tahliye ve seyrekleştirme.

(2) Hava taarruzlarına karşı pasif korunma.

(3) Beşincikola karşı korunma.

(4) Sivil aktif teşkilâtla (Gerillâ, Avcı Tşk.) korunma.

c) Yurtiçinin Silâhlı Kuvvetlerle korunması:

(1) Hava taarruzlarına karşı aktif savunma:

(a) Radar hizmeti.

(b) Av önlemesi.

(c) Uçaksavar.

(2) Silâhlı kuvvetlerin yurtiçi korunmasına ayırdığı birliklerin genel vazifeleri.

III. SINIF

(Haftada 1 saat)

HARB

1. *Millî Savunma Yüksek Organizasyonu: (Yılda 3 saat)*

a) Türkiye'de.

(1) Anayasaya göre Başkumandanlık.

(2) Millî Savunma Yüksek Kurulu genel teşkilâtı ve vazife esasları.

(3) Vekâletlerin genel savunma vazifelerinin ana hatları.

b) Başlıca devletlerde:

(1) Amerika Birleşik Devletlerinde.

(2) Sovyetler Birliğinde.

(3) Milletlerarası bir savunma organizasyonu: NATO (kuruluş gayeleri ve genel teşkilâtı).

2. *Harb ve ilim: (Yılda 3 saat)*

a) Harbin sevk ve idaresi ve ilim.

b) İlmin, harbin sevk ve idaresine tesirleri:

(1) Genel tesirler.

(2) Jeopolitik ilmi: tarifi, başlıca esasları, teorileri ve Türkiye'nin jeopolitik durumunun ana hatları.

(3) Askerî Coğrafya İlmi: tarifi ve Türkiye'nin askerî coğrafya durumunun ana hatları.

(4) Harb Tarihi İlmi: tarifi ve Türk harb tarihinin ana hatları.

(5) Devletlerarası Harb Hukuku: tarifi ve harbde yasak olan başlıca hareketler.

HARB KUVVETLERİ

1. *Silâhlı kuvvetlerin genel vazife ve muharebe esasları: (Yılda 6 saat)*

a) Silâhlı Kuvvetler teşkilâtına tesir eden âmiller:

(1) Memleketin nüfus durumunun Silâhlı Kuvvetler teşkilâtına tesirleri.

(2) Memleketin coğrafî durumunun Silâhlı Kuvvetler teşkilâtına tesirleri.

(3) Memleketin politik durumunun Silâhlı Kuvvetler teşkilâtına tesirleri.

(4) Memleketin ekonomik ve malî durumlarının Silâhlı Kuvvetler teşkilâtına tesirleri.

b) Silâhlı Kuvvetlerin genel vazifeleri ve memleket hayatına tesirleri:

(1) Silâhlı Kuvvetlerin hazar ve seferde genel vazife ve mesuliyetleri.

(2) Silâhlı Kuvvetlerin dış politikaya tesirleri.

(3) Silâhlı Kuvvetlerin Millî Eğitime tesirleri.

(4) Silâhlı Kuvvetlerin Sağlık ve Sosyal Yardıma tesirleri.

(5) Silâhlı Kuvvetlerin ekonomik ve malî hayata tesirleri.

c) Silâhlı Kuvvetler muharebesine ait genel bilgiler:

(1) Kara Kuvvetleri muharebesine ait temel ve teorik bilgilerin ana hatları.

(2) Dz. Kuvvetleri muharebesine ait genel esaslar.

(3) Hv. Kuvvetleri muharebesine ait genel esaslar.

2. *Modern harb silâh, vasıta ve imkânlar ve muhtemel gelişmeler:*

a) Müstakbel harbin silâhları:

(1) Klâsik silâhlarda gelişmeler.

(2) Termo-Nuclear silâhlar.

(3) Atomik silâhlar (atom topları, roketleri, gemi ve uçakları v. b.), tepkili ve tepkisiz silâhlar.

b) Müstakbel harbin vasıtaları:

(1) Mevcut harb vasıtalarında muhtemel gelişmeler.

(2) Elektronik, radyolojik, kimyasal... v.b. vasıtalar.

c) Müstakbel harb imkânları:

(1) Atomik harb imkânları.

(2) Biyolojik, bakteriyolojik harb imkânları.

(3) Meteorolojik harb imkânları.

d) Müstakbel harbin kuvvetleri:

(1) Silâhlı Kuvvetlerde muhtemel gelişmeler.

(2) Silâhlı Kuvvetler dışındaki harb unsurlarında (Sivil Savunma, Gerillâ, Beşinci Kol, Yardımcı Kadın Birlikleri v.b.) muhtemel gelişmeler.

e) İlmî araştırmalar ve medenî sahadaki gelişmelerin harbe tesirleri.

MİLLETİN HARBE HAZIRLANMASI

1. *Topyekûn seferberlik ve organizasyonu: (Yılda 2 saat)*

a) Genel:

(1) Seferberliğin topyekûn bir mahiyet alışı ve topyekûn savunmadaki rolü.

(2) Topyekûn seferberlik için organizasyon.

(3) Topyekûn seferberlikte toplumların ve vatandaşların vazife ve mesuliyetleri.

b) Millî seferberlik:

(1) Tarifi ve önemi.

(2) Konuları (Yurtiçinin korunması ve harb gücünün hazırlanması.

2. *Harb gücünün hazırlanması: (Yılda 6 saat)*

a) Harb gücünün tarifi ve topyekûn savunmadaki rolü.

b) İnsan gücü seferberliği (tarifi, lüzumu ve esasları).

c) Moral seferberliği (tarifi, lüzumu ve esasları).

d) Sağlık seferberliği(tarifi, lüzumu ve esasları).

e) Harb ekonomisi ve ekonomi seferberliği esasları, konuları:

(1) Sanayi seferberliği (tarifi, lüzumu ve esasları).

(2) Ziraat seferberliği (tarifi, lüzumu ve esasları).

(3) Ticaret ve iaşe seferberliği (tarifi, lüzumu ve esasları).

f) Maliye seferberliği (tarifi, lüzumu ve esasları).

g) Ulaştırma seferberliği (tarifi, lüzumu ve esasları).

RESİM

Resim dersleri, programa:

a) Umumi kültür içinde sanat eğitimine gerekli yeri vermek,

b) Liseden çıkan öğrencilerin resimle ifade kabiliyetlerini arttırmak,

c) Sanatla ilgili mesleklere girecek olan lise mezunlarının hazırlıklı olmalarına yardım etmek,

d) Öğrencilerin, resmi, diğer derslerinde de değerli bir ifade vasıtası olarak kullanmalarını sağlamak,

e) Öğrencilere hayat boyunca boş vakitlerini faydalı bir şekilde kullanma imkânını vermek ve onların estetik duygularını geliştirmek amaçlariyle konulmuştur.

Resim dersi konularının, sınıflara bölünmesi işi öğretmene bırakılmıştır.

I — Tabiattan resim:

a) Ortaokul programının (tabiattan resim kısmının) devamıdır. Lise sınıflarında öğrencinin yaşı ve kültür seviyesi göz önünde tutularak nispet ve form araştırmaları yaptırılır. Bu arada göz ve el eğitimini, hafızanın gelişmesini sağlıyacak eksersizlere yer verilir. Tabiattan resim yaptırılırken bilhassa kompozisyon birinci plânda gelir.

b) Tabiattan resim yaptırma yolu ile öğrencilerin sanat eğitimi kuvvetlendirilir ve Sanat Tarihi dersine hazırlanmaları sağlanır. Portre, natürmort ve manzara resimleri yaptırılırken geçmişten alınan şaheserlerin örnekleri gösterilir ve öğrenci mukayeseli tahlillere alıştırılır. Bitki ve hayvan resimleri yaptırıldığı sırada Dürer, Pisanello v. b. gibi üstatların eserleri tanıtılır.

c) Tabiattan resim derslerinde mümkün olduğu kadar atelye dışına çıkılarak mimarî eserleri, bina içi resimleri ve bunların teferruatı ile çeşitli arazi şekilleri çizdirilir. Öğrencinin resim hafızasını kuvvetlendirmek maksadiyle eşyayı çizdirmeden önce, görerek tetkik ettirdikten sonra ezbere çizdirme eksersizleri yaptırılır. Öğrenciler bilhassa resimle not almaya alıştırılır.

d) Öğrencileri çevreyle alâkadar etmek amaciyle onlara, bulundukları şehirdeki sanat eserlerini ve müzeleri, o memlekete mahsus halı, kilim v.s. gibi folklor eşyalarını incelatmek uygun olur.

e) Resim derslerinde malzeme değiştirilerek öğrenciler kurşun kalemi ve çini mürekkebi, füzen, sulandırılmış mürekkeple ve daha çeşitli vasıtalarla resim yapmaya alıştırılır.

II — Resim derslerinin diğer derslerle ilgisi:

a) Mikroskopla görülen cisimlerin resmi tam bir sadakatle çizilecektir. (Tabiattan çalışmalar neticesinde elde edilecek olan bilgi ve maharetler bu hususta başarı sağlar).

b) Buna hazırlık olarak daha evvel bitkilerden ve küçük hayvanlardan resim yaptırılır. Konular büyütülerek teferruat gösterilir.

c) Bu gibi konulardan yaptırılan resimleri sulu boya, guaş veya pastel ile renklendirmek de faydalıdır.

d) Diğer derslerle ilgili resim derslerinin konularını bu derslerin öğretmenleri ile resim öğretmeni birlikte tesbit ederler.

III — Perspektif bilgisi:

Çizgi, renk (hava), paralel perspektif gibi çeşitli perspektiflerden bahsedilirken daha çok müşahhas misaller alınacaktır. Bir binanın dıştan görünüşü, masa, oda içi gibi resimler yaptırılırken perspektif tekniğini ilgilendiren ufuk çizgisi, esas noktası, kaçış çizgisi, buluş noktası v.b. gibi terimler açıklanacak ve eserler üzerinde misaller verilecektir.

Ortaokul sınıflarında ana hatları kısaca anlatılmış olan perspektif kaideleri lise birinci sınıfta daha geniş şekilde izah edilecek, diğer sınıflarda da aynı konular daha derinleştirilecektir.

IV — Güzel Sanatlara ait bilgiler:

Resim öğretimi sırasında, resim, heykel, mimarî ve dekorasyon sanatları, bunlara ait bellibaşlı kısımlar ve terimler tatbikî bir surette açıklanır. (Desen, kontur, gölge-ışık, dömitent, eskiz, taslak, portre, büst, rontboz, alçak kabartma, yüksek kabartma, ofort ve gravürün çeşitleri, litografi, form, volüm, valör, basit bir şekilde renk teorisi, fresk, mozaik, vitray, seramik, afiş, karikatür, illüstrasyon, kroki, lâvi, sulu boya, guaş, yağlı boya, pastel) Ayrıca: tonoz, kubbe, kemer, sütun başlıkları, pandantif ve fronton, restorasyon, rölöve gibi terimler fırsat düştükçe resmettirilerek açıklanır. Muasır Türk mimar, heykeltraş, ve ressamları hakkında izahat verilir ve eserlerinden örnekler gösterilir.

(Her okulda bir resim atelyesi kurulmalı ve lüzumlu ders aletleri tedarik edilmeli, bu atelyede şövale, tabure, karatahta, resim tahtası ve klâsik heykellerden tedarik edilmiş mulâjlar gibi malzemeden maada okulun sanat kitaplarını v.s. ihtiva eden dolaplar bulunmalıdır.

Yurt ve dünya şaheserlerinin renkli ve renksiz fotoğrafları ve röprodüksiyonları sık sık değiştirilmek şartiyle atelye duvarlarına asılacaktır. Bu eserlerin altına eserlerin zamanını, nerede ve kimin tarafından yapıldığını bildiren kısa izahlar konulacaktır.

Öğrenciler, okul dışında imkân derecesinde, mimarî şaheserleriyle karşı karşıya getirilecek ve mimarlık bilgisi hakkında izahlarda bulunulacaktır. Yine mimarlığa bağlı dekoratif sanatlar, kapı, pencere tezyinatı, duvar nakış ve çinileri, tavan tezyinatı, yazılar v.s. açıklanacaktır. Mahallî bütün müzeler mutlaka gezilecek, eserler üzerinde öğretmen veya ilgililer tarafından açıklamalarda bulunulacaktır. Bu suretle öğrenciye kendi başına müzeye gitme ve öğrenme zevki aşılanacaktır.

Resim ve Sanat Tarihi derslerini lâyıkiyle öğretmek için her okula bir projeksiyon makinesi ile röprodüksiyonlar tedarik edilmelidir.)

MÜZİK

I. SINIF

1 — Ortaokulda kazandırılmış bulunan bilgi ve maharetlerin yoklanarak geliştirilmesine devam edilecek. Yeni olarak, iki diyez ve bemollü major ve ilgili minör tonlar üzerinde solfej, deşifraj ve basit imlâ alıştırmaları.

2 — Kızlarda soprano, mezosoprano, alto; erkeklerde de tenor, bariton ve bas seslerinin ayrılması ve bunların ses genişlikleriyle karakterlerinin öğretilmesi.

3 — Fa anahtarı üzerinde çalışmalar, grupların seslerine göre iki anahtar üzerinde çalışmalar.

4 — Öğrenilmiş olan tonaliteler içindeki iki, üç ve dört sesli akorların söylettilmesi ve kadans fikrinin verilmesi.

5 — Tek ve çok sesli şarkılar, halk türküleri; iki ve daha çok sesli kanonlar.

6 — Öğretilecek şarkı ve melodilerden faydalanılarak, motif, cümle, periyot gibi unsurların ve basit şarkı ve dans gibi formların açıklanması, bu unsur ve formların plâk v.b. vasıtalarla sanat eserlerinde gösterilmesi.

7 — Plâklardan basit örneklerle koro eserleri, solo şarkılar, enstrümantal müzik nevileri dinletilerek gerekli kısa açıklamaların yapılması.

II. SINIF

1 — 3/8 lik basit usulle 6/8, 9/8, 12/8 lik bileşik usuller üzerinde on altılık değerli notaların ve susların ilâvesiyle solfej çalışmaları, basit deşifraj ve imlâ.

2 — Şarkı, halk türküsü, kanon ve koro çalışmalarına devam.

3 — Müzik tarihinde Viyana klâsikleri devri ile romantik devir ve bu devirlerin önemli temsilcileri hakkında bilgi. Adı geçen devirlerin:

a) Müzik nevileri (sırf, programlı ve dramatik müzik).

b) Bellibaşlı şekilleri (sonat, senfoni konçerto, uvertür, senfonik şiir, lid, kantat, oratoryo, opera) hakkında örneklerle kısa bilgi.

III. SINIF

1 — Önceki sınıflarda yapılan solfej, deşifraj ve imlâ çalışmalarına devam.

2 — Majör ve minör bütün tonların beşliler dairesinde nazarî olarak incelenmesi.

3 — Çok sesli koro çalışmalarına ve plâktan eserler dinletilmesine devam.

Bu münasebetle homofonik ve polifonik stiller üzerinde durulacaktır.

4 — Müzik tarihi devirlerinin umumî tasnifi. Barok çağı ve eski klâsikler (Haendel, Bach) hakkında kısa bilgi, bu devrin önemli müzik şekilleri (süit, füg, vokal şekiller).

5 — Yeni müzik cereyanları hakkında kısa bilgi ve örnekler.

6 — Türk klâsik müziği, halk müziği ve modern Türk müziği hakkında bilgi ve örnekler.

Liselerde verilecek müzik öğretim ve eğitiminde öğrencilerin daha önce ilk ve ortaokullarda vardıkları seviye göz önünde tutulacaktır. Müzik öğretmeni, derslerini her bakımdan lise öğrencisinin yaş ve anlama yeteneğine göre ayarlamakla beraber müfredat programının uygulanmasında ve konuların dağıtılmasında sınıfın ortalama seviyesini düşünerek değişiklikler yapabilecek ve bazan ortaokulda öğretilmiyen konulara da yer verilecektir.

NOT:

1 — Öğretimde takibedilecek kitaplar 12 Ağustos 1957 tarih ve 968 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan kitap listesinde gösterilmiştir. Kitaplarda bulunup da programlardan çıkarılmış olan konular, okutulmıyacaktır. Programlarda bulunup da kitaplarda bulunmıyan konuları ise öğretmen kendi imkânları ile okutacaktır.

2 — Sanat Tarihi dersi, Edebiyat sınıflarına esas ders olarak konduğu için, Edebiyat sınıfı öğrencilerinden evvelce Resim dersini seçmiş olanlar III. sınıfta seçime tâbi derslere ayrılmış zaman içinde Resim dersini; Resim dersini seçmiş olan III. sınıf Fen Kolu öğrencileri ise bu dersin devamı olarak Sanat Tarihi programını takibedeceklerdir.

Müdürler Komisyonu Kararı:

K. sayısı: 405.1-200 ÖZET:
K. tarihi: 3-7-1957 1957-1958 öğretim yılından itibaren Karabük Kazasında bir "İş Okulu" açılması h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 24/Haziran/1957 tarihli ve 4280/5382 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

1957-1958 öğretim yılından itibaren Karabük Kazasında, buradaki fabrikaların ihtiyacı bulunan çeşitli elemanları yetiştirmek, işçileri işine ve iş yerine daha faydalı birer eleman olacak şekilde hazırlamak, bunların boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmeyi mümkün kılmak gayesiyle — lüzumlu kursları da içine alan — bir "İş Okulu" açılmasına ve işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek gereken tescil muamelesi yapılmak üzere Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
3-7-1957
Maarif Vekili
T. İLERİ

Müdürler Komisyonu Kararı:

Karar s: 312 ÖZET:
Karar t: 9-9-1957 Bingöl, Hakkâri ve Tunceli Ortaokullarının 1957-1958 ders yılında birinci, müteakip yıllarda da diğer sınıfları açılmak suretiyle lise haline getirilmesi h.

Orta Öğretim Umum Müdürlüğünün 6 Eylül 1957 tarihli ve 230-5437 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

Bingöl, Hakkâri ve Tunceli Ortaokullarının (1957-1958 ders yılında yalnız birinci, müteakip yıllarda da diğer sınıfları açılmak suretiyle lise haline getirilmesine ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Orta Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
11-9-1957
Maarif Vekili
Tevfik İleri

Müdürler Komisyonu Kararı:

K. sayısı: 405.1-372 ÖZET:
K. tarihi: 17-9-1957 1957-1958 ders yılından itibaren Anamur'da bir Akşam Kız Sanat Okulu açılması h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 13/Eylül/1957 tarihli ve 420.7474 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

1957 - 1958 ders yılından itibaren faaliyete geçmek üzere Anamur Kazası merkezinde bir Akşam Kız Sanat Okulu açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
17-9-1957
Maarif Vekili
T. İLERİ

Müdürler Komisyonu Kararı:

K. sayısı: 405.1-328 ÖZET:
K. tarihi: 17-9-1957 1957-1958 ders yılından itibaren Çarşamba'da bir Akşam Kız Sanat Okulu açılması h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 13/Eylûl/1957 tarihli ve 420/7473 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

1957-1958 ders yılından itibaren faaliyete geçmek üzere Çarşamba Kazası merkezinde bir Akşam Kız Sanat Okulu açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
17-9-1957
Maarif Vekili
T. İLERİ

Müdürler Komisyonu Kararı:

K. sayısı: 405.1-329 ÖZET:
K. tarihi: 17-9-1957 1957-1958 ders yılından itibaren Şarkikaraağaç'ta bir Akşam Kız Sanat Okulu açılması h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 13/Eylûl/1957 tarihli ve 420/7472 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

1957-1958 ders yılından itibaren faaliyete geçmek üzere Şarkikaraağaç Kazası mekezinde bir Akşam Kız Sanat Okulu açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
17-9-1957
Maarif Vekili
T. İLERİ

Müdürler Komisyonu Kararı:

K. sayısı: 405.1-334 ÖZET:
K. tarihi: 18-9-1957 1957-1958 ders yılından itibaren İskilip'te bir Akşam Kız Sanat Okulu açılması h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 17/9/1957 tarihli ve 420/7503 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

1957-1958 ders yılından itibaren faaliyete geçmek üzere İskilip Kazası merkezinde bir Akşam Kız Sanat Okulu açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
19-91957
Maarif Vekili
T. İLERİ

Müdürler Komisyonu Kararı:

K. sayısı: 405.1-335 ÖZET:
K. tarihi: 19-9-1957 Bayburt Kız Orta Sanat Okulunun Kız Enstitüsü haline getirilmesi h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 18/Eylûl/1957 tarihli ve 420/7565 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

Bayburt Kız Orta Sanat Okulunun, 1957-1958 ders yılından itibaren faaliyete geçmek üzere, Kız Enstitüsü haline getirilmesi ve mezkûr Akşam Kız Sanat Okulunun da bu Enstitüye bağlı olarak tedrisata devam etmesi uygun olacağına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
19-9-1957
Maarif Vekili
T. İLERİ

Müdürler Komisyonu Kararı:

K. sayısı: 405.1-354 ÖZET:
K. tarihi: 25-9-1957 Sinop Erkek Orta Sanat Okulunun 1957-1958 ders yılından itibaren Erkek Sanat Enstitüsü haline getirilmesi h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 24/Eylûl/1957 tarihli ve 7756 sayılı teklif yazı incelendi; işin gereği düşünüldü:

Sinop Erkek Orta Sanat Okulunun, 1957-1958 ders yılından itibaren faaliyete geçmek üzere, Erkek Sanat Enstitüsü haline getirilmesine ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vetkâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunuldu.

Uygundur.
25-9-1957
Maarif Vekili
T. İLERİ

Müdürler Komisyonu Kararı:

K. sayısı: 405.1-353 ÖZET:
K. tarihi: 25-9-1957 Turgutlu Erkek Orta Sanat Okulunun 1957-1958 ders yılından itibaren Erkek Sanat Enstitüsü haline getirilmesi h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 24/Eylûl/1957 tarihli ve 7757 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

Turgutlu Erkek Orta Sanat Okulunun, 1957-1958 ders yılından itibaren faaliyete geçmek üzere, Erkek Sanat Enstitüsü haline getirilmesi ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulurdu.

Uygundur.
25-9-1957
Maarif Vekili
T. İLERİ

Müdürler Komisyonu Kararı:

Karar s: 405.1-309 ÖZET:
Karar t: 9-9-1957 1957-1958 ders yılından itibaren Fatsa'da bir Akşam Kız Sanat Okulu açılması h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 7 Eylül 1957 tarihli ve 420-7293 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

1957-1958 ders yılından itibaren faaliyete geçmek üzere Fatsa kazası merkezinde bir Akşam Kız Sanat Okulu açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zat İşleri Müdürlüğne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
11-9-1957
Maarif Vekili
Tevfik İleri

Müdürler Komisyonu Kararı:

Karar s: 405.1-310 ÖZET:
Karar t: 9-9-1957 1957-1958 ders yılından itibaren Ayvalık'ta bir Akşam Kız Sanat Okulu açılması h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 7 Eylül 1957 tarihli ve 420-7292 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

1957-1958 ders yılından itibaren faaliyete geçmek üzere Ayvalık kazası merkezinde bir Akşam Kız Sanat Okulu açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
11-9-1957
Maarif Vekili
Tevfik İleri

Müdürler Komisyonu Kararı:

Karar s: 405.1-311 ÖZET:
Karar t: 9-9-1957 1957-1958 ders yılından itibaren Ayancık'ta Bir Akşam Kız Sanat Okulu açılması h.

Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 6 Eylül 1957 tarihli ve 420-7278 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

1957-1958 ders yılından itibaren faaliyete geçmek üzere Ayancık kazası merkezinde bir Akşam Kız Sanat Okulu açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünce görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
11-9-1957
Maarif Vekili
Tevfik İleri

GENELGELER:

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ 3-10-1957
Sayı: 611.7-12277 ÖZET:
4486 "Din Dersleri Birinci Kitap" adlı eser h.

A. Şeref Güzelyazıcı tarafından yazılarak yayımlanmış olan "Din Dersleri Birinci Kitap" adlı eserin öğretmen okullarına yardımcı ders kitabı olarak kabulü uygun görülmüştür.

"İstanbul Kitabevi — Sahaflar Çarşısı No: 5, Beyazıt — İstanbul adresinden 350 kuruş karşılığında temin edilebilecek

olan bu kitabın ilgililere duyurulmasını rica ederim.

Maarif Vekili
T. İLERİ

MESLEKÎ VE TEKNİK ÖĞRETİM UMUM MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 481.1
4487

ÖZET: Müsabaka ile "Defter Tutma ve Mal Olma Hesabı" ders kitabı yazdırılacağı h.

VALİLİKLERE

"Meslekî ve Teknik Öğretimle ilgili Yayınlar Komisyonu" tarafından program tadili ve özel şartnamesi ikmâl edilen Defter Tutma ve Mal Olma Hesabı" ders kitabı müsabaka yolu ile hazırlatılacaktır.

Mezkûr ders kitabının yazdırma şeklini ve müddetini gösteren esaslar ile özel şartname aşağıya çıkarılmıştır.

Durumun ilgili okullara tebliğini rica eder, saygılarımı sunarım.

Maarif Vekili y.
O.F.Verimer

Meslekî ve Teknik Öğretimle İlgili Yayınlar Komisyonu tarafından müsabaka yolu ile yazdırılacak Defter Tutma ve Mal Olma Hesabı Ders Kitapları hakkında esaslar

1 — Meslekî ve Teknik Öğretim Okullarının Defter Tutma ve Mal Olma Hesabı ders kitapları müsabaka yolu ile yazdırılacak ve bunlardan beğenileni Vekâletimizce bastırılacaktır.

2 — Müsabakaya iştirak etmek istiyen müellifler, ders kitabının özel şartnamesine riayetle (961) sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan yeni müfredat programının 4 ve 5 inci maddelerindeki konulardan en az (15) sayfalık bir örneği (iki nüsha olarak) Komisyonumuza göndereceklerdir.

3 — Örneklerin 31 Aralık 1957 tarihinde Komisyonumuzda bulunacak şekilde postalanması lâzımdır. Bu tarihten sonra gelecek örnekler müsabakaya sokulmıyacaktır.

4 — Jüri tarafından en çok beğenilen örnek bahsin sahibi, durumun kendisine tebliğinden sonra en geç on ay zarfında eserin tamamını Komisyonumuza gönderecektir.

5 — Örneği kabul edilen eserin diğer bahislerinin de örneği gibi yazılması ve bunun Komisyonca beğenilmesi şarttır.

6 — Eserin sahibine ödenecek meblâğ mer'i yönetmelik hükümlerine göre tesbit edilecektir.

—

Erkek Sanat ve Yapı Enstitüleri Defter Tutma ve Mal Olma Hesabı Ders kitabının özel şartnamesi

(V. sınıflar için)

1 — Kitapların yazılışında (570) sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan (okul kitaplarında aranacak genel vasıflar) esas olacaktır.

2 — Bahisler açık bir ifade ile işlenecek, lüzumsuz tafsilâta yer verilmemekle beraber, bahsin müphem ve meşkûk kalmamasına da dikkat edilecektir.

3 — Okuldan yeni mezun olan bir sanatkâr bir atelye açmak istediği takdirde yapması icap eden muameleler basitçe ele alınacak, misaller ve örnekler hep tatbikî olarak işlenecektir.

4 — Vesikalar ve defter örnekleri misallerle işlenmiş olarak verilecek ve misaller öğrencinin iş hayatından alınacaktır.

5 — Müfredat programının sonunda not olarak verilen direktifler, kitabın yazılışında dikkate alınacaktır.

6 — Kitap 68×100 ve 1/16 boyutunda kâğıtlara basılacağına göre en az 80 en çok 96 sayfa olacaktır.

7 — Kitabın sonunda alfabetik bir indeks bulunacak ve ayrıca baş tarafa bir fihrist ilâve edilecektir.

YENİ NEŞRİYAT:

İLK OKULLARDA GENEL ÖĞRETİM METODU VE UYGULAMA

Maarif Vekâletince yayımlanmakta olan öğretmen kitapları serisinin 25 inci kitabı olarak, Vedide Baha Pars'ın dilimize çevirdiği (İlk Okullarda Genel Öğretim Metodu ve Uygulama) eseri basılmış ve 300 kuruş fiatla bütün kitapçılarda satışa çıkarılmıştır.

★

TÜRK SAN'ATI TARİHİ
VII

Prof. Celâl Esat Arseven tarafından hazırlanan ve Maarif Vekâletince yayımlanmakta olan "Türk San'atı Tarihi" nin VII inci fasikülü de çıkmıştır. Bol resimlerle süslü olan bu değerli eserin bu fasikülü 280 kuruş fiatla bütün kitapçılarda satılmaktadır.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 10-10-1957 tarihinde basılmıştır) ANKARA — MAARİF BASIMEVİ